

Sisältö

I Outokumpu 1997

Tunnusluvut	sisäkansi
Vuosi 1997 lyhyesti	sisäkansi
Liiketoimintaorganisaatio	2
Pääjohtajan tervehdys	4
Sijoittajasuhdetoiminta	
– jatkuvaa vuoropuhelua tavoitteista ja näkymistä	6

2 Tilinpäätös

Hallituksen toimintakertomus	8
Tilintarkastuskertomus	14
Konsernituloslaskelma	43
Konsernitase	44
Konsernin kassavirtalaskelma	46
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	47
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	49
Tytäryhtiöt liiketoiminta-alueittain	55
Osakkuusyhtiöt ja muut osakeomistukset	58
Taloudellista kehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut ...	59
Emoyhtiön tilinpäätös	63
Outokumpu Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat	67
Outokumpu Oyj:n hallinto	70
Liiketoiminta-alueiden johto	75

3 Liiketoiminta-aluekatsaukset

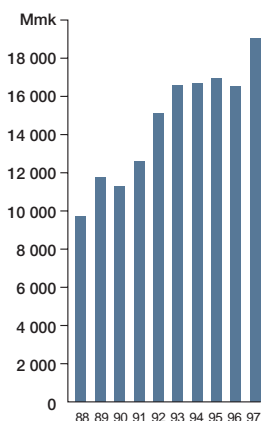
Base Metals	15
Stainless Steel	22
Copper Products	26
Technology	31
Muu toiminta	34

4 Toimintokohtaiset katsaukset

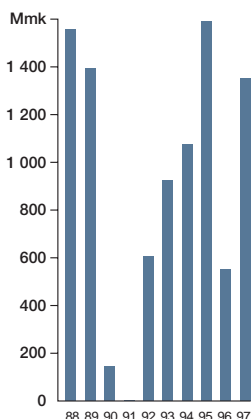
Tutkimus- ja kehitystoiminta	35
Ympäristönsuojelu	36
Henkilöstön kehittäminen	37
Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta	38
Metallien hintariskien hallinta	41
Yhtiökokous ja osingonmaksu	76
Vuosikertomus ja osavuosisikatsaukset	77
Konsernin yhteystiedot	78

Tunnusluvut

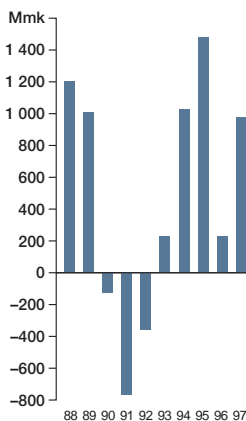
Liikevaihto

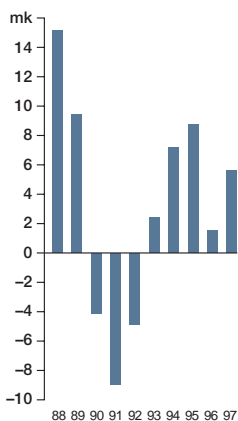
Liikevoitto

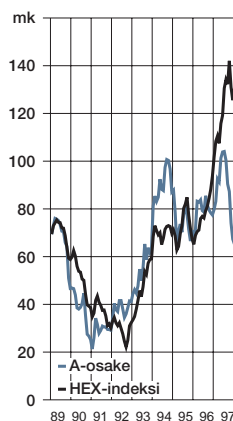
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja

Tulos/osake

Osakkeen kurssikehitys

		1997	1996
Liikevaihto	Mmk	19 055	16 549
- muutos edellisestä vuodesta	%	15,1	-2,4
Liikevoitto	Mmk	1 353	552
- suhteessa liikevaihtoon	%	7,1	3,3
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	Mmk	975	229
Sijoitetun pääoman tuotto	%	11,1	5,3
Liiketoiminnan kassavirta	Mmk	1 134	1 299
Korollinen nettovelka	Mmk	5 751	4 621
- suhteessa liikevaihtoon	%	30,2	27,9
Omavaraisuusaste	%	42,5	43,4
Velkaantumisaste	%	74,2	64,8
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	mk	5,65	1,51
Nettotulos/osake	mk	5,65	1,51
Oma pääoma/osake	mk	61,94	57,01
Osinko/osake	mk	2,00 ¹⁾	1,00
Osakkeen noteeraus 31.12.	mk	66,50	78,50
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	Mmk	8 281	9 776
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	2 045	1 553
Henkilöstön määrä 31.12.		13 734	13 622

¹⁾ hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Vuosi 1997 lyhyesti

Markkinoilla vahva kasvu – kunnes Aasian kriisi loi epävarmuutta ja heikensi kehitysnäkymiä

Maailmantalouden ja metallien kulutuksen kasvu jatkui vahvana vuonna 1997.

Loppuvuodesta Aasiassa puhjenneet talousvaikeudet heikensivät kuitenkin kasvuodotuksia, mikä heijastui nopeasti erityisesti perusmetallien hintoihin.

Tulos parani selvästi

Konsernin liikevaihto kasvoi 15 % runsaaseen 19 miljardiin markkaan lisääntyneiden toimitusmäärien seurauksena sekä vahvistuneen Yhdysvaltain dollarin vauhdittamana.

Konsernin kokonaistulos muodostui heikosta viimeisestä kolmanneksestä huolimatta selvästi edellisvuotista paremmaksi.

Liikevoitto nousi 1 353 Mmk:aan ja voitto ennen satunnaiseriä ja veroja 975 Mmk:aan. Tulos/osake oli 5,65 markkaa.

Sijoitetun pääoman tuotto nousi 11,1 %:iin.

Korollinen nettovelka kasvoi 5 751 Mmk:aan. Omavaraisuusaste säilyi kuitenkin tyydyttävällä tasolla, 42,5 %.

Osinkoa hallitus esittää maksettavaksi 2,00 markkaa osakkeelta.

Investoinneilla uutta kapasiteettia ja parempaa tehokkuutta

Käyttöomaisuusinvestointien määrä nousi 2 045 Mmk:aan.

Tärkeimmät valmistuneet investoinnit olivat laajennus kylmävalssatun ruostumattoman teräksen tuotantokapasiteettiin Torniossa, uusi messinkinauhan valulinja Zutphenin tehtaalla Hollannissa sekä Australiassa tuotantonsa käynnistänyt Silver Swan -nikkelikaivos.

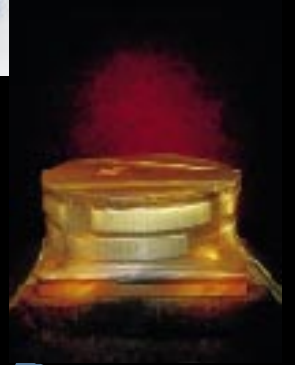
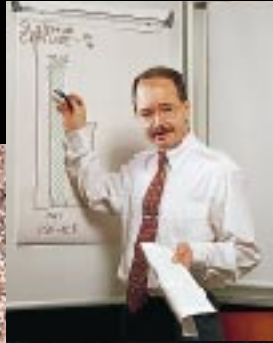
Käynnissä olevista investoinneista merkittävin on Kokkolan sinkkitehtaan laajennus, joka valmistuu syksyllä 1998. Malesiassa rakenteilla olevan vedettyjä kuparituotteita ja putkia valmistavan tehtaan tuotanto käynnistyy vaiheittain vuosien 1998 ja 1999 aikana.

Harjavallan kupari- ja nikkelituotannossa on kustannustehokkuus noussut selvästi laajennetun kapasiteetin käyttöönoton jälkeen. Liitinnauhatuotannon keskittäminen Buffalon tehtaille Yhdysvalloissa parantaa merkittävästi tämän tuoteryhmän kannattavuutta.

Lähiajan näkymät

Metallien kysynnän arvioidaan jatkuvan melko voimakkaana Outokummun päämarkkinoilla Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Nykyaikainen ja kasvava tuotantokapasiteetti parantaa edelleen yhtiön kilpailukykyä alkaneen vuoden aikana.

Talousoikeuden liittyvästä epävarmuudesta huolimatta yhtiöllä on edellytykset tyydyttävän tuloksen saavuttamiseen myös vuonna 1998.

Kaunattam kasvun edellyttää
voimakkaampaa kehittymistä

- tuotteisiin ja markkinoille, jotta
tulovertelevyhytyminen on paras
ja kilpailuamme vahvistin
- lisäarvon tuottamiseen asiakkaille
- osaamisemme jatkuvan kehittämisen

Liiketoimintaorganisaatio

Outokumpu-konserni muodostuu neljästä alakonsernista, liiketoiminta-alueesta. Kaikkien neljän alakonsernin emoyhtiöt ovat Outokumpu Oyj:n kokonaan omistamia. Outokummun muu toiminta käsittää konsernin johdon ja konsernipalvelut sekä yhtiön teolliset omistukset.

Base Metals

Outokummun perusmetallien tuotanto käsittää kuparin, nikkelin ja sinkin kaivostuotannon sekä metallien valmistuksen. *Kaivostoimintaa* harjoitetaan Australiassa, Chilessä, Irlannissa, Norjassa ja Suomessa, sekä malminetsintää näiden maiden lisäksi Espanjassa, Kanadassa, Ruotsissa ja Venäjällä. *Kuparia* valmistetaan Harjavallan sulatossa ja Porin elektrolyysissä Suomessa sekä Zaldívarin osakkuuskaivoksella Chilessä. *Nikkeliä* tuotetaan Harjavallassa ja *sinkkiä* Kokkolassa.

Liikevaihto	5 874 Mmk
Sijoitettu pääoma	5 356 Mmk
Henkilöstön määrä	3 291

Base Metals ..... sivu 15

Stainless Steel

Ruostumattoman teräksen tuotantoketju kattaa ferrokromin ja valssatun ruostumattoman teräksen sekä ruostumattomien teräsputkien valmistamisen. *Outokumpu Chrome* louhii kromimalmia Kemin kaivoksella ja tuottaa ferrokromia Torniossa. *Outokumpu Polarit* valmistaa ruostumatonta terästä Torniossa. Osa valssatusta tuotannosta jatkojalostetaan Terneuzenissa Hollannissa. *Ja-Ro* jatkojalostaa ruostumatonta terästä putkiksi ja putkenosiksi Pietarsaareissa ja Vetelissä.

Liikevaihto	4 947 Mmk
Sijoitettu pääoma	4 383 Mmk
Henkilöstön määrä	2 391

Stainless Steel ..... sivu 22

Copper Products

Muokattujen kupari- ja kupariseostuotteiden valmistus muodostuu viidestä tuoteryhmästä. *Putkituotteet* käsittävät vesijohto-, ilmastointi- ja jäähdytyslaitteiden putkia sekä muita teollisuusputkia. *Vedetyt tuotteet* ovat erilaisia profiileja, tankoja ja lankoja sekä koneistettuja tuotteita. *Naubat tuotteita* käytetään lämmönvaihtimissa sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden liittimissä ja kaapeleissa. *Valssatut tuotteet* käsittävät levyjä ja nauhoja sekä raha-aihoita ja muita meistattuja tuotteita. Muut liiketoimintayksiköt valmistavat messinkitankoja ja eräitä erikoistuotteita. Tehtaat sijaitsevat Yhdysvalloissa, Suomessa, Ruotsissa, Espanjassa, Hollannissa, Kiinassa, Itävallassa, Britanniassa ja Malesiassa.

Liikevaihto	8 268 Mmk
Sijoitettu pääoma	3 995 Mmk
Henkilöstön määrä	5 525

Copper Products ..... sivu 26

Technology

Teknologian myynnin tuotevalikoima käsittää kaivosteollisuuden ja metallurgisen teollisuuden laitoksia ja prosesseja, koneita ja laitteita sekä suunnittelu- ja projektipalveluja. *Outokumpu Mintec* keskittyy mineraalitekniikkaan, *Outokumpu Engineering Contractors* metallurgiaan, *Outokumpu Wenmec* valimoihin ja elektrolyyseihiin sekä *Outokumpu Castform* valimoihin ja metallien muokkauslaitoksiin, metallurgisten laitosten materiaalinkäsittelyjärjestelmiin ja pintakäsittelylaitoksiin.

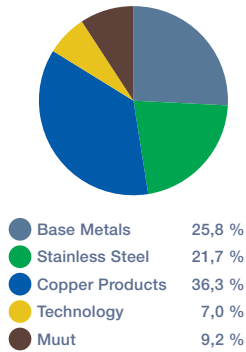
Liikevaihto	1 598 Mmk
Sijoitettu pääoma	434 Mmk
Henkilöstön määrä	1 763

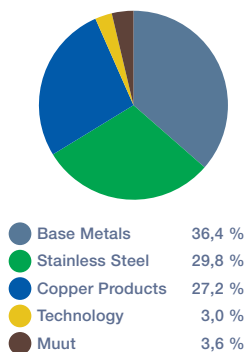
Technology ..... sivu 31

Liikevaihto, sijoitettu pääoma ja henkilöstö liiketoiminta-alueittain 1997

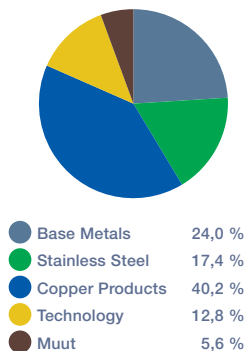
Liikevaihto

Sijoitettu pääoma

Henkilöstö

Toiminta-ajatus, strategiat ja tulostavoitteet

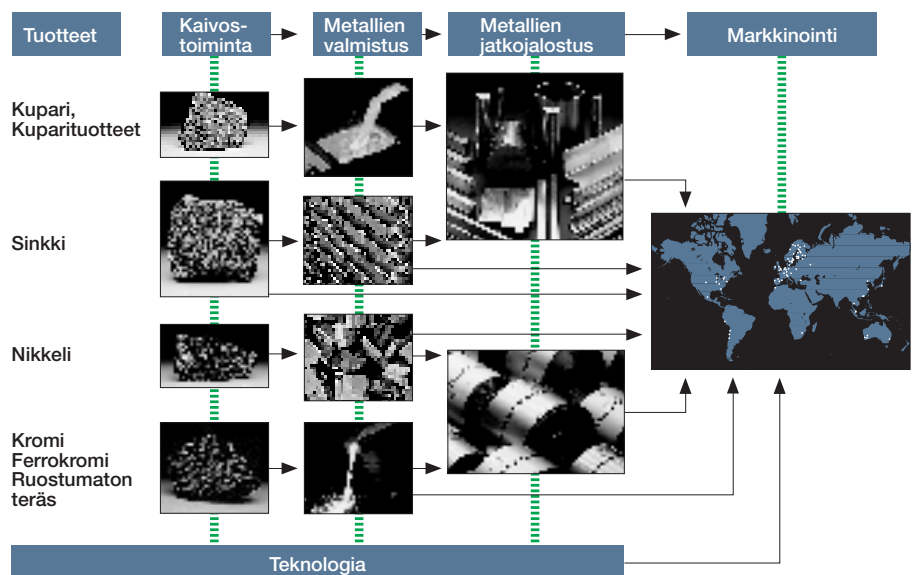
Outokumpu on pitkän historiansa aikana määrätietoisesti rakentanut toimintansa kattamaan useamman metallin tuotannon. Kuparin, nikkelin ja sinkin perusmetallituotannon lisäksi konsernilla on omaan kromituotantoon perustuva vahva täysin integroitu ruostumattoman teräksen tuotantoketju sekä laaja kuparituotteisiin erikoistunut liiketoiminta. Alan vahvaa erikoisosaamista hyödynnetään teknologian myynnissä. Tässä liiketoimintakonseptissa materiaalivirrat, teknologia ja monenlainen muu metallialan erikoisosaaminen sekä maailmanlaajuinen oma markkinointiverkosto tarjoavat lukuisia synergioita, joita konsernissa pyritään mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään.

Liiketoiminnan kehittämisessä keskitytään kannattavan kasvun saavuttamiseen panostamalla voimakkaimmin niihin toimintoihin, joissa edellytykset menestyä ovat parhaat: kustannustehokas tuotanto, hyvä kilpailuasema ja vahva osaaminen. Konsernin strategioissa lähivuosien ensisijainen kasvualue on kromista alkavan koko ruostumattoman teräksen tuotantoketju. Kuparin, sinkin ja nikkelin tuotannossa painopiste on selkeästi siirtymässä kaivostuotannosta metallien valmistukseen ja kuparin jatkojalostuksessa tuotteisiin, joiden jalostusarvo on korkea ja jotka tuottavat asiakkaille merkittävää lisäarvoa.

Johto on myös asettanut konsernille ja sen kaikille liiketoiminta-alueille selkeät taloudelliset tavoitteet: Kannattava kasvu, jonka tuloksena sijoitetun pääoman tuotto on suhdannejakson aikana keskimäärin vähintään 15 % ja konsernin oma-varaisuus yli 40 %.

”Maailma tarvitsee metalleja. Tärkeä tehtävämme on osallistua niiden tuottamiseen vastuullisesti kaikkea alan osaamistamme hyödyntäen.”

Konsernin johtamisessa korostetaan yhteisen arvomaailman tärkeyttä. Yrityskulttuurin kehittämistä on edesauttanut selkeäsanaisesti kirjatut näkemykset Outokumpun tehtävästä, perusarvoista ja toimintaperiaatteista.

Arvoisa osakkeenomistaja, Outokummun toiminnan ja tuloskehityksen kannalta viime vuoden kahdeksan ensimmäistä kuukautta olivat suotuisaa aikaa. Loppuvuodesta tilanne kuitenkin muuttui nopeasti. Aasiassa puhjenneet talousvaikeudet heijastuivat paitsi alueellisesti myös maailmanlaajuisesti metallien markkinoihin, hintoihin ja kasvuennusteisiin. Vaikka viimeisen vuosikolmanneksen aikana tuotantomme sujui hyvin ja toimitusmäärät kasvoivat, niin metallien laskevat hinnat ja eräät suurehkot kertaluonteiset kulukirjaukset heikensivät vääjäämättä tulostamme. Kaiken kaikkiaan voimme kuitenkin todeta selviytyneemme myrskyisästä vuodesta tyydyttävällä tuloksella.

Base Metalsin liiketoiminta-alueella hyödynnettiin hyvin uutta tuotantokapasiteettia ja myös taloudellinen tulos parani merkittävästi, kun edellisvuoden raskas tappio kääntyi kohtuulliseksi liikevoitoksi. Technology saavutti ennätystuloksen, joka on mielestäni osoitusta kaikin puolin hyvin tehdystä työstä ja tarkoin kohdistetusta liiketoiminnasta. Copper Productsin alueella kehitys oli epäyhtenäistä – jäädytinnauhoissa, vedetyissä tuotteissa ja valssatuissa erikoistuotteissa tulokset olivat hyviä kun taas eräissä muissa tuoteryhmissä ja etenkin kupariputkissa oli selviä vaikeuksia. Stainless Steelin isot investoinnit Torniossa valmistuivat aikataulun mukaisesti, ja tämän liiketoimintamme vahvuuttaa osoittaa alhaisen hintatasonkin vallitessa saavutettu tyydyttävä tulos. Konsernissa olemme nyt useilla liiketoimintamme ydinalueilla etenemässä vakaasti kohti tavoittelemamme kannattavaa kasvua. Myös tuloksenteokokykymme vahvistuu, kun kustannustehokkaudemme ja kilpailuasemamme paranevat.

Konsernin hallinnossa tapahtui viime vuonna merkittävä muutos, kun huhtikuisen yhtiökokouksen päätöksellä luovuimme kaksiportaisesta hallintoneuvostohallitusmallista. Siirryimme anglosaksiseen hallintomalliin, jossa hallitus koostuu pääosin yhtiön ulkopuolisista jäsenistä ja jossa päivittäisestä liiketoiminnan johtamisesta vastaa toimitusjohtaja apunaan johtokunta. Uusi hallitus on käynyt vireää keskustelua konsernin tavoitteista ja strategioista sekä ylimmän johdon ensisijaisesta velvollisuudesta huolehtia lisäarvon tuottamisesta osakkeenomistajille.

Outokummun osakkeen hintakehitys oli vuoden alkupuolella varsin hyvä. Aasian kriisi iski kuitenkin voimalla metalliteollisuuden osakkeisiin maailman pörseissä, ja tämä näkyi myös Outokummun osakkeen hinnassa. Näin tapahtui siitä huolimatta, että perusasiat ovat meillä mielestäni hyvässä kunnossa ja myös tuotteidemme kysyntä päämarkkinoillamme Euroopassa ja Yhdysvalloissa on pysynyt kohtuullisen vahvana.

Lähivuodet näyttävät meillä äskettäin valmistuneiden tai käynnissä olevien investointien valossa hyviltä, tuotantovolyymien kasvaessa ja kilpailukykyämme vahvistuessa. Tornion terästehtaan kylmävalssaamon laajennus valmistui vuoden 1998 alussa. Vuonna 1997 otimme käyttöön uuden nauhavalulinjan Zutphenin kuparituotetehtaalla Hollannissa ja käynnistimme tuotannon Silver Swanin nikkelikai-voksella Australiassa. Uudet investoinnit kuparituotetehtaisiin Kiinassa ja Malesiassa lisäävät asteittain volyymia myynnillämme Aasiassa. Harjavallassa laajennettu kapasiteetti on nyt täydessä käytössä, mikä merkitsee kustannustehokkaampaa kuparin ja nikkelin tuotantoa. Iloa harjavaltalaisten hyvistä suorituksista vaimensi kuitenkin kesällä sattunut räjähdysonnettomuus, jossa kaksi miestä loukkaantui vakavasti. Outokummun yrityskulttuurissa olemme perinteisesti korostaneet työturvallisuutta, ja sen hyväksi teemme myös jatkuvasti työtä. Siksi onnettomuus kosketti meitä kaikkia syvästi. Meidän on kaikilla työpaikoillamme hyvä kiinnittää entistäkin tarkempaa huomiota työturvallisuuteen. Sen on oltava aina etusijalla.

Parin viimeksi kuluneen vuoden aikana olemme hyvinkin perusteellisesti poh-

Yhtiön hallitus esittää, että osinkoa vuodelta 1997 maksetaan 2,00 markkaa osakkeelta, mikä on 35,4 % nettotuloksestamme. Tämä vastaa hyvin osingonmaksupoliitiikkamme tavoitetasoa. Hallitus on kirjannut tavoitteeksi Outokummussa maksaa osinkoa, jonka määrä suhdannekierron aikana on vähintään kolmannes jakson nettotuloksesta. Vuosittaisessa osingonmaksuesityksessään hallitus ottaa tuloskehityksen ohella huomioon yhtiön investointi- ja kehittämistarpeet.

tineet konsernin tulevaa suuntaa ja strategiavalintoja. Kannattavan kasvun aikaansaamiseksi ja varmistaaksemme parhaan mahdollisen lisäarvon tuottamisen osakkeenomistajillemme, meidän on keskityttävä niihin liiketoimintoihin, joissa asemamme on vahvin. Kilpailuedun saavuttamiseksi markkinoilla meidän on terävöitettävä laatu- ja tietoisuutta kaikessa toiminnassamme ja pyrittävä luomaan entistä tiiviimmät suhteet asiakkaisiimme. Heidän on voitava luottaa tukeemme ja asiantuntemukseemme ratkaistessaan ongelmiaan ja edistäessään liiketoimintaansa. Menestykseen ei riitä, että täytämme asiakkaittemme odotukset, vaan meidän on ylitettävä ne.

Kun tarkastelemme eri liiketoimintojamme on ilmeistä, että erittäin tehokas ruostumattoman teräksen tuotantoketjumme, mukaanlukien kromikaivos ja ferrokromin tuotanto, on ensisijainen kasvualueemme. Kun nyt saamme vastavalmistuneen laajennetun kylmävalssauskapasiteetin tuotantokäyttöön Torniossa ja kunhan tällä hetkellä edelleen melko epävarmat markkinanäkymät selkiintyvät, voimme ryhtyä valmistautumaan uusien suunnitelmien mukaisiin lisäinvestointeihin. Tornion tehtailla on jo suoritettu ympäristövaikutusten arviointimenettely, jota lupa tuotannon kasvattamiseen jopa kaksinkertaiseksi edellyttää. Laajenusinvestoinnit voidaan toteuttaa vaiheittain pitkän aikavälin ohjelmalla.

Perusmetallien tuotannossa olemme siirtämässä painopistettä kaivostoiminnasta entistä enemmän jalostukseen, metallurgiaan, joka on Outokumpun perinteisiä vahvoja osaamisalueita. Tällä liiketoiminta-alueella emme välttämättä tarvitse suuria investointeja parantaaksemme suorituskykyämme, vaan voimme keskittyä toimintamme hiomiseen jatkuvalla prosessikehitystyöllä kustannustehokkuuden ja kilpailukykyyn parantamiseksi.

Kuparituotteiden valmistuksessa meidän on edelleen tehostettava toimintaamme. Kypsillä markkinoilla meidän pitää keskittyä kilpailuaseman parantamiseen, kun taas nopeasti kasvavilla markkinoilla voimme pyrkiä luomaan uutta liiketoimintaa vahvimmillä tuotteillamme ja myös rakentamalla uutta tehokasta erikoistuotantoa. Tässä skenaariossa entistäkin tärkeämmäksi nousee läheinen yhteistyö asiakkaiden kanssa sekä tuotantoprosessien että tuotteiden kehittämisessä.

Teknologian myynnissä meillä on vahva markkina-asema useissa erikoistuotteissa ja palveluissa ja näin ollen myös hyvät mahdollisuudet kehittää tuotavali-koimaamme ja kasvattaa myyntiämme.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia outokumpulaisia. Jälleen kerran on takanamme vuosi, jolloin olemme tehneet hyvää ja kovaa työtä. Edessämme on varmasti monia uusia haasteita. Onnistumisemme riippuu jokaisesta meistä – osaamisestamme, asenteistamme ja halustamme menestyä. Meillä on hyvä ja vahva yrityskulttuuri ja yhteiset arvot, jotka ohjaavat meitä tavoitteisiimme. Lisäksi meillä on hyvä taisteluhenkki. Olen myös varma, että me voimme ja meidän pitää saada aikaan enemmän. Voimme kehittää edelleen taitojamme mutta myös tapoja, joilla asiat voidaan tehdä vielä paremmin. Ennen kaikkea meidän on entistä selkeämmin kiinnitettävä huomiota asiakkaisiimme. Asiakkaiden hyvä ja laadukas palvelu on nostettava tärkeysjärjestyksessä aiempaakin korkeammalle, ja tämä meidän on kyettävä myös osoittamaan jokapäiväisessä työssämme. Tämä on se yhteistyösuhde, joka ratkaisee miten saamme liiketoimintamme kukoistamaan ja tuloksemme kasvamaan.

Jyrki Juusela
pääjohtaja

Sijoittajasuhdetoiminta – jatkuvaa vuoropuhelua tavoitteista ja näkymistä

Sijoittajaviestintää pidetään Outokummussa tärkeänä. Siihen kuuluu jatkuva vuoropuhelu liiketoiminnan kehityssuunnitelmista, tavoitteista ja näkymistä sekä omistajien että kaikkien muiden arvopaperimarkkinoilla aktiivisesti toimivien osapuolten kanssa.

Sijoitustutkijat arvostavat tutustumiskäyntejä heitä eniten kiinnostaville tuotantolaitoksille. Tammi-kuussa 1998 runsaan 40 analytiikon ryhmälle esiteltiin Outokummun ruostumattoman teräksen tuotantoa. Vierailu kattoi Kemian kaivoksen ja laajan esittelykierron Tornion tehtailta, jossa kylmävalssaamon laajennus on juuri valmistunut.

Outokumpu tavoittelee nyt kasvua, mutta miten yhtiö voisi vakavaraisuutta vaarantamatta kasvaa kaikilla liiketoiminta-alueilla?

Pääpaino kasvustrategiassamme on ruostumattomassa teräksessä, jossa meillä on jo nykyisellään erittäin vahva kilpailuasema. Pidemmän aikavälin ohjelmalla meidän on mahdollista jopa kaksinkertaistaa nykyinen tuotantomme Torniossa, mutta toki meidän pitää rinnan tarkistaa myös mahdollisuuksia kehittää toimintaamme muualla.

Eikö jostain busineksestä kannattaisi luopua kokonaan?

vaihtoehtoja, mutta tämä ei välttämättä merkitse luopumista jostain toiminnasta kokonaan. Yhteistyö tai liittoutuminen toisten tuottajien kanssa voi tarjota mahdollisuuden parantaa kilpailukykyä ja luoda lisäarvoa omistajille. Sidottua pääomaa voi vapauttaa myös omistusosuutta pienentämällä tai antamalla omistuksen laimentua uusien investointien yhteydessä. Alallamme on hyvin tyypillistä, että erityisesti suuret kaivos- ja sulattohankkeet toteutetaan useamman tuottajan yhteisyrityksinä.

Ruostumattoman teräksen markkinoilla vallitsee ylikapasiteetti. Ettekö näe, että Tornion tuotannonlaajennussuunnitelmat uhkaavat tässä tilanteessa syödä myös omaa kannattavuuttanne?

mahdollisuuksia suurempiin uusiin laajennusinvestointeihin. Tornion mahdolliset laajennukset voidaan myös toteuttaa asteittain pidemmän ajan kuluessa ottaen huomioon markkintilanteen kehittyminen. Tuotannon laajennukset laskisivat edelleen omia yksikkökustannuksiamme. Kun lisäksi kiinnitämme huomiota toimitusvarmuuteen ja laatuun, vahvistaisimme näin entisestään kilpailuasemaamme eräänä kustannustehokkaimpana tuottajana.

Kuparituotteissa Outokumpu on maailmalla suuri valmistaja. Onko tässä liiketoiminnassa globaali strategia järkevä? Kannattaako maailmanvalloitus kaikilla tuotteilla?

mamme kilpailuaseman ja kannattavuuden. Monet asiakkaamme rakentavat itselleen maailmanlaajuisia tuotantoverkkoja. Läheinen yhteistyö heidän kanssaan ohjaa myös omia investointejamme uusilla kasvavilla markkinoilla.

● Tarkoituksemme on säilyttää omavaraisuus saavutetulla runsaan 40 %:n tasolla ja siksi investoinnit on tarkasti priorisoitava ja mitoitettava pääsääntöisesti kassavirran mukaan.

● Jos jonkun liiketoiminta-alueen kehittämistä joudutaan tinkimään pidempään on toki vakavasti harkittava

● Ruostumattoman teräksen kulutus kasvaa varsin nopeasti, jolloin myös nykyinen ylitarjontatilanne poistunee jo muutaman vuoden sisällä. Viime vuosien kiristynyt kilpailu on koetellut koko alan kannattavuutta eikä heikoimmilla tuottajilla liene lähiaikoina

● Sana globaali on tärkeä ymmärtää tässä oikein. Strategianamme on kuparituotteissa toimia globaalisti, mutta ei suinkaan kaikilla tuotteilla kaikkialla vaan tuotekohtaisesti niillä markkinoilla, joilla voimme saavuttaa tavoittele-

Tälle aukeamalle on koottu esimerkkejä viime aikojen yleisimmistä Outokummulle esitetyistä kysymyksistä ja ylimmän johdon niihin antamat vastaukset.

”Avoimella ja jatkuvalla kommunikaatiolla edistämme oikean kuvan muodostamista toiminnastamme”

Tilinpäätöksen ja osavuositulosten julkistamisen yhteydessä Outokumpu järjestää pääkonttorissa lehdistötilaisuuden lisäksi myös telekonferenssin, joka tarjoaa kansainvälisille sijoittajille ja analyytikoille mahdollisuuden välittömästi kuulla johdon kommentteja ja esittää lisäkysymyksiä. Kuvassa pääjohtaja Jyrki Juusela ja varapääjohtaja Ossi Virolainen odottamassa puhelintilaisuuden avautumista, avustajanaan taustalla tiedotusjohtaja Katarina Lybeck.

Määrätyillä korkean jalostusasteen erikoistuotteilla voimme palvella laajaakin asiakaskuntaa yhdestä tuotantopisteestä. Vakiotuotteita on kannattavaa tarjota vain paikallisemmilla markkinoilla; menestyminen on niissä ennen muuta kiinni kustannustehokkaasta tuotannosta, laadusta ja hyvästä asiakaspalvelusta.

Mikä on teknologian myynnin kasvupotentiaali?

Meillä on monilla tuotteilla maailmanlaajuisesti hyvinkin korkea markkinaosuus, joka sinällään rajoittaa kasvumahdollisuuksiamme. Lisämarkkinaa on saatavissa kehittämällä nykyisiä tuotteitamme soveltuviksi uusiin käyttötarkoituksiin. Sulatoissa liekkikonvertoinnin käytön ennustettu lisääntyminen avaa selvästi uusia mahdollisuuksia.

Ehkä kasvuakin tärkeämpää on nyt se, että uskomme pystyvämme ylläpitämään selvästi parempaa kannattavuutta kuin takavuosina. Paraneminen perustuu suurelta osin lisääntyneeseen osaamiseen ja tehokkuuteen toimituksissa, johon mm. toteutetut laatuohjelmat ovat myötävaikuttaneet.

Mikä on Outokummun kanta EMUn tuloon ja miten siihen on varauduttu?

Suuren yhtenäisen markkina-alueen, jossa kaupan esteet ja kustannukset on pyritty minimoimaan. Tämä nostaa alueen tehokkuutta ja parantaa sillä toimivien yritysten kilpailukykyä. Rahoituksen alueella saavutetaan välittömästi merkittäviä etuja, kun mm. valuutanvaihdon ja kassahallinnon kulut vähenevät sekä osavalmuutta- ja korkoriskeistä poistuu.

Olemme edenneet hyvin valmisteluissamme siirtyä euroon. Tarkoituksemme on ottaa euro käyttöön taloushallinnossa heti siirtymävaiheen alusta ja soveltaa sitä mahdollisimman laajasti myös kaikessa kaupallisessa toiminnassa.

Rinnan EMU-valmistelujen kanssa on konsernissa selvitetty vuoteen 2000 liittyviä tietotekniikkaongelmia ja laadittu tarvittavat toimenpideohjelmat.

Ympäristöarvot ovat nousseet monissa maissa perusteellisuuden kehityksen uhkaksi. Minkälaisia huolia Outokummulla on tässä suhteessa?

Outokumpua arvostetaan alallaan eturivin taitajana teknologiassa, jossa ympäristönsuojeluarvoilla on tänään keskeinen rooli. Moniin kilpailijoihimme nähden olemme näin ollen toiminnassamme hyvinkin vahvoilla. Uskomme, että vastuullisuuden osoittaminen kaikissa tekemisissä on perusedellytys menestymiseen alallamme. Itse pyrimme jatkuvasti määrätietoilla kehitystyöllä vähentämään ympäristölle aiheuttamaamme rasitusta.

● Meillä on monilla tuotteilla maailmanlaajuisesti hyvinkin korkea markkinaosuus, joka sinällään rajoittaa kasvumahdollisuuksiamme.

● Suhtaudumme EMUun hyvinkin myönteisesti, koska näemme saavamme siitä selkeitä etuja. EMU-maat, Suomi niihin mukaanlukien, muodostavat

● Suuren yhtenäisen markkina-alueen, jossa kaupan esteet ja kustannukset on pyritty minimoimaan. Tämä nostaa alueen tehokkuutta ja parantaa sillä toimivien yritysten kilpailukykyä.

● Outokumpua arvostetaan alallaan eturivin taitajana teknologiassa, jossa ympäristönsuojeluarvoilla on tänään keskeinen rooli. Moniin kilpailijoihimme nähden olemme näin ollen toiminnassamme hyvinkin vahvoilla. Uskomme, että vastuullisuuden osoittaminen kaikissa tekemisissä on perusedellytys menestymiseen alallamme.

Tiukentuvia päästönormeja suurempi huoli meillä on siitä, miten saamme kriittisimmin perusmetalliteollisuuteen suhtautuvat kanssaihmisemme ymmärtämään toimintaamme ja sen reunaehdot. Metallien merkitys ihmiskunnalle ja sen hyvinvoinnille tunnetaan, mutta harvemmin huomataan että metalleja voidaan kestäväyytensä ja kierrätettävyytensä ansiosta pitää eräinä maailman ympäristöystävällisimmistä tuotteista. Hyvänä esimerkkinä on kupari: Kaikesta aikojen kuluessa maailmalla tuotetusta kuparista on laskettu olevan edelleen käytössä yli 80 %.

Hallituksen toimintakertomus

Outokummun tulos vuodelta 1997 muodostui selvästi edellisvuotista paremmaksi. Loppuvuoden tuloskehitystä heikensi metallien hintojen voimakas lasku sekä Copper Productsin kertaluonteiset kulukirjaukset. Konsernin liikevoitto nousi 1 353 Mmk:aan, ja tulos ennen satunnaiseriä ja veroja oli 975 Mmk. Merkittävimmän tulosparannuksen teki liiketoiminta-alueista Base Metals, joka paransi liikevoittoaan yli 900 Mmk edellisvuodesta. Technology ylsi erinomaiseen tulokseen ja Stainless Steelin tulos oli tyydyttävä. Copper Productsin kertomusvuoden tulosta heikensi liitinnauhatuotannon uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulukirjaukset.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 1997 osinkoa jaetaan 2,00 markkaa osakkeelta, mikä vastaa 35,4 % osakekohtaisesta nettotuloksesta.

Markkinatilanne

Maailmantalouden kasvu jatkui vahvana vuonna 1997. Teollisuustuotanto ja teolliset investoinnit kehittyivät kokonaisuutena tarkastellen myönteisesti. Talouskasvu jatkui edelleen vakaana Yhdysvalloissa ja nopeutui Euroopassa vuoden loppua kohden. Myös Suomen talous kehittyi myönteisesti. Vuoden loppukuukausina Aasian talouskriisi aiheutti kuitenkin suurta epävarmuutta ja heikensi maailmantalouden kasvunäkymiä.

Metallimarkkinoiden kehitys oli kertomusvuonna kaksijakoinen. Alkuvuoden aikana markkinat kehittyivät suotuisasti ja hinnat nousivat. Loppuvuodesta lisääntynyt epävarmuus talouden kehityksestä vaikutti negatiivisesti myös metallimarkkinoihin ja laski erityisesti perusmetallien hintoja.

Useimpien Outokummun tuottamien metallien ja metallituotteiden kulutus kasvoi kertomusvuonna pitkäaikaisia keskiarvoja enemmän. Eniten nousivat ruostumattoman teräksen ja ferrokromin kulutus, noin 8 %, sekä nikkelin kulutus noin 7 %. Kulutuksen kasvu hidastui loppuvuodesta lähinnä Aasiassa. Muualla kulutus säilyi vahvana vuoden loppuun asti. Myös metallien ja metallituotteiden tuotanto kasvoi voimakkaasti. Varastotilanne oli kokonaisuutena ottaen normaali, vaikka kuparin, nikkelin ja ruostumattoman teräksen varastot kasvoivat loppuvuodesta.

Perusmetallien markkinahinnat, erityisesti sinkin hinta, nousivat selvästi vuoden alkupuoliskolla, mutta kääntyivät loppuvuoden aikana jyrkkään laskuun. Keskiarvoina tarkastellen sinkin hinta nousi 30 % edellisestä vuodesta. Kupari säilyi edellisvuoden tasolla, mutta nikkelin hinta jäi 8 % alhaisemmaksi. Sulatoille maksetut kuparin ja sinkin jalostuspalkkiot olivat jonkin verran korkeammat kuin vuonna 1996, vaikka kääntyivätkin laskuun vuoden viimeisen neljänneksen aikana.

Ruostumattoman teräksen markkinahinta nousi vuoden alkukuukausina, mutta nousu pysähtyi ja toimitusten keskihinta jäi edellisvuotista alhaisemmaksi. Myös ferrokromin keskimääräinen markkinahinta laski.

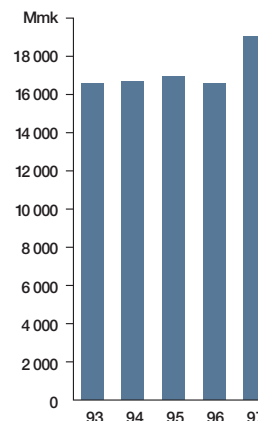
Kuparituotteiden muokkauslisät säilyivät keskimäärin edellisvuoden tasolla.

Yhdysvaltain dollarin vahvistumisella oli myönteinen vaikutus Outokummun kannattavuuteen. Dollarin keskimääräinen arvo nousi vuoden aikana 13 % suhteessa Suomen markkaan. Suomen marka vahvistui noin 2 % keski-eurooppalaisiin valuuttoihin nähden.

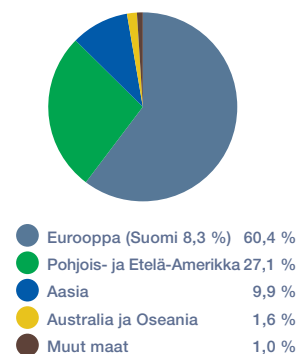
Liikevaihto

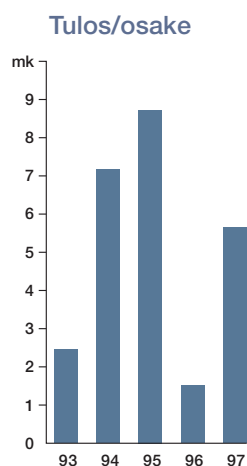
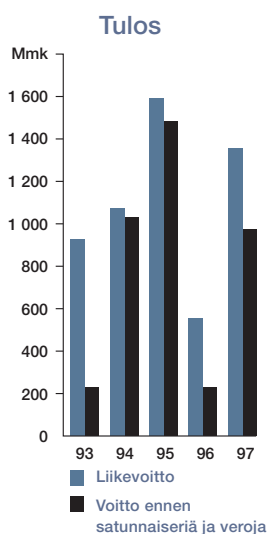
Konsernin liikevaihto kasvoi 15 % edellisvuodesta ja oli 19 055 Mmk. Toimitusmäärät lisääntyivät kaikilla liiketoiminta-alueilla, mutta erityisesti Stainless Steelessä. Hintojen muutosten vaikutus liikevaihtoon oli vähäinen sinkkiä lukuunottamatta. Liikevaihdon kasvua vauhditti Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen.

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1997

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain

Mmk	1997	1996	Muutos %
Base Metals	5 874	4 766	+ 23
Stainless Steel	4 947	4 486	+ 10
Copper Products	8 268	7 495	+ 10
Technology	1 598	1 113	+ 44
Muu toiminta	2 106	1 475	+ 43
Sisäinen myynti	-3 738	-2 786	+ 34
Konserni	19 055	16 549	+ 15

Konsernin myynnin maantieteellisessä jakautumassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kertomusvuoden aikana. Euroopan suhteellinen osuus konsernin liikevaihdosta nousi hieman ja Aasian osuus laski. Kaakkois-Aasiaan ja Koreaan suuntautuvan myynnin osuus koko konsernin myynnistä oli noin 3,5 %.

Vienti Suomesta oli 8 261 Mmk (1996: 7 248 Mmk).

Tuloskehitys

Outokummun tulos vuodelta 1997 oli selvästi edellisvuotista parempi. Alkuvuoden myönteiseen tuloskehitykseen vaikutti erityisesti Base Metalsin kannattavuuden olennainen paraneminen. Konsernin viimeisen kolmanneksen tulos muodostui kuitenkin heikoksi perusmetallien hintojen jyrkän laskun ja Copper Productsin kertaluonteisten kulukirjausten takia.

Konsernin liikevoitto nousi 1 353 Mmk:aan (1996: 552 Mmk). Alkuvuodesta syntynyt ostettujen metalliraaka-aineiden hintojen noususta johtunut varastovoitto jäi väliaikaiseksi, sillä loppuvuodesta laskeneiden hintojen seurauksena koko vuodelta syntyi varastotappiota 56 Mmk (1996: varastotappio 192 Mmk).

Liikevoittoon sisältyvistä kertaluonteisista erityiseristä on esitetty yhteenvedo seuraavassa taulukossa.

Kertaluonteiset tuotot ja kulut

Mmk	1997	1996
Toimintojen sopeuttamiskulut	-207	- 65
Kaivosten käyttöomaisuuden arvonalennukset	-	- 144
Liiketoimintojen ja osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	89	73
Muut kertaluonteiset erityiserät	89	16
Yhteensä	- 29	- 120

kuluvaraukset 177 Mmk ja Hollannin teräsputkituotannon lopettamiskustannukset 29 Mmk.

Liikevaihto maittain

	1997		1996	
	Mmk	%	Mmk	%
Eurooppa				
Saksa	2 033	10,7	1 701	10,3
Suomi	1 575	8,3	1 439	8,7
Britannia	1 560	8,2	1 264	7,6
Italia	1 165	6,1	1 011	6,1
Ruotsi	1 129	5,9	1 066	6,4
Ranska	785	4,1	656	4,0
Espanja	736	3,9	671	4,1
Hollanti	549	2,9	384	2,3
Belgia	495	2,6	390	2,4
Tanska	276	1,4	243	1,5
Venäjä	224	1,2	107	0,6
Norja	220	1,2	196	1,2
Sveitsi	195	1,0	272	1,6
Puola	111	0,6	104	0,6
Itävalta	108	0,6	87	0,5
Muut Euroopan maat	331	1,7	248	1,5
	11 492	60,4	9 839	59,4

Pohjois- ja Etelä-Amerikka

Yhdysvallat	3 948	20,7	3 654	22,1
Chile	429	2,2	215	1,3
Kanada	395	2,1	271	1,6
Meksiko	152	0,8	197	1,2
Muut Amerikan maat	240	1,3	208	1,3
	5 164	27,1	4 545	27,5

Aasia

Korean tasavalta	331	1,7	248	1,5
Japani	221	1,2	224	1,4
Intia	212	1,1	170	1,0
Kiina	187	1,0	158	1,0
Taiwan	177	0,9	152	0,9
Turkki	152	0,8	132	0,8
Thaimaa	147	0,8	142	0,8
Hongkong	98	0,5	196	1,2
Muut Aasian maat	364	1,9	392	2,4
	1 889	9,9	1 814	11,0

Australia

Muut maat	200	1,0	141	0,8
Yhteensä	19 055	100,0	16 549	100,0

Toimintojen sopeuttamiskuluista merkittävimmät olivat Yhdysvaltain liitinnauhatuotannon uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet arvonalennukset ja

Kertaluonteisia eriä on selvitetty tarkemmin liiketoiminta-aluekatsauksissa ja konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 4.

Base Metalsin tuloksen olennaiseen paranemiseen vaikuttivat sinkin hinnannousun ja dollarin vahvistumisen lisäksi toiminnan tehostuminen kaivos-tuotannossa sekä Harjavallan tehtailla.

Stainless Steel saavutti vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta tyydyttävän tuloksen.

Copper Productsin tulosta rasittivat liitinnahatuotannon uudelleenjärjestelyistä aiheutuneet kulukirjaukset. Tuotannon keskittämisestä saatavat edut näkyvät liiketoiminta-alueen kannattavuudessa tulevina vuosina.

Technology ylsi erinomaiseen tulokseen kaksinkertaistaen liikevoittonsa. Tuloksen paraneminen johtui vahvan kysynnän lisäksi hyvin toteutetuista toimituksista sekä toiminnan kustannustehokkuuden paranemisesta.

Outokummun osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli yhteensä 67 Mmk tappiollinen (1996: tappio 124 Mmk). Zaldívarin osakkuuskaivoksen tulos parani merkittävästi ja liikevoitto nousi 213 Mmk:aan. Rahoituserien jälkeen tulos jäi kuitenkin tappiolliseksi. Merkittävimpien osakkuusyhtiöiden tuloskehitystä on selvitetty tarkemmin liiketoiminta-aluekatsauksissa ja konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 9.

Rahoituskulut nousivat edellisestä vuodesta 70 Mmk lainamäärien kasvun sekä valuuttasuojauksista aiheutuneiden kustannusten johdosta.

Konsernin voitto ennen satunnaiseriä ja veroja nousi 975 Mmk:aan (1996: 229 Mmk), ja tulos osaketta kohden oli 5,65 mk (1996: 1,51 mk).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 11,1 % ja oman pääoman tuotto 9,5 % (1996: 5,3 % ja 2,6 %).

Tilikaudelle kirjatut tuloverot nousivat parantuneen tuloksen myötä 269 Mmk:aan (1996: 42 Mmk). Konsernin efektiivinen verokanta oli 28 % (1996: 18 %).

Konsernin nettotulokseksi muodostui 703 Mmk (1996: 188 Mmk).

Rahoitus ja rahoitusasema

Konsernin rahoitusasema säilyi varsin vakaana kertomusvuoden aikana. Tuloksen parantumisesta huolimatta liiketoiminnan kassavirta jäi käyttöpääoman kasvun seurauksena edellisvuotista pienemmäksi. Omavaraisuusaste oli vuoden päättyessä 42,5 % eli hieman alempi kuin vuotta aiemmin.

Korollinen nettovelka kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ja oli vuoden lopussa 5 751 Mmk. Dollarin vahvistuminen kasvatti valuuttamääräisen velan määrää.

Likviditeettireserveinä käytettävien pitkäaikaisten valmiusluottojen ehtoja parannettiin tekemällä uusi USD 520 miljoonan suuruinen seitsemän vuoden pituinen valmiusluotto, joka korvasi aiemmat USD 320 miljoonan ja USD 200 miljoonan suuruiset vastaavat valmiusluotot.

Nettokorot ja muut rahoituskulut lisääntyivät 70 Mmk edellisestä vuodesta. Kehitykseen vaikuttivat sekä nettovelkojen lisääntyminen että Suomen markan ja

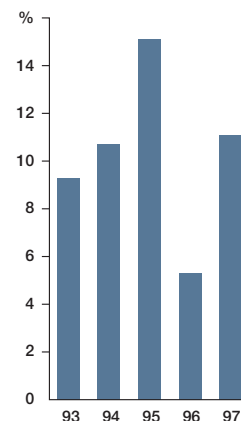
Liikevoitto liiketoiminta-alueittain

Mmk	1997	1996	Muutos
Base Metals	542	- 386	+ 928
Stainless Steel	550	616	- 66
Copper Products	86	273	- 187
Technology	238	114	+ 124
Muu toiminta	- 50	- 46	- 4
Sisäiset erät	- 13	- 19	+ 6
Konserni	1 353	552	+ 801

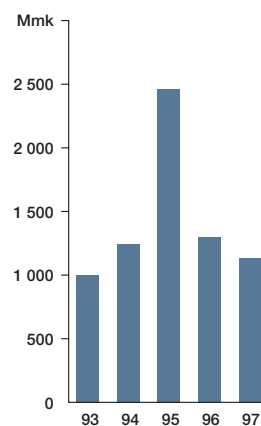
Liikevoitto ilman varastovoittojen ja -tappioiden vaikutusta (ns. LIFO-tulos)

Mmk	1997	1996	Muutos
Base Metals	570	- 345	+ 915
Stainless Steel	514	646	- 132
Copper Products	150	394	- 244
Technology	238	114	+ 124
Muu toiminta	- 50	- 46	- 4
Sisäiset erät	- 13	- 19	+ 6
Konserni	1 409	744	+ 665

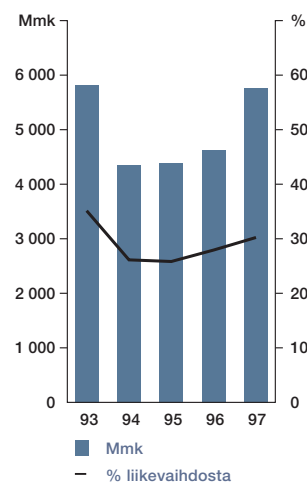
Sijoitetun pääoman tuotto

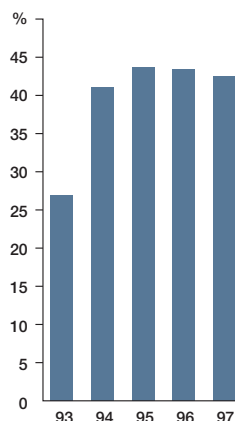
Liiketoiminnan kassavirta

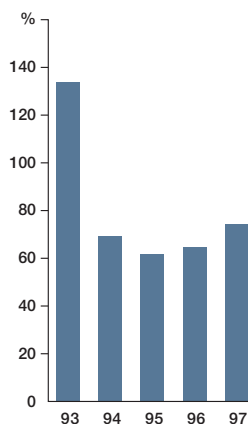
Korollinen nettovelka

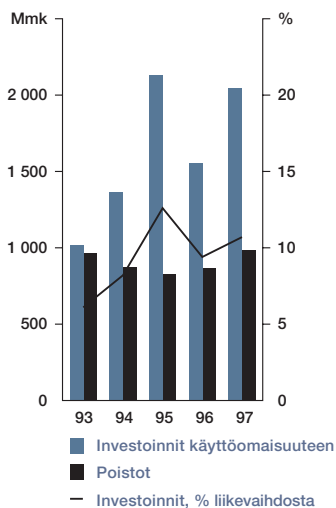
Omaraisuusaste

Velkaantumisaste

Investoinnit

eräiden konsernin kannalta merkittävi-
en valuuttojen korkoerosta johtuva ter-
minointikustannus.

Rahoituksen kannalta merkittävim-
mät kurssimuutokset olivat Yhdysval-
tain dollarin 13 %:n ja Englannin pun-
nan 19 %:n vahvistuminen Suomen
markkaa vastaan. Nettorahoituskului-
hin sisältyy 78 Mmk:n kurssitappio,
joka aiheutui suurelta osin valuuttasuo-
jauksissa käytetyistä lainoista ja termii-
nikaupoista.

Konsernin maksuvalmius säilyi hy-
vänä koko kertomusvuoden ajan. Lik-
videjä varoja ja sijoituksia oli vuoden
päätyessä yhteensä 544 Mmk. Tämän
lisäksi yhtiöllä oli nostamattomia val-
miusluottoja noin 2,2 miljardin mar-
kan arvosta.

Investoinnit

Konsernin investointien määrä nousi
2 045 Mmk:aan eli 11 %:iin liikevaih-
dosta. Tästä oli korvausinvestointien osuus runsaat 700 Mmk.

Tärkeimmät valmistuneet investoinnit olivat Stainless Steelin kylmävalssa-
amon laajennus Torniossa (noin 1 000 Mmk), Copper Productsin Hollannin vals-
saamon nauhavalulinja (noin 200 Mmk) sekä Silver Swan -nikkelikaivos Länsi-
Australiassa (165 Mmk).

Käynnissä olevista investoinneista merkittävin on Kokkolan sinkkitehtaan noin
500 Mmk:n laajennus, joka valmistuu syksyllä 1998. Malesiaan rakennetaan ve-
dettyjä erikoistuotteita ja rihlattuja
kupariputkia valmistava tehdas. Tämän
investoinnin ensimmäisen vaiheen
kustannus on noin 120 Mmk ja koko
projektin kustannukset nousevat noin
260 Mmk:aan. Tehtaan tuotanto käyn-
nistyy vaiheittain vuosien 1998 ja 1999
aikana.

Ruostumattoman teräksen tuotan-
non laajennusmahdollisuuksien selvit-
tämiseen liittyvä ympäristövaikutusten
arviointimenettely Torniossa ja sen lähialueilla saatiin päätökseen toukokuussa.

Vuoden 1998 investointien määrän arvioidaan jäävän edellisvuodesta pienem-
mäksi.

Malminetsintä ja T&K-toiminta

Konsernin panostukset malminetsintään sekä tutkimukseen ja tuotekehitykseen
olivat kokonaisuutena edellisvuoden tasolla painopisteen siirtyessä kuitenkin
malminetsinnästä T&K -toimintaan. Malminetsinnän menot olivat 135 Mmk eli
0,7 % konsernin liikevaihdosta (1996: 182 Mmk ja 1,1 %) ja tutkimus- ja kehi-
tystoiminnan menot 210 Mmk eli 1,1 % liikevaihdosta (1996: 155 Mmk ja
0,9 %). T&K-toimintaa on esitelty laajemmin sivulla 35.

Rahoitusaseman muutosta kuvaavat tunnusluvut

Mmk	1997	1996
Korollinen nettovelka		
Pitkäaikaiset lainat	3 854	3 306
Lyhytaikaiset lainat	2 441	1 916
Lainat yhteensä	6 295	5 222
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	- 544	- 601
Korollinen nettovelka	5 751	4 621
Nettovelka liikevaihdosta (%)	30,2	27,9
Oma pääoma	7 714	7 099
Velkaantumisaste (%)	74,2	64,8
Omaraisuusaste (%)	42,5	43,4
Liiketoiminnan kassavirta	1 134	1 299
Nettorahoituskulut		
Nettokorot ja muut rahoituskulut	-233	- 163
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot	-78	- 36
Nettorahoituskulut	- 311	- 199
Nettorahoituskulut liikevaihdosta (%)	1,6	1,2

Investoinnit käyttöömaisuuteen liiketoiminta-alueittain

Mmk	1997	1996
Base Metals	654	445
Stainless Steel	820	643
Copper Products	456	383
Technology	39	28
Muu toiminta	76	54
Konserni	2 045	1 553

Ympäristönsuojelu

Outokumpu pyrkii perusarvojensa mukaisesti jatkuvasti vähentämään toiminnastaan ympäristölle aiheutuvaa räsitusta. Investointien ja jatkuvan kehitystyön tuloksena vaikutukset ympäristöön ovat tuotantomäärien kasvusta huolimatta selvästi vähentyneet. Yhtiön johdon tiedossa ei myöskään ole erityisiä ympäristöriskejä tai -vastuita, joilla olisi merkittävää vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan. Ympäristönsuojelua on käsitelty tarkemmin kertomuksen sivulla 36.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuoden 1997 lopussa 13 734 henkilöä. Henkilökunnan määrä kasvoi vuoden aikana runsaalla sadalla henkilöllä. Henkilöstön keski-vahvuus oli 14 016 (1996: 13 808). Outokumpu Oyj:ssä henkilöstöä oli vuoden lopussa 191 (1996: 157) ja vuoden aikana keskimäärin 180 (1996: 154). Henkilöstön kehittämistä on esitelty sivulla 37.

Konsernirakenteen muutokset

Konsernin yhtiörakennetta yksinkertaistettiin edelleen ja useita konserniyhtiöitä fuusioitiin tai purettiin kertomusvuoden aikana. Vuoden aikana perustettiin uudet markkinointiyhtiöt Yhdysvaltoihin ja Itävaltaan. Konsernirakenteessa tapahtuneet muutokset on esitetty yksityiskohtaisesti konsernin tytäryhtiöluettelossa sivuilla 55-57.

Yhtiön uusi hallintomalli

Outokumpu Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 3.4.1997 uudistettiin yhtiön hallintoa siten, että hallituneuvosto lakkautettiin ja sen tilalle muodostettiin pääasiassa ulkopuolisista jäsenistä koostuva hallitus. Uuden hallintomallin mukaan yhtiön toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja ja johtokunta. Hallituksen ja johtokunnan kokoonpano sekä yhtiön tarkempi hallintojärjestelmä on esitetty sivuilla 70-74.

Lähiajan näkymät

Taloukasvun ja metallien kulutuksen kasvun uskotaan jatkuvan vuonna 1998. Epävarmuus Aasian talouskriisin vaikutuksista varjostaa kuitenkin lähiajan näkymiä. Myös useissa metalleissa ja metallituotteissa vallitseva ylikapasiteettitilanne lisää tulevaan kehitykseen liittyvää epävarmuutta.

Base Metals jatkaa kustannustehokkuuden parantamista kaikissa toiminnoissaan. Nikkeli- ja kuparituotanto on nostettu uudelle tasolle ja myös sinkin tuotantokapasiteetti nousee laajennusinvestoinnin valmistuttua vuoden 1998 lopulla. Perusmetallien alhainen hintataso rasittaa kuitenkin kannattavuutta ainakin vuoden alkukuukausina.

Stainless Steelin integroidun tuotantoketjun kilpailukyky ja uusien investointien ansiosta edelleen parantuva tehokkuus luovat edellytykset hyvälle kannattavuudelle epävarmuustekijöistä huolimatta.

Copper Productsissa käynnissä olevat toimintaohjelmat tähtäävät kilpailuase-man vahvistamiseen avaintuoteryhmissä, joissa haetaan myös kannattavaa kasvua maailmanlaajuisesti. Kuparituotteiden kysynnän odotetaan jatkuvan melko voimakkaana Euroopassa ja Yhdysvalloissa, mutta Aasiassa kulutus supistuu ainakin tilapäisesti.

Teknologian näkymät alkaneelle vuodelle ovat varovaisen toiveikkaat. Maailmantalouden kehitykseen liittyvä epävarmuus saattaa kuitenkin heikentää asiakasteollisuuden investointihalukkuutta.

Outokummun päämarkkinoilla Euroopassa ja Yhdysvalloissa metallien kysyn-

Henkilöstö liiketoiminta-alueittain

31.12.	1997	1996
Base Metals	3 291	3 427
Stainless Steel	2 391	2 355
Copper Products	5 525	5 485
Technology	1 763	1 651
Muu toiminta	764	704
Konserni	13 734	13 622

nän arvioidaan jatkuvan melko voimakkaana. Nykyaikainen ja kasvava tuotantokapasiteetti parantaa edelleen konsernin kilpailukykyä alkaneen vuoden aikana. Talouskehitykseen liittyvästä epävarmuudesta huolimatta yhtiöllä on edellytykset tyydyttävän tuloksen saavuttamiseen myös vuonna 1998.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Vahvistetun osinkopolitiikan mukaan yhtiön hallitus ottaa vuosittaista osingonjakoehdotusta tehdessään tuloskehityksen ohella huomioon myös yhtiön investointi- ja kehittämistarpeet. Hallituksen tavoitteena on, että maksettavien osinkojen määrä suhdannekierron aikana on vähintään kolmasosa jakson nettotuloksesta.

Tilinpäätöksen 31.12.1997 mukaan konsernin jakokelpoiset varat ovat 1 449,0 Mmk ja emoyhtiön jakokelpoiset varat 580,9 Mmk.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 2,00 markkaa osakkeelta ja että loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille.

Espossa helmikuun 20. päivänä 1998

Gerhard Wendt

Matti Puhakka

Ahti Hirvonen

Mauri Kainu

Harri Pynnä

Ilkka Suominen

Pekka Tuomisto

Jyrki Juusela
toimitusjohtaja

Tilinpäätös

Sivuilla 43-75 on esitetty konsernin ja emoyhtiön tilinpäätökset liite- ja lisätietoineen. Tilinpäätöksen liitteenä on sivuilla 15-42 esitetty myös liiketoiminta-alueiden toimintakatsaukset sekä eräiden vastuualueiden toimintokohtaiset katsaukset vuodelta 1997.

Tilintarkastuskertomus

Outokumpu Oyj:n osakkeenomistajille,

Olemme tarkastaneet Outokumpu Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsittelemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Espoossa helmikuun 23. päivänä 1998

SVH Coopers & Lybrand Oy
KHT-yhteisö
Pekka Nikula, KHT

Silver Swan -nikkelikaivoksen tuotanto Australiassa käynnistyi kesäkuussa. Kaivoksen suunniteltu vuosituotanto on 12 000 tonnia nikkeliä rikasteessa viiden vuoden ajan. Koko tuotanto laivataan Suomeen Harjavallan nikkelisulaton raaka-aineeksi.

Perusmetallien tuotannossa Outokumpu keskittyy kupariin, nikkeliin ja sinkkiin. Konsernin osuus maailman kuparin tuotannosta on 2 %, nikkelin tuotannosta 4 % ja sinkin tuotannosta 3 %.

Harjavallassa ja Porissa tuotettu kupari käytetään lähinnä konsernin kuparituotteiden valmistukseen Porissa. Pääosa nikkelistä myydään jaloterästeollisuudelle Pohjois- ja Keski-Eurooppaan. Merkittävin nikkeli asiakas on konsernin jaloterästehdas Torniossa. Sinkin suurin käyttöalue on teräksen korroosion esto rakennus- ja autoteollisuudessa. Tärkeimmät asiakkaat ovat teräksen kuumasinkitsijät Euroopassa. Osa sinkistä käytetään seosmetallina konsernin omassa kupariseostuotteiden tuotannossa.

Outokummun tavoitteena on hyödyntää täysimääräisesti perusmetallien tuotantoon tehdyt laajennusinvestoinnit sekä parantaa edelleen kannattavuutta kustannuksia leikkaamalla ja tehokkuutta lisäämällä. Tavoitteena on myös kehittää ja hyödyntää olemassaolevia ja uusia mineraalivarantoja ja malmivaroja.

Tunnusluvut

Mmk	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	4 644	3 935	3 869	4 766	5 874
Osuus koko konsernin liikevaihdosta (%)	26	21	20	25	26
Liikevoitto	190	45	- 442	- 386	542
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	4	1	neg.	neg.	9
Liikevoitto ilman varastovoittoja ja -tappioita	214	-36	- 423	- 345	570
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	145	164	- 528	- 700	154
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	7	4	neg.	neg.	11
Sijoitettu pääoma 31.12.	4 582	4 249	5 115	5 148	5 356
Investoinnit käyttöomaisuuteen	434	780	1 121	445	654
Poistot	431	362	375	416	441
Henkilöstö 31.12.	4 140	4 082	3 879	3 427	3 291

Outokummun tuottamien metallien kulutus kasvoi kertomusvuonna voimakkaasti. Metallimarkkinoiden kehitys oli vuoden aikana kuitenkin kaksijakoinen. Alkuvuoden aikana markkinat kehittyivät suotuisasti ja hinnat nousivat. Loppuvuonna kehitys heikkeni epävarmuuden kasvaessa talouden tulevasta kehityksestä. Varastot kääntyivät kasvuun ja hinnat laskivat. Vuoden lopussa perusmetallien hinnat olivat sinkkiä lukuunottamatta vuoden alimmalla tasollaan. Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen lievensi alentuneiden hintojen vaikutusta konsernin tulokseen.

Outokummun perusmetallikaivosten tuotanto supistui jonkin verran edellisestä vuodesta. Nikkelin ja kuparin metallituotanto kasvoi edelleen. Zaldívarin osakkuuskaivoksella Chilessä saavutettiin täysi tuotantovauhti vuoden lopulla.

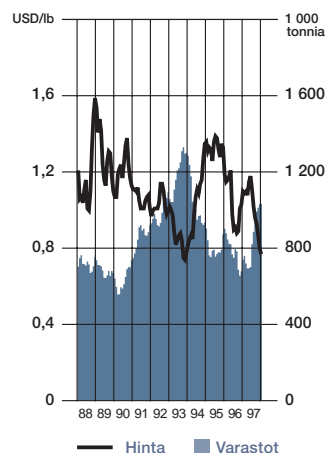
Base Metalsin liikevaihto kasvoi 23 % lähinnä lisääntyneiden kuparin ja nikkelin toimitusten, korkeamman sinkin hinnan ja vahvistuneen dollarin seurauksena. Liiketoiminta-alueen liikevoitto parani 928 Mmk edellisestä vuodesta ja oli 542 Mmk.

Outokummun ja australialaisen yhteistyökumppanin yhdessä omistaman Silver Swan -nikkelikaivoksen tuotanto käynnistyi kesäkuussa Australiassa. Kokkolan sinkkitehtaan laajennus Suomessa eteni suunnitelmien mukaisesti.

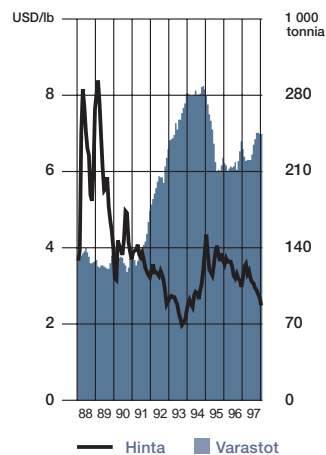

Zaldívarin kuparikaivoksella louhinta ja katodituotanto sujuivat hyvin sekä määrällisesti että laadullisesti: vuosituotanto oli 96 200 tonnia katodeja, joista 98 % oli LME-laataa.

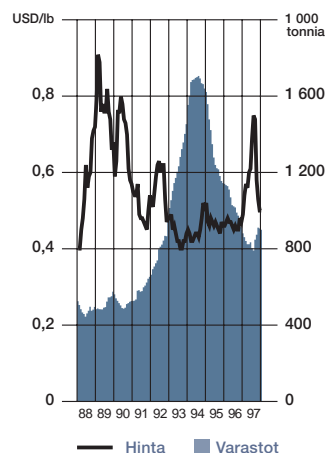
Kuparin hinta ja varastot

Nikkelin hinta ja varastot

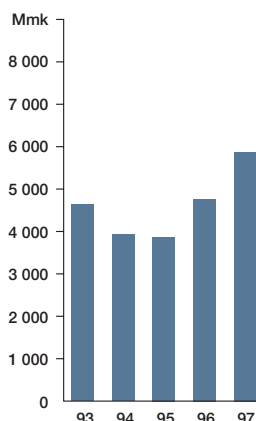
Sinkin hinta ja varastot

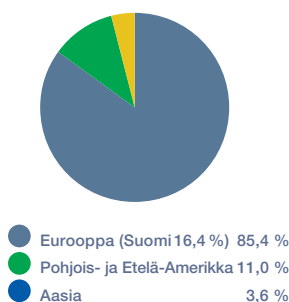
Lontoon metallipörssin hintanoteeraukset muutettuina dollareiksi/naula. Arvioidut kokonaisvarastot (CRU, Outokumpu). Diagrammien viimeiset tiedot tammikuulta 1998.

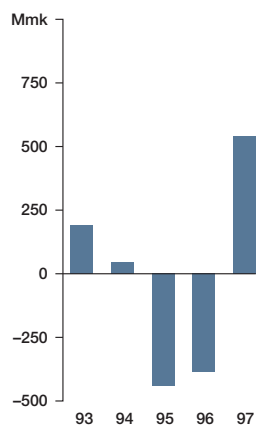
Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1997

Liikevoitto

Markkinatilanne

Metallien kulutus kasvoi kertomusvuonna pitkäaikaisia keskiarvoja enemmän. Alkuvuoden kasvuvauhti oli nopeaa, mutta loppuvuodesta kulutuksen kasvu hidastui Aasiassa. Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa kysyntä säilyi hyvänä vuoden loppuun asti.

Kuparin kulutus lisääntyi noin 3 %. Kysyntä kasvoi erityisesti elektroniikka- ja autoteollisuudessa sekä rakentamisessa. Hyvästä kulutuksen kasvusta huolimatta kuparimarkkinoilla oli lisääntyneen tuotannon seurauksena kesästä alkaen ylitarjontaa, mistä johtuen varastot alkoivat kasvaa ja hinta laski. Vuoden loppuun mennessä kuparivarastot olivat nousseet lähes normaalille tasolle.

Nikkelin kulutuksen huomattava noin 7 %:n kasvu perustui ruostumattoman teräksen lisääntyneeseen tuotantoon. Nikkelin tarjonta lisääntyi kuitenkin kysyntää enemmän ja markkinoilla oli koko vuoden ylitarjontaa. Nikkelivarastot kasvoivat ja hinta liukui alas. Tarjontaa lisäsi erityisesti tuonti Venäjältä sekä romun hyvä saatavuus.

Sinkin kulutus kasvoi noin 3 %. Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa sinkin käyttö rakennus- ja autoteollisuudessa lisääntyi voimakkaasti. Alkuvuonna markkinoilla oli selvästi alitarjontatilanne ja varastot laskivat matalalle tasolle. Loppuvuodesta kysynnän kasvun hidastumisen ja Kiinan tuotannon lisääntymisen seurauksena sinkin hinta lähti jyrkkään laskuun.

Myönteisesti alkanut vuosi päättyi perusmetallien osalta selvästi laskeviin hintoihin ja vuoden lopulla hinnat olivat sinkkiä lukuunottamatta vuoden alimmalla tasollaan. Kuparin keskimääräinen markkinahinta pysyi kertomusvuonna edellisen vuoden tasolla ja nikkelin hinta laski 8 % edellisvuodesta. Sinkin keskihinta sitä vastoin nousi 30 %. Sulatoille maksettavat kuparin ja sinkin jalostuspalkkiot vahvistuivat jonkin verran vuoden aikana.

Tuloskehitys

Base Metalsin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 23 % ja oli 5 874 Mmk. Kasvu johtui lisääntyneistä kuparin ja nikkelin toimitusmääristä, edellisvuotista korkeammasta sinkin hinnasta sekä 13 % vahvemmasta dollarista.

Liiketoiminta-alueen kannattavuus parani selvästi ja liikevoittoa syntyi 542 Mmk (1996: liiketappio 386 Mmk). Sijoitetun pääoman tuotto oli 11 % (1996: neg.). Tulokseen sisältyi 28 Mmk varastotappiota (1996: varastotappio 41 Mmk). Tuloksen olennaiseen paranemiseen vaikuttivat sinkin hinnannousun ja dollarin vahvistumisen lisäksi toiminnan tehostuminen kaivos-tuotannossa sekä Harjavallan tehtailla. Malminetsintään liittyvien oikeuksien myynnistä saatiin lisäksi 64 Mmk:n voitto. Base Metalsin tulos kertyi kahden ensimmäisen kolmanneksen aikana viimeisen kolmanneksen ollessa lievästi tappiollinen.

Outokummun ja kanadalaisen Placer Dome Inc:n puoliksi omistaman Zaldívarin kuparikaivoksen kapasiteetti saatiin täyteen käyttöön vuoden lopulla. Yhtiön kannattavuus parani ja liikevoitto nousi 213 Mmk:aan (1996: 94 Mmk). Outo-

Metallien markkinahintojen vuosikeskiarvot

		1997	1996	Muutos %
Kupari	USD/lb	1,03	1,04	- 1,0
	mk/kg	11,82	10,51	+ 12,5
Nikkeli	USD/lb	3,14	3,40	- 7,6
	mk/kg	35,91	34,41	+ 4,4
Sinkki	USD/lb	0,60	0,46	+ 30,4
	mk/kg	6,84	4,70	+ 45,5

Lontoon metallipörssin noteeraukset muutettuina dollareiksi/naula ja markkoiksi/kilo.

Liikevaihto yksiköittäin

Mmk	1997	1996
Kaivostoiminta	1 463	1 157
Metallien valmistus		
Kupari	2 234	1 872
Nikkeli	1 487	1 221
Sinkki	1 973	1 429
Muut liiketoimintayksiköt	85	273
Sisäinen myynti	- 1 368	- 1 186
Yhteensä	5 874	4 766

Kupari- ja nikkeli tuotannot nousivat Harjavallassa kesällä sattuneista tuotantokatkoksisista huolimatta. Metallien tuotannossa saavutettiin ennätykset; 159 000 tonnia raakakuparia ja 35 300 tonnia nikkeliä.

kummun osuus Zaldívarin tuloksesta oli kuitenkin 61 Mmk tappiollinen.

Kaivostoiminta

Kokonaismalminlounhinta ilman Zaldívarin osakkuuskaivosta oli 6,1 miljoonaa tonnia eli 18 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Rikasteiden sisältämät metallimäärät olivat edellisen vuoden tasolla lukuunottamatta kuparia, jonka tuotanto laski 39 %. Huomattava lasku johtui pääasiassa Viscarian kaivoksen toiminnan päättymisestä maaliskuussa malmivarojen ehtymisen vuoksi.

Australiassa Forrestanian nikkeli-kaivoksen tuotanto sujui hyvin ja tuottavuus parani selvästi. Kaivoksen kannattavuus oli olennaisesti edellisvuodesta parempi.

Kesäkuun alussa toimintansa aloittanut Silver Swan -nikkeli-kaivos tuotti vuoden aikana kaikkiaan 6 200 tonnia nikkeliä rikasteessa. Kaivoksen koko tuotanto tuodaan Suomeen Harjavallan nikkelisulaton raaka-aineeksi. Kaivoksen suunniteltu vuosituotanto on noin 12 000 tonnia nikkeliä rikasteessa ja toiminta-aika noin viisi vuotta. Outokumpu omistaa kaivoksen yhdessä australialaisen Mining Project Investors Pty. Ltd:n kanssa. Outokummun välitön ja välillinen omistusosuus kaivoksesta on yhteensä 67 %.

Taran sinkki-lyijy-kaivoksen tuotanto jäi hieman edellisvuodesta. Kaivoksen toiminnan tehostamistyötä jatketaan tavoitteena yksikkökustannusten pienentäminen ja kaivoksen kilpailuaseman parantaminen.

Zaldívarin osakkuuskaivoksen kokonaismalminlounhinta pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 14,1 miljoonaa tonnia. Katodikuparin tuotanto nousi kuitenkin 24 % ja oli 96 200 tonnia. LME-laadun osuus rästä nousi 98 %:iin. Täyttä 125 000 tonnin vuosituotantoa vastaava tuotantovauhti saavutettiin joulukuussa. Rikastamon rakentaminen saatiin pääosin päätökseen ja tuotanto on käynnistymässä vuoden alussa, jolloin kaivos tuottaa vuosittain myös 5 000-10 000 tonnia kuparia rikasteessa parantaen näin kuparin talteensaantia.

Metallien valmistus

Outokummun kilpailuasema kuparin ja nikkelin tuottajana on parantunut olennaisesti, kun Harjavallan tuotanto on saatu nostettua laajennettua kapasiteettia

Kaivostuotanto

tonnia	1997	1996

Malminlounhinta (milj. tonnia)

Forrestania	0,4	0,7
Silver Swan 50 %	0,04	–
Hitura	0,6	0,6
Mullikkoräme	0,3	0,1
Orivesi	0,2	0,2
Pyhäsalmi	1,2	1,4
Tara	2,2	2,5
Grong	0,4	0,5
Nikkel og Olivin 70 %	0,6	0,7
Viscaria	0,1	0,7
Yhteensä	6,1	7,4

Kuparia rikasteissa

Pyhäsalmi	8 500	9 300
Grong	6 700	7 400
Viscaria	1 900	11 400
Yhteensä	17 100	28 100

Nikkeliä rikasteissa

Forrestania	7 900	9 500
Silver Swan 50 %	3 100	–
Hitura	2 500	3 100
Nikkel og Olivin 70 %	2 500	2 800
Yhteensä	16 000	15 400

Sinkkiä rikasteissa

Pyhäsalmi	31 200	25 700
Tara	160 100	163 400
Grong	2 400	4 600
Yhteensä	193 700	193 700

Lyijyä rikasteissa

Pyhäsalmi	2 200	1 200
Tara	43 100	45 400
Yhteensä	45 300	46 600

Kultaa rikasteissa (kg)

Orivesi	1 550	1 340
Pampalo	–	330
Pyhäsalmi	350	320
Viscaria	10	100
Yhteensä	1 910	2 090

Pyriittirikastetta

Pyhäsalmi	740 000	869 000

OSAKKUUSYHTIÖT

Zaldívar 50 %

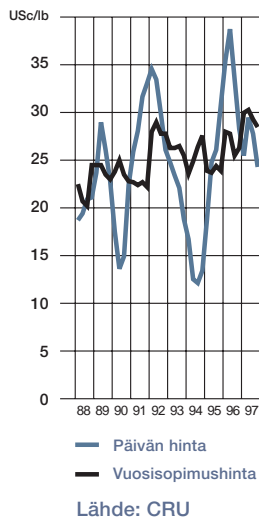
Malminlounhinta (milj. tonnia)	7,1	7,2
Katodikupari	48 100	38 700

Mining Project Investors 34 % (Silver Swan)

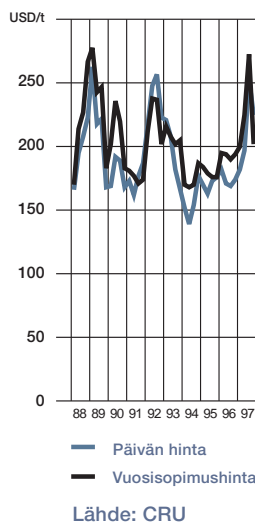
Malminlounhinta (milj. tonnia)	0,01	–
Nikkeliä rikasteissa	1 050	–

Outokummun omistus kaivoksesta on 100 %, ellei toisin ole ilmoitettu. Taulukossa on Silver Swenin ja Zaldívarin osalta esitetty vain konsernin omistusta vastaava osuus tuotannosta.

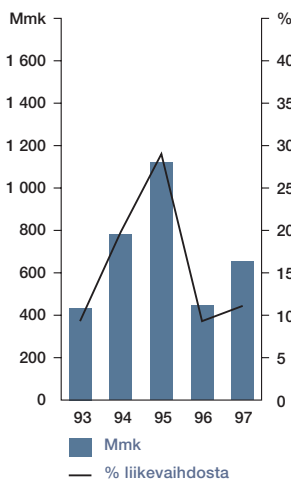
Kuparin jalostuspalkkiot

Sinkin jalostuspalkkiot

Investoinnit

vastaavalle tasolle. Kertomusvuoden toimintaan liittyi kuitenkin pahoja vastoinkäymisiä. Kesäkuun lopussa nikkelisulaton kuonauunissa sattui räjähdys, jossa kaksi henkilöä loukkaantui vakavasti. Heinäkuussa kupariliekkiiuunin holvi vaurioitui. Korjaus- ja huoltotöiden jälkeen kuparituotanto käynnistyi elokuun lopulla ja nikkelitotuotanto syyskuun puolivälissä. Onnettomuudesta aiheutunut tuotantomenetytys oli nikkelin osalta 5 000 tonnia ja kuparin osalta vajaat 10 000 tonnia. Vakuutukset kattoivat syntyneet taloudelliset vahingot tavanomaisia omavastuuosuuksia lukuunottamatta.

Lokakuussa allekirjoitettiin Rio Tinto -konserniin kuuluvan Mineração Serra da Fortaleza Ltda:n kanssa merkittävä nikkeli- ja kupari-aineen ostosopimus, jolla turvataan Harjavallan raaka-aineen saantia pitkälle tulevaisuuteen. Vuodesta 1998 alkaen toimitetaan Harjavallalta 10 vuoden ajan vuosittain 10 000 tonnia nikkeliä hienokivessä Brasiliassa sijaitsevalta Fortaleza de Minas -sulatolta.

Sinkkimetallin tuotanto Kokkolassa sujui erittäin hyvin. Tuotanto pysyi edellisen vuoden tasolla, vaikka tehtaila olivat käynnissä laajennustyöt.

Investoinnit ja T&K-toiminta

Base Metalsin investoinnit olivat 654 Mmk (1996: 445 Mmk). Merkittävin kohde oli Kokkolan sinkkitehtaan noin 500 Mmk maksava laajennus. Kapasiteetin laajennus nykyisestä 170 000 tonnista 225 000 tonniin vuodessa on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja se otetaan käyttöön vuoden 1998 loppuun mennessä. Laajennus perustuu Outokummun kehittämään sinkkirikasteiden suoraliuotusmenetelmään ja se parantaa sinkkitehtaan tuottavuutta ja varmistaa sen kilpailukykyä.

Silver Swanin 165 Mmk maksanut nikkeli- ja kupari-investointi valmistui aikataulun mukaisesti kesäkuussa.

Base Metalsin investoinneissa on kiinnitetty erityistä huomiota ympäristönäkökohtiin. Myös työturvallisuus on ollut kehitystyön kohteena ja vuoden aikana työtatapaturmien määrä väheni noin 30 %.

Liiketoiminta-alueen tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat yhteensä 58 Mmk (1996: 60 Mmk) eli 1,0 % liikevaihdosta.

Malminetsintä

Base Metalsin kokonaispanostus malminetsintään oli 135 Mmk (1996: 182 Mmk), josta varhaisen vaiheen malminetsintään käytettiin 86 Mmk (1996: 104 Mmk) ja pidemmälle edistyneiden kohteiden kehittämiseen 49 Mmk (1996: 78 Mmk). Kokonaispanostus malminetsintään oli 2,3 % liikevaihdosta.

Liiketoiminta-alueen kokonaismineraalivarannot lisääntyivät edellisvuodesta lähinnä Honeymoon Well -nikkeliesiintymän omistusosuuden ja Pyhäsalmen

Metallituotanto

tonnia	1997	1996
Harjavalta		
Raakakupari	159 000	150 000
Nikkeli	35 300	29 300
Pori		
Katodikupari	116 000	111 000
Kulta (kg)	3 900	3 070
Hopea (kg)	32 200	33 800
Kokkola		
Sinkki	175 000	176 000

Lisäksi tuotettiin katodikuparia Zaldívarin osakkuuskaivoksella. Tuotantoluvut on esitetty kaivostuotantoa koskevassa taulukossa.

Kokkolan sinkkitehtaan laajennus on edennyt suunnitelmien mukaisesti sinkkituotannon jatkuessa koko ajan normaalitasolla. Kuvassa uudet jäähdytyskolonnit.

syvyyssjakeiden kasvun myötä. Malminetsinnän painopiste oli nikkelimalmien etsinnässä ja jatkotutkimuksessa Australiassa, Kanadassa, Suomessa ja Venäjällä.

Outokumpu osti syyskuussa yhteistyökumppaniltaan Rio Tinto Exploration Pty. Ltd:ltä sen omistaman 65 %:n osuuden Honeymoon Well -nikkeliesiintymästä. Länsi-Australiassa sijaitseva nikkeli- ja kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisö on nyt kokonaan Outokumpun omistama. Alueella jatketaan kannattavuustutkimusten tekoa.

Silver Swan -nikkelikaivoksen ympäristössä on jatkettu malminetsintää ja tutkimuksia. Montcalm-nikkeli- ja kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisö on jatkettu esiintymän pitoisuuden ja laajuuden selvittämistä maanlaisella kairausohjelmalla. Kevitsan nikkeli- ja kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisön tutkimukset jatkuivat malminetsintäohjelman mukaisesti Pohjois-Suomessa.

Outokumpu ja Norilsk Nickel päättivät joulukuussa perustaa projektiyhtiön selvittämään mahdollisuuksia yhteisen kaivostoiminnan aloittamiseksi Petsamon alueella Kuolan niemimaalla Venäjällä. Sopimus tukeutuu Petsheganin kaivoksen ope- roimien kaivoksiin ja sen hallussa oleviin merkittäviin nikkeli- ja kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisöihin.

Sinkin etsintä on keskittynyt Irlantiin, Espanjaan ja Suomeen ja kuparin etsintä Chileen ja Suomeen. Irlannissa on Taran sinkki- ja lyijy-yhteisöön lounaisjakeiden kairauksissa saatu edelleen positiivisia tuloksia. Lisäksi Navan Resources plc:n kanssa tehtiin yhteistyösopimus sinkki- ja lyijy-yhteisöiden etsimisestä Keski-Irlannissa. Myös tutkimukset Australian Panorama -sinkki- ja kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisöissä ovat jatkuneet. Pyhäsalmen kupari- ja sinkki- ja lyijy-yhteisöön jatkotutkimusten tuloksena mineraalivarannon määrä ja pitoisuus on kasvanut merkittävästi.

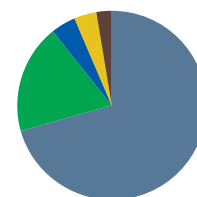
Pampalon kultaesiintymällä Ilomantsissa on suoritettu maanlaiseen tutkimusvaiheeseen liittyviä töitä ja aloitettu vinotunnelin teko. Jatkoitoimista päätetään tutkimustulosten valmistuttua.

Lähiajan näkymät

Epävarmuus Kaakkois-Aasian kehityksestä ja vaikutuksista muuhun maailmaan varjostaa tulevaisuuden näkymiä. Talouskasvun ja perusmetallien kulutuksen kasvun odotetaan kuitenkin jatkuvan. Markkinoilla on lievää ylitarjontaa, vaikka metallien kysyntä on edelleen hyvä. Varastot ovat normaalitasolla tai hieman normaalia korkeammalla.

Vuonna 1998 Base Metals jatkaa kustannustehokkuuden parantamista kaikissa toiminnoissaan. Nikkeli- ja kuparituotanto on nostettu uudelle tasolle ja tehtaat ovat hyvässä kunnossa. Sinkin tuotantokapasiteetti nousee kolmanneksella laajenusinvestoinnin valmistuttua vuoden 1998 lopulla. Kaivostoiminnan tavoitteena on kehittää ja hyödyntää jo olemassaolevia ja uusia malmivaroja ja mineraalivaroja sekä panostaa erityisesti nikkelimalmien etsintään.

Henkilöstö maittain 1997

Suomi	2 324
Irlanti	615
Norja	140
Australia	126
Muut maat	86

Henkilöstö yksiköittäin

31.12.	1997	1996
Kaivostoiminta	1 459	1 597
Metallien valmistus		
Kupari	548	544
Nikkeli	456	465
Sinkki	793	754
Muut liiketoimintayksiköt	3	10
Emoyhtiö	32	57
Yhteensä	3 291	3 427

Malmivarat ja mineraalivarannot 31.12.1997

	MALMIVARAT		MINERAALIVARANNOT		
	Todetut	Todennäköiset	Todetut	Todennäköiset	Mahdolliset
KAIVOKSET					
Australia					
Forrestania	0,4 Mt 2,1 % Ni	0,7 Mt 2,1 % Ni		2,7 Mt 2,1 % Ni	2,1 Mt 1,4 % Ni
Silver Swan 67 %	0,2 Mt ³⁾ 9,2 % Ni	0,5 Mt ³⁾ 9,3 % Ni			0,1 Mt ³⁾ 10,6 % Ni
Cygnets 67 %		1,0 Mt ³⁾ 2,2 % Ni			
Black Swan 67 %					7,0 Mt ³⁾ 0,8 % Ni
Chile					
Zaldívar 50 %	266,7 Mt ^{1) 3) 5)} 0,9 % Cu		311,5 Mt ^{2) 3) 4)} 0,4 % Cu		129 Mt ^{3) 4)} 0,6 % Cu
Suomi					
Hitura	0,4 Mt 0,7 % Ni	0,3 Mt 0,8 % Ni	0,9 Mt 0,7 % Ni	0,7 Mt 0,8 % Ni	3,9 Mt 0,8 % Ni
Mullikkoräme	0,3 Mt 7,6 % Zn 0,5 % Cu 1,3 % Pb 14 % S 1,0 g/t Au		0,1 Mt 5,2 % Zn 0,3 % Cu 0,2 % Pb 31 % S 0,3 g/t Au	0,1 Mt 7,7 % Zn 0,6 % Cu 1,0 % Pb 21 % S 0,8 g/t Au	0,1 Mt 7,8 % Zn 0,2 % Cu 0,7 % Pb 24 % S 0,8 g/t Au
Orivesi	0,2 Mt 9,7 g/t Au	0,1 Mt 9,4 g/t Au			0,2 Mt 8,3 g/t Au
Pyhäsalmi	2,9 Mt 0,9 % Cu 1,9 % Zn 35,9 % S			5,0 Mt 1,2 % Cu 2,8 % Zn 42 % S	2,6 Mt 1,2 % Cu 2,6 % Zn 42 % S
Irlanti					
Tara	5,9 Mt 9,3 % Zn 2,5 % Pb	10,5 Mt 7,4 % Zn 2,5 % Pb	1,2 Mt 6,4 % Zn 1,6 % Pb	3,7 Mt 5,0 % Zn 2,0 % Pb	15,4 Mt 7,3 % Zn 2,1 % Pb
Norja					
Grong	0,3 Mt 1,9 % Cu 1,0 % Zn				
Nikkel og Olivin 70 %	0,7 Mt 0,6 % Ni	0,8 Mt 0,5 % Ni	0,3 Mt 0,5 % Ni	0,1 Mt 0,5 % Ni	0,2 Mt 0,5 % Ni

	MINERAALIVARANNOT	
	Todennäköiset	Mahdolliset
TÄRKEIMMÄT MALMINETSINTÄKOHTTEET		
Australia		
Cliffs Mt Keith		5,5 Mt 2,3 % Ni
Honeymoon Well	118 Mt ⁶⁾ 0,8 % Ni	10 Mt ⁶⁾ 0,7 % Ni
Panorama 64 %		
Kupariesiintymä	2,4 Mt ³⁾ 4,1 % Cu 1,1 % Zn	0,1 Mt ³⁾ 3,5 % Cu 0,5 % Zn
Sinkkiesiintymä	3,4 Mt ³⁾ 10,5 % Zn 30 g/t Ag	1,7 Mt ³⁾ 9,1 % Zn 40 g/t Ag
Kanada		
Montcalm	6,6 Mt 1,7 % Ni 0,8 % Cu	0,6 Mt 2,0 % Ni 1,0 % Cu
Chile		
Relincho	133 Mt 0,7 % Cu 0,03 % Mo	
Santa Catalina	110 Mt 0,6 % Cu 0,1 % Mo	
Suomi		
Kylylahti	2,5 Mt 2,5 % Cu 0,4 % Co 0,8 g/t Au	2,5 Mt 0,6 % Cu 0,2 % Co 1,2 g/t Au
Pampalo	0,3 Mt 8,6 g/t Au	0,3 Mt 6,2 g/t Au

Luokittelu perustuu australaasialaiseen järjestelmään "Australasian Code for Reporting of Identified Mineral Resources and Ore Reserves, July 1996". Mineraalivaranto on esiintymä, jonka määrä ja pitoisuudet on arvioitu geologisista perusteista. Malmivarat ovat teknistä taloudellisten kannattavuusselvitysten perusteella taloudellisesti hyödynnettäväksi todettu osa mineraaliesiintymästä.

Esiintymän nimen jäljessä esitetty prosenttiluku ilmoittaa Outokummun omistussuuden kaivoksesta, kaivosprojektista tai malminetsintäkohteesta. Mikäli prosenttiosuutta ei ole ilmoitettu, on Outokummun omistussuus 100 %. Taulukossa on esitetty kokonaistonnit myös niiden esiintymien osalta, joita Outokumpu ei omista kokonaisuudessaan. Malmivarat eivät sisälly mineraalivarantoihin.

Malmivarojen ja mineraalivarantojen koko on esitetty miljoonina tonneina (Mt) ja pitoisuudet prosentteina (%) tai grammoina tonnilla (g/t).

Cu = kupari, Ni = nikkeli, Zn = sinkki, Pb = lyijy, S = rikki, Mo = molybdeeni, Co = koboltti, Au = kulta ja Ag = hopea.

1) Sisältää todetut ja todennäköiset malmivarat.

2) Sisältää todetut ja todennäköiset mineraalivarannot.

3) Operaattorin ilmoittamat tiedot.

4) Mineraalivarantojen lisäys edellisvuodesta johtuu siitä, että luvuissa on nyt mukana myös primäärisulfidimineralisaatio.

5) Lisäksi varastoitua malmia 11,6 miljoonaa tonnia, jonka pitoisuus on 0,8 % Cu.

6) Cut-off 0,5 % Ni.

Terässulatoilta tulevien aihoiden lämpötilaa nostetaan kuumavalssaamalla askelpalkkiuunissa, jonka kapasiteetti on 120 tonnia tunnissa.

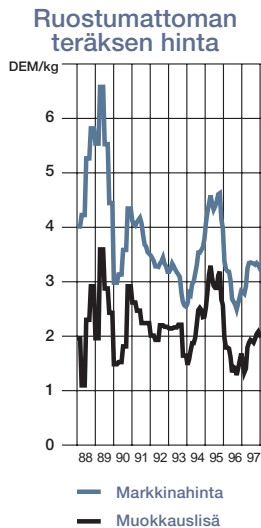
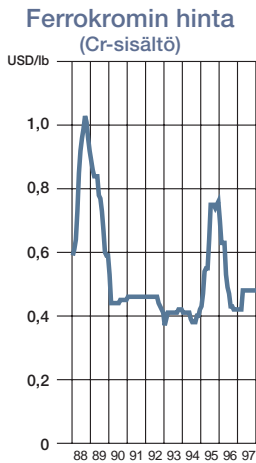
Outokummulla on vahva asema ruostumattoman teräksen kustannustehokkaana tuottajana. Kilpailuedun tarjoaa konsernin integroitu tuotantoketju kromikaivoksesta valmiisiin jaloterästuotteisiin Kemi-Tornio -alueella Pohjois-Suomessa.

Outokummun osuus valssatun ruostumattoman teräksen markkinoista konsernin päämarkkina-alueella Euroopassa on 10 % ja maailmanlaajuisesti 5 %. Outokummun valmistaman ruostumattoman teräksen tärkeimmät käyttökohteet ovat elintarvike- ja prosessiteollisuus sekä kuljetus ja rakentaminen.

Ruostumattoman teräksen tuotanto on konsernin strategiassa ensisijainen kasvualue. Tavoitteena on edelleen laajentaa Kemi-Tornion tuotantolaitoksia ja vahvistaa niiden johtavaa asemaa kustannustehokkaana tuottajana.

Tunnusluvut

Mmk	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	3 808	4 398	5 655	4 486	4 947
Osuus koko konsernin liikevaihdosta (%)	21	23	29	23	22
Liikevoitto	844	909	1 756	616	550
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	22	21	31	14	11
Liikevoitto ilman varastovoittoja ja -tappioita	825	858	1 745	646	514
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	720	954	1 776	616	559
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	28	29	52	17	14
Sijoitettu pääoma 31.12.	3 321	3 126	3 837	3 735	4 383
Investoinnit käyttöomaisuuteen	213	235	545	643	820
Poistot	205	214	221	241	275
Henkilöstö 31.12.	2 259	2 283	2 346	2 355	2 391

Metallien markkinahintojen vuosikeskiarvot

	1997	1996	Muutos %
Ferrokromi (Cr-sisältö)			
USD/lb	0,46	0,51	- 9,8
mk/kg	5,26	5,20	+ 1,2
Ruostumaton teräs markkinahinta			
DEM/kg	3,21	2,90	+ 10,7
mk/kg	9,62	8,85	+ 8,7
Ruostumaton teräs muokauslisä			
DEM/kg	1,81	1,59	+ 13,8
mk/kg	5,42	4,84	+ 12,0

Lähteet:

Ferrokromi: Metal Bulletin – lumpy Cr charge, basis 52 % Cr, free market

Ruostumaton teräs: CRU – German transaction price and conversion margin (2 mm cold rolled 304 sheet). CRU:n arvioima keskihinta lähikuukausina toimitettaville uusille tilauksille. Ajallisista eroista ja laskentatavasta johtuen CRU:n hinta poikkeaa todellisten toimitusten hintatasosta.

Ruostumattoman teräksen kulutus ja tuotanto kasvoivat voimakkaasti kertomusvuoden aikana. Kilpailu maailmalla säilyi tuotannon ylikapasiteetista johtuen kovana, mikä piti hintatason alhaisena. Ruostumattomien teräsputkien kysyntä jatkui yhtiön päämarkkinoilla Euroopassa melko hyvänä, mutta hintataso oli edelleen matala. Ferrokromin kulutus kasvoi ruostumattoman teräksen tuotannon mukana ja hinnat nousivat toisella neljänneksellä.

Vaikka tuotantomäärät nousivatkin merkittävästi, jäi kannattavuus toimitusten heikosta hintatasosta johtuen edellisvuotista huonommaksi. Liikevoitto oli 550 Mmk.

Ruostumattomien teräsputkien valmistus Hollannissa lopetettiin kesän aikana ja koko putkituotanto keskitettiin Suomeen.

Tornion kylmävalssaamon laajennus valmistui suunnitelmien mukaisesti ja viimeiset laitteet otettiin käyttöön tammikuussa 1998. Kylmävalssattujen tuotteiden kapasiteetti nousee investoinnin myötä 400 000 tonniin vuodessa.

Markkinatilanne

Maailman ruostumattoman teräksen tuotanto kasvoi vuonna 1997 lähes 10 % ja kohosi noin 17 miljoonaan tonniin. Hyvästä kulutuksesta huolimatta tämä merkitsi ylikapasiteettitilanteen jatkumista. Uusia tuottajia on ilmaantunut markkinoille samalla, kun perinteiset tuottajat ovat nostaneet tuotantoaan.

Voimakas kysynnän kasvu Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa ei riittänyt nostamaan hintoja toivotulle tasolle. Kilpailu markkinoilla on pysynyt kireänä ja toimitusajat ovat edelleen lyhyitä. Euroopassa hinnat kohosivat alkuvuonna, mutta kehitys pysähtyi kesällä. Lievää parannusta oli uusien tilausten osalta nähtävissä loppuvuonna. Ennätysellisestä kysynnästä huolimatta hinnat laskivat vuoden aikana Pohjois-Amerikassa. Aasiassa hinnat kohosivat alkuvuonna, mutta kääntyivät sen jälkeen laskuun. Alueen talouskriisi on pahentanut tilannetta loppuvuodesta. Toimitusten keskimääräinen hintataso jäi edellisvuotta alhaisemmaksi.

Ferrokromin kysyntä oli ruostumattoman teräksen tuotannon kasvusta johtuen hyvä ja nousi selvästi edellisvuodesta. Etelä-Afrikassa otettiin vastaava määrä uutta kapasiteettia käyttöön, joten kysyntä ja tarjonta pysyivät tasapainossa. Vuoden alun alhaiseen 40 USc/naulan hintaan saatiin toisella neljänneksellä korotus ja

Automaattisia rullansiirtovaunuja kylmävalssaamolla on kaikkiaan 16.

hinta säilyi loppuvuoden samalla, 46 USc/naulan rasolla. Vuositasolla hinta oli keskimäärin 10 % alempi kuin edellisvuonna.

Ruostumattomien teräsputkien kysynnässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, joskin kysyntä parani hieinan loppuvuodesta. Hintakilpailu säilyi kireänä ja ylitarjontatilanne jatkui.

Tuloskehitys

Stainless Steelin liikevaihto nousi 10 % lähinnä kasvaneiden toimitusten ansiosta ja oli 4 947 Mmk. Terässulaton laajennettu kapasiteetti oli täydessä käytössä. Terästuotteiden toimitukset kasvoivat 15 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ruostumattomien teräsputkien ja putkenosien toimitukset kasvoivat 12 %, vaikka tuotanto Hollannissa lopetettiin heinäkuussa. Myös ferrokromin toimitukset lisääntyivät hieman.

Kovasta hintakilpailusta huolimatta liiketoiminta-alueen tulos muodostui kertomusvuonna tyydyttäväksi lähinnä hyvin sujuneen tuotannon ansiosta. Liikevoitto oli 550 Mmk (1996: 616 Mmk), johon sisältyy 36 Mmk raaka-aineiden hintojen noususta johtuvaa varastovoittoa (1996: varastotappio 30 Mmk). Sijoitetun pääoman tuotto oli 14 % (1996: 17 %). Kannattavuutta heikensivät lähinnä toimitettujen tuotteiden edellisvuotta alemmat hinnat sekä teräsputkituotannon 29 Mmk:n lopettamiskustannukset Hollannissa.

Liiketoimintayksiköistä Outokumpu Chrome ja Outokumpu Polarit ylsivät hyvään tulokseen. Ja-Ro:n tulos jäi Hollannin kertaluonteisen kulukirjauksen vuoksi heikoksi.

Investoinnit ja T&K-toiminta

Stainless Steelin investoinnit olivat kertomusvuonna 820 Mmk. Ne sisältävät tuotannon laajennuksen lisäksi useita toimintaa tehostavia parannuksia.

Kylmävalssaamon noin miljardin markan laajennusprojekti on saatu suunnitelmien mukaisesti valmiiksi ja viimeisenä valmistunut halkaisulinja otettiin koekäyttöön tammikuun 1998 aikana. Kylmävalssattujen tuotteiden kapasiteetti nousee noin 400 000 tonniin vuodessa, minkä lisäksi asiakkaille voidaan toimittaa kuumavalssattuja tuotteita runsaat 100 000 tonnia vuodessa.

Vuodesta 1976 yhtäjaksoisesti tuotannossa ollut ykköskylmävalssain modernisoidaan kevään 1998 aikana. Täysi 400 000 tonnin tuotantovauhti kylmävalssaamalla arvioidaan saavutettavan sen jälkeen, kun ykkösvalssain saadaan uudelleen tuotantokäyttöön.

Kromituotannon merkittävin investointi oli ferrokromitehtaan uusi märkäjauhatuspiiri, joka otettiin käyttöön kesäkuussa. Lisäksi jatkettiin tutkimuksia ja selvityksiä mahdollisuudesta

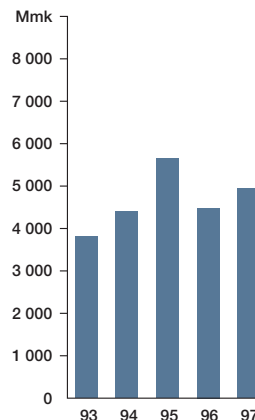

Liikevaihto yksiköittäin

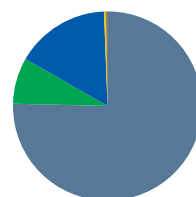
Mmk	1997	1996
Outokumpu Chrome	673	580
Outokumpu Polarit	4 429	3 948
Ja-Ro	484	462
Muut liiketoimintayksiköt	216	359
Sisäinen myynti	- 855	- 863
Yhteensä	4 947	4 486

Automaattisen rullanpakkauslinjan kuusi robottia pystyvät tekemään jopa 30 pakettia tunnissa.

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1997

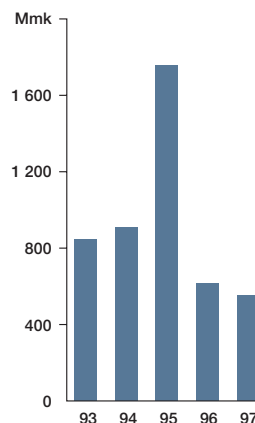

Eurooppa (Suomi 11,0 %)	75,3 %
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	7,9 %
Aasia	16,1 %
Australia ja Oseania	0,4 %
Muut	0,3 %

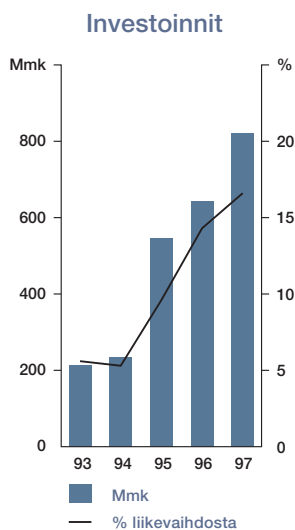
Tuotanto

tonnia	1997	1996
Outokumpu Chrome		
Malminlouhinta (milj. tonnia)	1,0	1,1
Ferrokromi	237 000	236 000
Outokumpu Polarit		
Teräsaihiot	544 000	472 000
Kylmävalssaamon terästuotanto:		
Kylmävalssatut tuotteet	303 000	274 000
Kirkkaat kuumanauhut	127 000	111 000
Ja-Ro		
Putket ja putkenosat	29 700	26 400

Liikevoitto

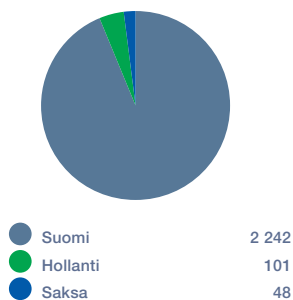

Outokummun omistuksessa Tornion Røyttässä on noin 250 hehtaarin maa-alue, josta nykyiset rakennukset peittävät 10 %.

Henkilöstö maittain 1997

Henkilöstö yksiköittäin

31.12.	1997	1996
Outokumpu Chrome	305	308
Outokumpu Polarit	1 687	1 639
Ja-Ro	345	357
Muut liiketoiminta-yksiköt	48	44
Emoyhtiö	6	7
Yhteensä	2 391	2 355

Kromimalmivarat

Kemin kaivos on maailman merkittävimpiä kromiesiintymiä, jonka reservit riittävät pitkälle tulevaisuuteen. Kaivoksen todetut ja todennäköiset malmivarat ovat noin 70 miljoonaa tonnia. Lisäksi on paikannettu mineraalivarantoja lähes 150 miljoonaa tonnia.

siirtyä maanalaiseen louhintaan Kemin kaivoksella. Tutkimustunneli on valmis ja tutkimuskairauksia jatketaan. Maanalaisen louhinnan ei arvioida nostavan louhintakustannuksia.

Ruostumattomien teräsputkien tuotannossa investointien pääpaino oli edelleen rationalisointi-investoinneissa. Merkittävin investointikohde oli jatkuvatoimisen putkilinjan modernisointi Pietarsaareissa, joka valmistui elokuussa.

Vuonna 1996 Torniossa ja sen lähialueilla käynnistetty tuotannon tuleviin laajennuksiin liittyvä ympäristövaikutusten arviointimenettely valmistui toukokuussa. Menettely kattoi ferrokromituotannon kapasiteetin nostamisen 500 000 tonniin ja teräsaihioiden 1 200 000 tonniin vuodessa. Kuuma- ja kylmävalssaamojen kapasiteetit nostettaisiin aihiotuotantoa vastaavalle tasolle. Päätöksiä tämän pitkän tähtäimen investointiohjelman käynnistämisestä ei ole tehty.

Liiketoiminta-alueen tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat yhteensä 52 Mmk (1996: 40 Mmk), eli 1,1 % liikevaihdosta.

Lähiajan näkymät

Ruostumattoman teräksen kulutuksen kasvun arvioidaan jatkuvan voimakkaana alkuvuonna Outokummun päämarkkinoilla Euroopassa. Ylikapasiteettitilanne säilynee kuitenkin markkinoilla pitäen hinnankorotusmahdollisuudet varsin rajoittaisina. Aasian talousongelmat muodostavat lisäksi merkittävän ja vaikeasti enustettavan uhkatekijän ruostumattoman teräksen markkinoille.

Ferrokromin tuotantokapasiteettia on viimeisen kahden vuoden aikana lisätty voimakkaasti Etelä-Afrikassa, mikä on johtanut ylikapasiteetin syntymiseen. Kasvanut kysyntä ja Kazakstanin tuotanto-ongelmat ovat tasapainottaneet tilannetta ja ferrokromin hinta näyttää vakiintuneen tasolle 46-47 USc/naula. Ferrokromin hinta on kuitenkin hyvin herkkä kysynnän ja tarjonnan vaihteluille.

Ruostumattomien teräsputkien ja putkenosien kysyntä Euroopassa on parantunut loppuvuodesta. Ylitarjontatilanne kuitenkin jatkuu, joten hintakehitys seurannee valssattujen ruostumattomien terästen hintakehitystä.

Kokonaisuutena ottaen Outokummun integroidun tuotantoketjun kilpailukyky ja uusien investointien ansiosta edelleen parantuva tehokkuus antavat edellytykset hyvälle kannattavuudelle tulevaisuudessakin.

Biff Henrich/Keystone

Buffalon tehtaalla on uuden, joustavan valukapasiteetin ansiosta poistettu tuotannon pullonkauloja ja parannettu edelleen palvelua. Tämä on tehnyt mahdolliseksi myös liitinnauhatuotannon tehokkaan keskittämisen Buffaloon, minne Kenoshan vastaava tuotanto siirretään vähitellen vuoden 1999 puoliväliin mennessä.

Outokumpu on maailman johtavia muokattujen kupari- ja kupariseostuotteiden valmistajia ja ainoa, jolla on valmistusta sekä Euroopassa että Pohjois-Amerikassa ja lisäksi tuotantokapasiteettia rakenteilla myös Aasiaan.

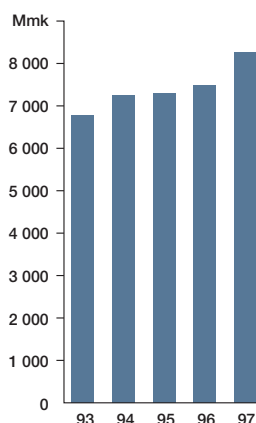
Outokummun osuus maailman muokattujen kuparituotteiden tuotannosta on 6 %. Yhtiöllä on merkittävä markkina-asema mm. jäähdytinnauhoissa, hapettomissa kuparituotteissa sekä ilmastointi- ja jäähdytysputkissa. Kuparituotteiden tärkeimpiä käyttökohteita ovat rakennus-, auto-, sähkö- ja elektroniikkateollisuus.

Yhtiön tavoite on kasvaa kuparituotteissa korkean jalostusarvon tuoteryhmissä ja palvella kansainvälisiä asiakkaita maailmanlaajuisesti sekä syventää jatkuvasti yhteistyötä asiakkaiden kanssa.

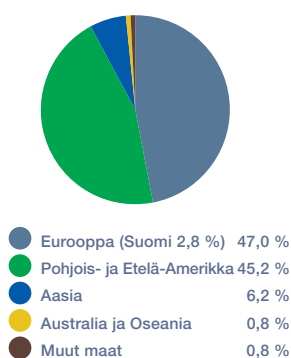
Tunnusluvut

Mmk	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	6 768	7 257	7 291	7 495	8 268
Osuus koko konsernin liikevaihdosta (%)	37	39	38	39	36
Liikevoitto	- 166	378	388	273	86
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	neg.	5	5	4	1
Liikevoitto ilman varastovoittoja ja -tappioita	- 94	190	413	394	150
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	- 517	117	164	74	- 138
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	neg.	12	12	9	3
Sijoitettu pääoma 31.12.	3 163	3 327	3 509	3 498	3 995
Investoinnit käyttöomaisuuteen	284	219	387	383	456
Poistot	229	201	174	195	222
Henkilöstö 31.12.	6 234	5 268	5 368	5 485	5 525

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1997

Kuparituotteiden kokonaiskysyntä jatkui melko hyvänä kertomusvuoden aikana. Euroopassa rakennusteollisuuden vakiotuotteiden kysyntä oli heikko ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä johti hintakilpailun kiristymiseen erityisesti putkituotteissa. Vuoden loppua kohti kysyntä kuitenkin taas vahvistui. Pohjois-Amerikassa kysyntä pysyi vakaana ilmastointiputkia lukuunottamatta. Aasiassa kuparituotteiden kulutus jatkui vahvana eikä vuoden jälkipuoliskolla alkanut taluskriisi ehtinyt vielä heikentää kysyntää. Tuotteiden keskimääräinen hintataso (muokkauslisät) pysyi edellisen vuoden tasolla.

Copper Productsin kannattavuus heikkeni edellisestä vuodesta ja sen liikevoitto jäi 86 Mmk:aan. Tulosta rasittivat erityisesti merkittävät kertaluonteiset kulukirjaukset.

Liiketoiminta-alueen tärkeimmät kehittämistoimenpiteet kohdistuivat tuottavuuden lisäämiseen sekä päätuoteryhmien maailmanlaajuisen aseman vahvistamiseen. Hollannissa Zutphenin tehtaalla käyttöönotettu nauhavalulinja parantaa tuottavuutta ohuiden messinkinauhojen valmistuksessa. Malesian kuparituotetehtaan rakentaminen ja koneasennukset ovat edenneet suunnitelman mukaisesti ja tuotanto käynnistyy vuoden 1998 toisella vuosineljänneksellä. Päätös Yhdysvaltojen nauhavalssausmotuotannon keskittämisestä Buffaloon tehtiin joulukuussa.

Markkinatilanne

Kuparituotteiden kysyntä vaihteli eri markkina-alueiden ja tuoteryhmien välillä merkittävästi. Euroopassa rakennusteollisuudelle menevien tuotteiden kysyntä oli heikko pääosan vuotta vahvistuen kuitenkin vuoden loppua kohti, jolloin myös erittäin alhaiseksi vajonnut hintataso kääntyi nousuun. Teollisuudelle toimitettujen tuotteiden kysyntä ja hintataso säilyivät tyydyttävänä. Outokummun tärkeimpien kuparituotteiden kysyntä kasvoi Euroopassa vain noin 1 %. Pohjois-Amerikassa kuparituotteiden kysynnän kasvu oli voimakasta ja sen arvioidaan nousseen noin 6 %. Japanissa putkituotteiden kulutus pieneni merkittävästi ilmastointilaiteteollisuuden laskusuhdanteen seurauksena. Aasian muissa maissa kulutusmäärät kasvoivat edelleen useimmissa tuoteryhmissä.

Ilmastointiputkien markkinatilanne heikkeni maailmanlaajuisesti kertomusvuonna. Tähän vaikuttivat normaalia viileämpi kesä Yhdysvalloissa ja Japanissa sekä ilmastointiteollisuuden korkeat laitevarastot. Vesijohtoputkien kysyntä laski Euroopassa, mikä yhdessä merkittävän ylitarjontatilanteen kanssa kiristi hintakilpailua. Hintataso toipui kuitenkin kesäkauden jälkeen markkinatilanteen parantuessa.

Vedettyjen kupari- ja kupariseostuotteiden kysyntä jatkui hyvänä kaikilla päämarkkina-alueilla. Myös toimitusmäärät kasvoivat merkittävästi edellisestä vuodesta.

Valssattujen tuotteiden kysyntä oli tyydyttävä. Teollisuuden käyttämien tuotteiden, kuten jäähdytin- ja liitinnauhojen sekä hapettomasta kuparista valmistettujen nauhojen kysyntä ja hintataso pysyivät vakaina. Rakennusteollisuuden käyttämien levyjen ja nauhojen hintataso oli Euroopassa edelleen alhainen. Raha-aihioiden kysyntä piristyi, vaikka uusien euro-kolikoiden kysyntä ja toimitukset näkyvät markkinoilla vasta vuodesta 1998 alkaen.

Liiketoiminta-alueen tehtaiden kapasiteettien käyttöaste oli hyvä lukuunottamatta putkitekittäimiä, joiden toiminta-asteet jäivät edellisvuotta alhaisemmiksi. Tilauskanta oli vuoden lopussa hyvä ja selvästi edellisen vuoden lopputasoa korkeampi.

Tuloskehitys

Copper Productsin liikevaihto oli 8 268 Mmk (1996: 7 495 Mmk). Liikevaihdon

kasvu johtui toimitusmäärien 3 %:n kasvusta ja Yhdysvaltain dollarin vahvistumisesta Suomen markkaan nähden. Kuparituotteiden keskimääräinen hintataso (muokkauslisät) jäi edellisen vuoden tasolle putkituotteiden alhaisen hintojen vuoksi.

Liiketoiminta-alueen kannattavuus heikkeni. Liikevoitto oli 86 Mmk (1996: 273 Mmk) ja sijoitetun pääoman tuotto 3 % (1996: 9 %). Tulos sisältää 177 Mmk:n kertaluonteisen kulukirjauksen liitinnauhatuotannon keskittämisestä Yhdysvalloissa. Lisäksi kuparin raaka-ainehinnan laskusta aiheutui varastotappiota 64 Mmk (1996: varastotappio 121 Mmk). Kertaluonteisista kulukirjauksista ja varastotappioista puhdistettu liikevoitto oli 327 Mmk (1996: 394 Mmk).

Tulosta rasitti kannattavuuden merkittävä heikkeneminen putkituotteissa, joka johtui alentuneista hinnoista, toimitusmäärien laskusta sekä käynnistysvaiheen huonosta kannattavuudesta Kiinan putkitekhtaalla. Myös Kenoshan nauhavalvsaamon kannattavuus jäi edelleen huonoksi.

Useimmat liiketoimintayksiköt saavuttivat hyvän tai tyydyttävän kannattavuustason. Tuoteryhmistä jäädytinnauhojen, vedettyjen tuotteiden ja valssattujen erikoistuotteiden kannattavuus oli hyvä. Espanjalaisessa osakkuusyhtiössä (50 %) Laminados Oviado Córdoba, S.A:ssa pitkään jatkuneet tuottavuuden tehostamistoimenpiteet johtivat kannattavuuden selvään paranemiseen ja tulos nousi voitolliseksi. Yhtiön toimitusmäärät nousivat 10 % edellisestä vuodesta.

Investoinnit ja T&K-toiminta

Liiketoiminta-alueen investointien kokonaismäärä nousi 456 Mmk:aan (1996: 383 Mmk). Investointitoiminnan ensisijaisena tavoitteena on tuottavuuden nostaminen, korkeamman jalostusasteen tuotteiden osuuden lisääminen ja maailmanlaajuisen kilpailu-aseman vahvistaminen.

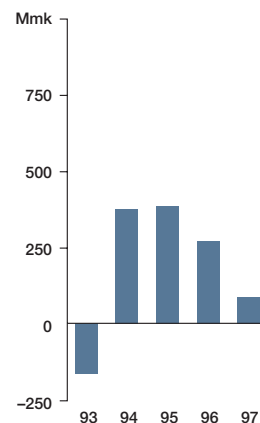
Marraskuussa otettiin Zutphenin messinkinauhatehtaalla Hollannissa käyttöön nauhanvalulinja, jossa raaka-aineen sulatus, valu ja karkeavalssaus tapahtuu ilman välivaiheita. Investoinnin kustannus oli noin 200 Mmk.

Malesiaan Pasir Gudangiin rakenteilla oleva vedettyjä erikoistuotteita sekä sisältä rihlattu kupariputkia

Liikevaihto yksiköittäin

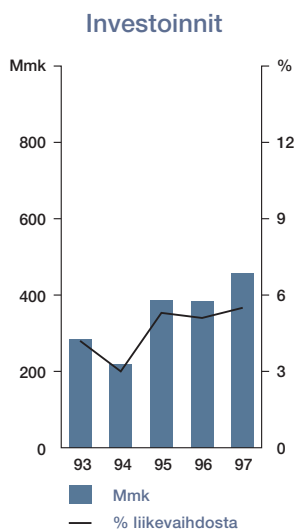
Mmk	1997	1996
Putkituotteet	2 347	2 248
Vedetyt tuotteet	1 484	1 223
Nauhatuotteet	1 944	1 778
Valssatut tuotteet	2 524	2 351
Muut liiketoimintayksiköt	778	628
Sisäinen myynti	- 809	- 733
Yhteensä	8 268	7 495

Liikevoitto

Yhdysvalloissa sijaitsevat Valleycast ja The Nippert Co. menestyvät omilla erikoismarkkinoillaan jälleen hyvin. Outokummun omalla teknologialla valmistettujen seoslankojen sekä erikoisprofiilituotteiden asema on vahva.

tuottavan tehtaan rakennustyöt ja koneasennukset ovat edenneet suunnitelman mukaisesti. Tuotanto käynnistyy vaiheittain vuosien 1998 ja 1999 aikana. Kokonaisinvestointi tulee olemaan noin 260 miljoonaa markkaa. Tehtaan päälaitteet ja -prosessit ovat Outokumpun itse kehittämiä. Investointi parantaa selvästi maailmanlaajuisesti toimivien asiakkaiden palvelua Aasiassa.

Muita merkittäviä investointeja olivat hitsattujen, sisältä rihlattujen ilmastointiputkien tuotantolinjat, jotka otettiin käyttöön vuoden lopulla Porissa ja Zaratomossa Espanjassa. Investointien avulla Outokumpu vahvistaa asemaansa yhtenä johtavista ilmastointiputkien valmistajista.

Vuoden aikana tehtiin merkittäviä liitinnauhojen valmistusta koskevia päätöksiä ja sopimuksia. Kesäkuussa allekirjoitettiin lisenssisopimus, joka oikeuttaa Outokumpun valmistamaan ja myymään yksinoikeudella japanilaisen Kobe Steel Ltd:n kehittämiä liitinnauhaseoksia Pohjois-, Keski- ja Etelä-Amerikan sähkö- ja elektroniikkateollisuudelle. Vuoden lopulla tehtiin päätös keskittää liitinnauhojen tuotanto Pohjois-Amerikassa Buffalon valsaamoon siirtämällä sinne asteittain vuoden 1999 puoliväliin mennessä koko Kenoshan tuotantotoiminta. Tuotantoa keskittämällä voidaan entistä paremmin hyödyntää Buffaloon viime vuosina tehdyt investoinnit ja vastikään valmistuneet ja uusinta teknologiaa edustavat valu- ja leikkauslinjat. Toimenpiteiden avulla parannetaan liitinnauhojen valmistuksen kannattavuutta ja vahvistetaan Buffalon valsaamon asemaa maailman suurimpana valssattujen kupari- ja kupariseostuotteiden tuotantolaitoksena.

Liiketoiminta-alueen tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat yhteensä 37 Mmk (1996: 26 Mmk), eli 0,4 % liikevaihdosta.

Tuotanto

tonnia	1997	1996
Putkituotteet	114 300	117 500
Vedetyt tuotteet	65 900	57 500
Nauhatuotteet	104 500	103 600
Valssatut tuotteet	184 100	196 900
Muut liiketoimintayksiköt	26 000	17 700
Sisäiset toimitukset	- 61 400	- 71 200
Yhteensä	433 400	422 000

Osakkuusyhtiöt:

Valssatut tuotteet *)	13 800	12 800
(Laminados Oviado-Córdoba 50 %)		

*) Konsernin omistusta vastaava osuus tuotannosta

Porin valssaamo valmistautuu vuonna 2002 käyttöönotettavien euro-kolikoiden Nordic Gold-seoksen tuotantoon ja meistaamo uusien kolikkoaihioiden valmistamiseen.

Lähiajan näkymät

Kuparituotteiden markkinoiden arvioidaan pysyvän Euroopassa tyydyttävänä. Kysyntää vahvistaa todennäköinen euro-kolikkoaihioiden tarve. Merkittävä osa euro-kolikoista tullaan valmistamaan Outokummun kehittämästä Nordic Gold -seoksesta.

Pohjois-Amerikan kysynnän näkymät ovat edelleen kohtuullisen hyvät, joskin hintakilpailu jatkuu kireänä.

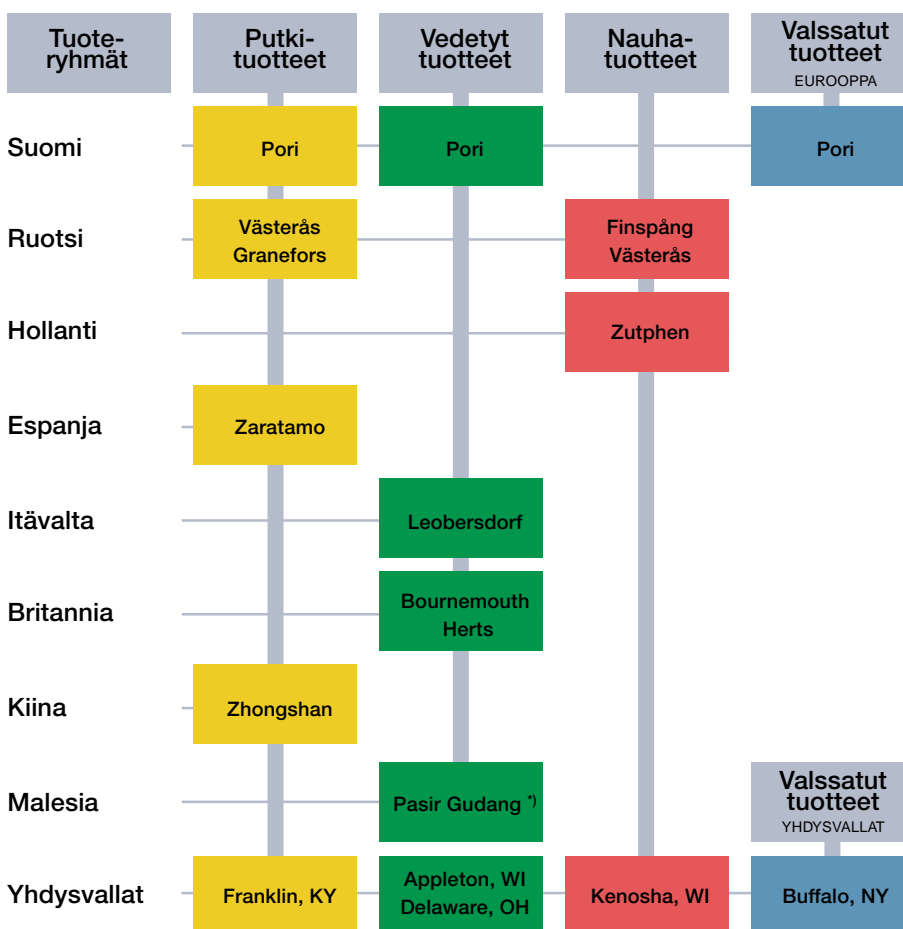
Aasian epävakaa taloustilanne vaikuttaa myös kuparituotteiden kysyntään alueella. Seurannaisvaikutukset Pohjois-Amerikan ja Euroopan kokonaiskysyntään ovat vielä epäselviä. Kupariraaka-aineen merkittävä hinnanlasku parantaa kuparituotteiden kilpailukykyä kilpaileviin materiaaleihin verrattuna.

Liiketoiminta-alueen toimintaohjelmat tähtäävät kilpailuaseman vahvistamiseen avaintuoteryhmissä, joissa haetaan myös kannattavaa kasvua maailmanlaajuisesti.

Valssattujen tuotteiden jatkokäsittely, puolaaminen pienempiin toimitusmääriin sekä nauhojen ja pyörylöiden leikkaaminen asiakkaiden vaatimiin mittoihin ja määriin tapahtuu Mortaran jatkokäsittely-yksikössä Italiassa. Kuvassa Silvano Callegari. Vastaavia palvelukeskuksia Copper Productsilla on Ruotsissa ja Hollannissa.

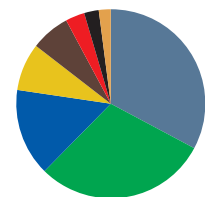
Liiketoiminta-alueen tuoteryhmäorganisaatio ja tehtaat

Muut liiketoimintayksiköt: Suprajohteet ja pinnoitteet (Pori), messinkitangot (Västerås) sekä jatkokäsittelykeskukset Västerås (Ruotsi), Mortara (Italia) ja Zutphen (Hollanti).

¹⁾ Tuotanto alkaa vuoden 1998 puoleessa välissä. Putkitechdas valmistuu vuoden 1998 lopulla.

Henkilöstö maittain 1997

Yhdysvallat	1 812
Suomi	1 634
Ruotsi	827
Espanja	450
Hollanti	370
Kiina	181
Itävalta	138
Muut maat	113

Henkilöstö yksiköittäin

31.12.	1997	1996
Putkituotteet	1 457	1 482
Vedetyt tuotteet	928	883
Nauhatuotteet	1 002	1 002
Valssatut tuotteet	1 153	1 161
Muut liiketoiminta-yksiköt	960	931
Emoyhtiö	25	26
Yhteensä	5 525	5 485

Vuoden merkittävin toteutusprojekti oli Radomiro Tomicin kuparinuutto- ja elektrolyysilaitos, joka toimitettiin Codelcolle Chileen. Projektitoimistossa työskentelivät Jarkko Hakkarainen, Jaime Schmessame (takana), Juhani Lyyra, Bror Nyman, Erkki Yllö ja Petri Taipale.

Outokumpu on omalla alallaan maailman johtavia teknologian kehittäjiä. Yhtiöllä on yli neljäkymmenen vuoden kokemus teknologioiden ja teknologiatuotteiden toimittamisesta kaivos- ja metallurgiselle teollisuudelle sekä metallituotteiden valmistukseen.

Outokumpu on markkinajohtaja useissa tuoteryhmissä. Kaikesta nykyään valmistettavasta primäärikuparista lähes puolet tuotetaan yhtiön kehittämällä ja markkinoimalla liekkisulatusmenetelmällä. Outokumpu on myös merkittävä anodivalimoiden, vaahdotuskennojen, keraamisten suodattimien, pystyvalulaitosten sekä pienten ja keskisuurten putkitechaiden toimittaja.

Yhtiön tavoitteena on tehostaa teknologia liiketoimintaa keskeisillä osamisalueillaan kehittämällä ja laajentamalla teknologiatuotteiden valikoimaa sekä edistämällä yhteistyötä asiakkaiden kanssa.

Tunnusluvut

Mmk	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	926	1 149	1 074	1 113	1 598
Osuus koko konsernin liikevaihdosta (%)	5	6	6	6	7
Liikevoitto	11	15	76	114	238
Liikevoitto liikevaihdosta (%)	1	1	7	10	15
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	- 41	15	76	118	237
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	10	9	30	39	62
Sijoitettu pääoma 31.12.	451	339	281	370	434
Investoinnit käyttöomaisuuteen	18	25	58	28	39
Poistot	28	28	21	22	24
Henkilöstö 31.12.	1 524	1 670	1 171	1 651	1 763

Liiketoiminta-alueen rakenne muuttui vuoden 1995 alusta. Vuosien 1993-94 vertailuluvut on oikaistu vastaamaan uutta organisaatorakennetta.

Kaivos- ja metallurgisen teollisuuden investointiaktiivisuus pysyi kohtuullisen vilkkaana koko kertomusvuoden ajan. Vuoden alun hyvä tilauskanta yhdessä uusien tilausten kanssa vahvisti Technologyn tuotteiden, lähinnä laitteistojen ja laitejärjestelmien, asemaa päämarkkina-alueillamme. Liiketoiminta-alueen kannattavuus muodostui erinomaiseksi ja liikevoitto nousi 238 Mmk:aan.

Markkinatilanne

Kaivosteollisuuden ja metallurgisen teollisuuden laitteistoinvestoinnit lähinnä vaahdotuskennoihin, sakeuttimiin, anodivalimoihin ja pystyvalulaitoksiin kasvoivat. Useat kuparin sulatto- ja uuttolaitosprojektit ja putkitehtaat etenivät vuoden aikana suunnittelu- ja selvitysvaiheeseen lopullisten investointipäätösten jäädessä kuitenkin vuodelle 1998. Taloudellisia ja teknisiä selvityksiä sekä projektitarjouksia tehtiin markkinoilla poikkeuksellisen aktiivisesti koko vuoden.

Technologyn saamien tilausten määrä oli edellisen vuoden tasolla. Tilauskanta oli vuoden lopussa 730 Mmk (1996: 917 Mmk).

Vuoden aikana saatuja merkittäviä tilauksia olivat rikastamo Zaldívarin osakuuskaivokselle Chileen, vaahdotuskennot sekä anodivalu- ja elektrolyysin laitteet Western Miningin Olympic Damin laitokselle Australiaan, Barsuchi Login rikastamo Venäjälle, Southern Perun Cuajonen rikastamoprojekti ja Ilon sulaton perussuunnittelusopimus Peruun, elektrolyysin laitteita ja uuttolaitos Phelps Dodgen Morencin laitokselle Yhdysvaltoihin sekä vaahdotuskennot Century Zinc -projektiin Australiaan.

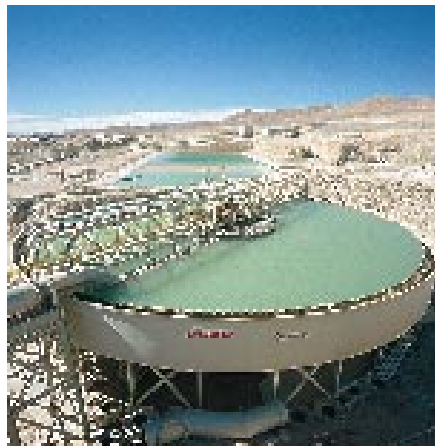
Outokummun ja chileläisen Endesa S.A:n yhteinen kannattavuustutkimus Chileen mahdollisesti rakennettavasta kuparisulatto- ja elektrolyysilaitoksesta valmistui elokuussa. Vuoden 1998 tammikuussa Endesa kuitenkin päätti luopua hankkeesta muiden strategisten projektien vuoksi. Outokumpu jatkaa projektin suunnittelu- ja selvitystyötä käymällä läpi eri vaihtoehtoja hankkeen toteuttamiseksi.

Teknologiatuotteiden tärkeimpiä markkina-alueita olivat Pohjois- ja Etelä-Amerikka, Aasia, Australia ja Etelä-Afrikka. Myös Venäjä kasvatti asemaansa teknologiatuotteiden kehittyvänä markkina-alueena.

Tuloskehitys

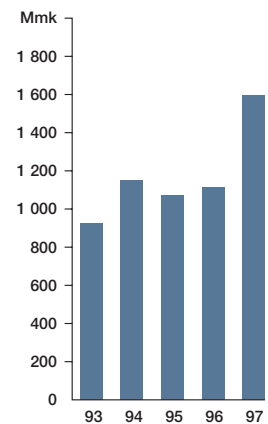
Technologyn liikevaihto nousi 44 % ja oli 1 598 Mmk. Kasvu johtui vahvasta kysynnästä sekä hyvin edistyneistä ja onnistuneista projektitoimituksista. Lähes kaikki liiketoimintayksiköt kasvattivat liikevaihtoaan. Merkittävimpään kasvuun ylsi Chilen tytäryhtiö Outokumpu Indepro.

Liiketoiminta-alueen liikevoitto kaksinkertaistui edellisestä vuodesta ja oli 238 Mmk (1996: 114 Mmk). Sijoitetun pääoman tuotto oli 62 % (1996:

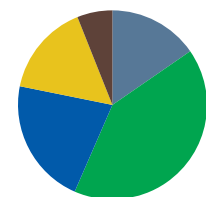

Australialainen tytäryhtiö Supaflo Technologies sai runsaasti uusia sakeutintilauksia. Kuvassa Zaldívarin osakuuskaivokselle Chileen toimitettu sakeutin.

Liikevaihto

Liikevaihto markkina-alueittain 1997

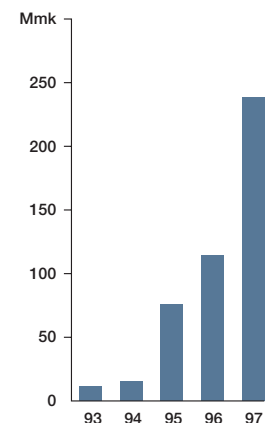

Eurooppa (Suomi 1,2 %)	15,3 %
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	40,9 %
Aasia	21,5 %
Australia ja Oseania	15,7 %
Muut maat	6,6 %

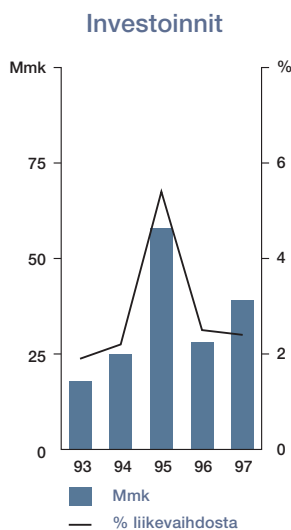
Liikevaihto yksiköittäin

Mmk	1997	1996
Outokumpu Mintec	478	391
Outokumpu Engineering Contractors	518	239
Outokumpu Wenmec	235	154
Outokumpu Castform	340	270
Muut liiketoimintayksiköt	162	165
Sisäinen myynti	- 135	- 106
Yhteensä	1 598	1 113

Liikevoitto

39 %). Kannattavuuden paraneminen johtui liikevaihdon kasvusta, laatujärjestelmien tuomasta kustannustehokkuuden paranemisesta sekä projektien hallinnan kehittymisestä. Outokumpu Engineering Servicesin ja Outokumpu Turulan toiminta sisäisinä alihankkijoina kehittyi myönteisesti ja tuki liike-toimintayksiköiden toiminnan tehostumista ja tuloksen parantumista.

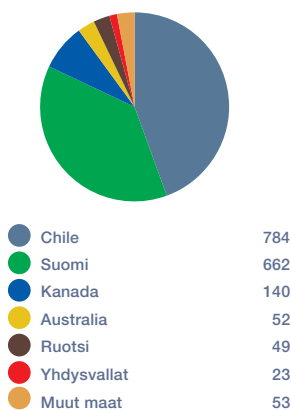
Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 1 763 (1996: 1 651), josta projekteissa toimivia määräaikaaisia oli 617 (1996: 582).

Kertomusvuoden aikana Outokummun Perun edustusto muutettiin markkinoityhtiöksi perustamalla Outokumpu Técnica Perú S.A.

Outokumpu Engineering Services toimitti suunnittelu- ja projektipalveluja Kokkolan sinkkitehtaan laajennusprojektiin. Kuvassa sisänäkymä sinkkitehtaan laajennuksen 3D-tehdasmallista.

Henkilöstö maittain 1997

Projektitoimitukset

Merkittävimmät valmistuneet projektitoimitukset liittyivät seuraaviin tuotantolaitoksiin: Bangkok Metalin putkitehdas Thaimaassa, Radomiro Tomicin kupariuutto- ja elektrolyysilaitos Chilessä, Jinlongin kuparisulatto ja anodivalimo Kiinassa, Codelcon Andinan rikastamo Chilessä sekä Kennecottin, Swilin ja Kyshtymin anodivalimot Yhdysvalloissa, Intiassa ja Venäjällä.

Suurimpia keskeneräisiä projekteja olivat vuodenvaihteessa Indo Gulf'n kuparisulatto- ja elektrolyysilaitos Intiassa, Samancorin ferrokromitehdas Etelä-Afrikassa, LG Metalsin putkitehdas Etelä-Koreassa sekä Barsuchi Login rikastamo Venäjällä.

Outokumpu Engineering Services, joka osallistui useisiin konsernin investointiprojekteihin, jatkoi toimintansa kehittämistä ja asiakaspalvelunsa parantamista perustamalla suunnitteluryhmän Tornioon aiempien Harjavallan ja Kokkolan yksiköiden lisäksi.

Tutkimus ja tuotekehitys

Liiketoiminta-alueen tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat yhteensä 43 Mmk (1996: 32 Mmk) eli 2,7 % liikevaihdosta.

Ulkopuolisten asiakkaiden kanssa yhteistyössä tehtävät kehityshankkeet ovat Technologyn merkittävä tuotekehityksen panostusalue. Tavoitteena on myös yhteistyössä konsernin muiden liiketoiminta-alueiden ja Outokumpu Research Oy:n tutkimuskeskuksen kanssa kehittää ja laajentaa teknologiatuotteiden valikoimaa.

Tärkeimpiä kehityshankkeita olivat kertomusvuoden aikana mineraalitekniikan analyyttoreiden ja suodattimien, valulaiteteknologian, elektrolyysin laitteiden sekä liekkisulatus- ja liekkikonvertointiprosessien jatkokehitykset.

Lähiajan näkymät

Kauko-Itää lukuunottamatta markkinatilanteen on arvioitu päämarkkina-alueillemme kaivos- ja metallurgisessa teollisuudessa jatkuvan melko hyvänä. Asian talousnäkymät saattavat kuitenkin heikentää tilannetta yleismaailmallisesti.

Alkuvuonna tilauskannan odotetaan kehittyvän positiivisesti, koska useat tarjousprojektit tulevat päätös vaiheeseen. Jatkuva tuotteiden kehittäminen sekä sisäisen toiminnan tehostaminen laatu- ja toimintaprosessien kehittämisen avulla edistävät Technologyn kilpailukykyä myös alkaneena vuonna.

Henkilöstö yksiköittäin

31.12.	1997	1996
Outokumpu Mintec	311	284
Outokumpu Engineering Contractors	847	785
Outokumpu Wenmec	110	103
Outokumpu Castform	191	179
Muut liiketoimintayksiköt	304	300
Yhteensä	1 763	1 651

Muu toiminta

Konsernipalvelut

Outokummun kaikkia liiketoiminta-alueita palvelevat markkinointiyhtiöt toimivat yli 20 maassa. Itäisen Keski-Euroopan markkinoinnin tehostamiseksi perustettiin loppuvuodesta Wieniin uusi markkinointiyhtiö, jonka vastuualue kattaa Itävallan lisäksi Unkarin, Tsekin tasavallan ja Slovakian. Vuoden aikana on myös tehostettu ja nopeutettu tiedonkulkua markkinointiyhtiöiden ja tuotantolaitosten välillä liittämällä useimmat konsernin markkinointiyhtiöt konsernin sisäiseen tietoverkkoon, Outonetiin.

Outokumpu Rossija on Venäjän kauppaa erikoistunut yhtiöryhmä, joka markkinoi konsernin tuotteita ja hankkii metalliraaka-aineita Outokummun tuotantolaitoksille. Konsernin Venäjän kauppaa kasvoi merkittävästi ja Outokumpu Rossijan liikevaihto nousi 922 Mmk:aan. Pääosa kaupasta muodostui raaka-ainehankin-

noista, mutta myös metallituotteiden, erityisesti jaloteräksen myynti Venäjälle kehittyi myönteisesti.

Outokumpu Research Oy on tutkimuskeskus, joka kehittää prosesseja, laitteita ja tuotteita pääasiassa konsernin liiketoimintayksiköille. Vuonna 1997 yhtiön tutkimus- ja kehitystoiminnan painopiste oli metallurgisten tehtaiden prosessien kehitystyössä ja raaka-ainehankintaa palvelevissa tutkimuksissa. Outokummussa sijainneen geoanalyttisen laboratorion tutkimustoiminta siirrettiin vuoden aikana Poriin ja analyysipalvelutoiminta myytiin Valtion teknilliselle tutkimuskeskukselle.

Konsernin muut palveluyksiköt tarjoavat konsernin tytäryhtiöille ja yksiköille kiinteistö-, koulutus-, lakiasia-, patentti-, rahoitus-, sähköenergia-, tietohallinto-, työterveys- ja vakuutuspalveluita.

Teolliset omistukset

Outokummun omistama Princeton Gamma-Tech, Inc. valmistaa Yhdysvalloissa elektronia mittaus- ja analysointilaitteita. Yhtiön liikevaihto oli edellisvuoden tasolla ja tulos edelleen epätydyttävä. Suomessa kivenjalostustoimintaa harjoittavan SKT-Granit Oy:n liikevaihto lähes kaksinkertaistui tehtyjen korvaus- ja laajennusinvestointien sekä markkinoinnin tehostamisen seurauksena. Myös yhtiön tulos parani ja nousi voitolliseksi.

Outokummun piikiekkoja valmistava osakkuusyhtiö (49 %) Okmetic Oy sai joulukuussa päätökseen 360 Mmk:n investointinsa, jonka seurauksena yhtiön tuotantokapasiteetti lähes kaksinkertaistuu. Alkuvuoden aikana piikiekkojen kysyntä heikkeni voimakkaasti palautuen kuitenkin syksyn kuluessa taas kasvu-uralle. Yhtiön liikevaihto kasvoi 21 % ja yhtiön kannattavuus parani. Tulos ennen satunnaisia veroja oli 11 Mmk (1996: 7 Mmk). Vuoden 1998 näkymät ovat rohkaisevia ja luovat edellytyksiä suunnitelmille uuden tehtaan kapasiteetin kasvattamiseksi edelleen.

Liikevaihto yksiköittäin

Mmk	1997	1996
Konserninjohto	80	78
Markkinointiyhtiöt	412	140
Outokumpu Rossija	922	567
Outokumpu Research	59	-
Muut palveluyksiköt	578	476
Princeton Gamma-Tech	52	51
SKT-Granit	27	15
Muut yksiköt	-	150
Sisäinen myynti	-24	-2
Yhteensä	2106	1475

Markkinointiyhtiöt siirrettiin liike-toiminta-alueilta konsernin johdolle 1.9.1996 ja Outokumpu Research 31.12.1996. Muihin yksiköihin sisältyy myytyjen liike-toimintojen liikevaihtoa.

Henkilöstö yksiköittäin

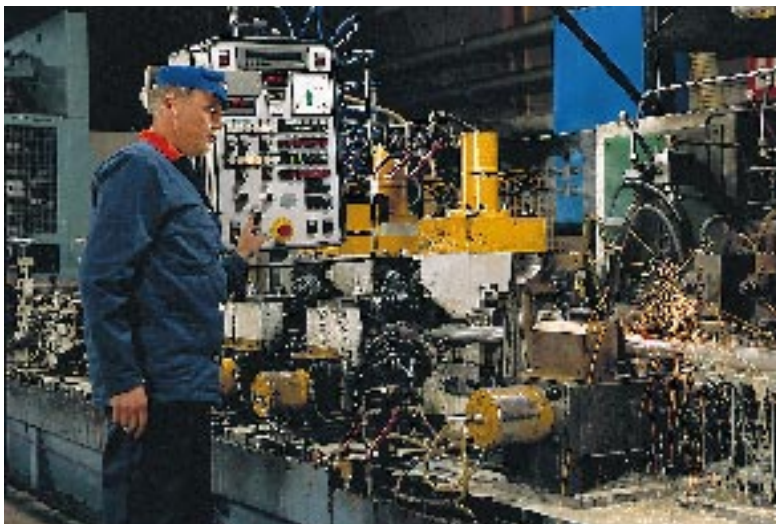
31.12.	1997	1996
Konserninjohto	79	71
Markkinointiyhtiöt	208	167
Outokumpu Rossija	37	29
Outokumpu Research	180	198
Muut palveluyksiköt	124	100
Princeton Gamma-Tech	95	98
SKT-Granit	40	40
Muut yksiköt	1	1
Yhteensä	764	704

”Meidän on jatkuvasti panostettava teknologiaan ja kehitystoimintaan, millä varmistamme aseman alan eturivin taitajana”

Uusia kupari- ja kupariseostuotteita kehitetään yhteistyössä asiakkaitten kanssa. Esimerkkinä on Euroopan Unionissa käyttöön otettavan euro-rahamon kolikot. Niistä kolme valmistetaan Outokummun kehittämästä Nordic Gold -metalliseoksesta ja osassa käytetään niinkään Outokummun kehittämää kaksimetallirakennetta.

Ruostumattomien teräsputkien valmistukseen kehitettyä uutta laserhitsausteknologiaa on otettu laatuhyväksynnän jälkeen Jarolla tuotannolliseen käyttöön.

Outokummun tutkimus- ja kehitystoimintaa ohjaavan teknologiastrategian lähtökohtana on, että konsernin kaikessa liiketoiminnassa sovelletaan tehokasta ja ympäristönäkökohtat huomioonotettavaa teknologiaa, jolla varmistetaan toiminnan kannattavuus ja kestävä kilpailukyky sekä tuotetaan asiakkaille lisäarvoa. Omassa tuotannollisessa toiminnassa käytetään sekä itse kehitettyä että konsernin ulkopuolelta ostettua teknologiaa. Teknologian myynnin pohjana ovat pääosin itse kehitetyt ja useimmiten omassa käytössä maailman huipputasoisiksi todetut teknologiat.

Panostus tutkimukseen ja kehitykseen on ollut edelleen voimakasta ja kohdennettua niin osaamisen, tuotantoteknologioiden kuin uusien tuotteiden kehittämiseksi. Vuonna 1997 tutkimus- ja kehitystoiminnan piirissä eri liiketoiminta-alueilla ja konsernin johdon palveluyksiköissä työskenteli yhteensä noin 590 henkilöä (1996: 610). Yhteenlaskettuna konsernin tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 210 Mmk eli 1,1 % liikevaihdosta (1996: 155 Mmk, 0,9 % liikevaihdosta).

Nyky aikaista informaatioteknologiaa kaivostoimintaan soveltava kehityshanke ”Intelligent Mine Implementation” on edennyt odotusten mukaisesti. Laaja mineraalitekniikan kehitysohjelma on myös käynnissä ja sen eräänä tuloksena on jo markkinoillekin lanseerattu uusi iso TankCell® 160 m³:n vaahdotuskenno.

Liekkisulatus-liekkikonvertointiprosessin jatkuvassa kehittämisessä merkittävänä kohteena on ollut Outokummun oman nikkeli liiketoiminnan vahvistaminen. Keskeistä on ollut lisätä epäpuhtauksia sisältävien raaka-aineiden käyttömahdollisuuksia Harjavallassa sekä nostaa nikkelitehtaan kapasiteettia. Myös ulkopuoliselle asiakkaalle toimitettu uusi nikkelin suorasulatusprosessi, joka on ollut Outokummun omassa käytössä Harjavallassa pari vuotta, on käynnistysvaiheessa. Kokkolan sinkkitehtaan laajenuksessa, jonka on määrä valmistua vuoden 1998 loppuun mennessä, sovelletaan uutta Outokummun kehittämää sinkkirikasteiden suoraliuotusmenetelmää. Panostus uuttotekniikan kehittämiseen on myös tuottanut hyvää tulosta ja vakiinnuttanut Outokummun aseman koko mixer-settler-prosessin eturivin toimittajana. Muita esimerkkejä uusista markkinoille tarjotuista tuotteista on vesiliuosten jatkuvatoimiseen analysointiin kehitetty Courier® 30SX-röntgenanalyysointilaitteisto sekä nauhasintrauslaitteisto ferrokromin tuotantoon.

Outokummun kuparituotetehtaalla Zutphenissa Hollannissa on käynnistynyt uusittu valulinja, jossa sovelletaan itse kehitettyä jatkuvatoimista nauhavaluteknologiaa. Malesiassa rakenteilla oleva kupari-profiili- ja -putkitehdas on perusprosesseiltaan myös Outokummun oman kehitystyön tulosta.

Jaloteräksen tuotantoprosessin ohjaamiseen on kehitetty uuden informaatiotekniikan mahdollistamia sovelluksia. Neuroverkkoihin pohjautuvalla jatkuvan valun uudella ohjausjärjestelmällä on voitu lisätä nopeutta ja tuottavuutta. Outokummun peittäus- ja regenerointiprosessia OPARia on kehitetty edelleen. Toinen regenerointilaitos käynnistettiin kuluneena vuonna, ja saavutetut tulokset ovat erinomaisia.

Ympäristönsuojelu

Tuotantomäärien kasvusta huolimatta vaikutukset ympäristöön ovat Outokummun tuotantolaitoksilla vähentyneet jatkuvan prosessien ja menetelmien kehitystyön tuloksena. Tärkein tekijä on kuitenkin ollut henkilöstön kasvanut tietoisuus ympäristöasioiden merkityksestä. Toimintavarmuuden lisääntyessä ovat haitalliset päästöt ympäristöön vähentyneet. Merkittäviä ympäristövahinkoja ei ole sattunut.

”Meidän on jatkuvasti tehtävä työtä vähentääksemme toimintastamme ympäristölle aiheutuvaa räsitusta”

Ympäristöjohtamisjärjestelmien rakentamista jatkettiin eri puolilla konsernia. Kertomusvuonna valmistui Porin tuotantolaitosten ympäristöjohtamisjärjestelmä (EMAS) ja tarkoitus on rekisteröityä EU:n EMAS-rekisteriin vuoden 1998 alussa. Useilla muilla toimipaikoilla viimeistellään EMAS- tai ISO-standardien mukaisia järjestelmiä.

Lapin ympäristökeskus hyväksyi Tornion terästuotannon mahdollista laajennusta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen toukokuussa. Päätöksen mukaan ympäristölupakäsittelyn yhteydessä on vielä täydennettävä eräitä selvityksiä. Kokkolan sinkkitehtaan laajennukselle saatiin ympäristölupa. Jätteiden varastoinnin osalta ympäristövaikutusten arviointi on hyväksytty ja lupapäätös saataneen vuoden 1998 alussa. Suomessa kaikkien tuotantolaitosten jäteluvat ovat uusittavana uusien säädösten mukaisesti. Ulkomaisilla toimipaikoilla ei ollut merkittäviä lupakäsittelyjä kesken.

Tuotannon päästöt ympäristöön vähenevät jatkuvasti. Viime vuonna Harjavallan sulaton rikkidioksidipäästöt alenivat tuotannon kasvusta huolimatta edelleen. Päästöt olivat enää 2 700 tonnia eli 16 kg metallitonnia kohti, mikä on maailman uusimpiinkin sulattoihin verrattuna huippuluokkaa. Pölypäästöjen osalta oli edelleen ongelmia, jotka johtuivat palovahingoista yhdessä uudessa suodatinlaitteistossa. Tilanne korjaantuu, kun anodiunin kaasujen käsittely saadaan muutetuksi.

Outokummun asiantuntijat ovat osallistuneet moniin kansainvälisiin säädöshankkeisiin, esimerkiksi kemikaalien luokittelun, jätteiden kuljetusten ja jätteen käsitteen tulkinnan alueella. Euroopan Unionin NATURA 2000 -ohjelman valmistelu on aiheuttanut Suomessa erityisen paljon keskustelua sen mahdollisista maan käyttöä koskevista rajoituksista. Ohjelmaan on esitetty Suomen pinta-alasta noin 15 %. Outokumpu on omalta osaltaan pyrkinyt varmistamaan, että valmisteluissa huomioidaan kansantalouden kannalta arvokkaiden mineraalivarojen hyödyntämismahdollisuudet ja kaivosteollisuuden kehittämistarpeet.

Outokumpu on osallistunut myös useisiin kansainvälisiin metallien elinkaari-analyyseihin. Suomessa on jatkettu tutkimusohjelmia jätteiden hyödyntämisen lisäämiseksi ja metallipitoisten vesien käsittelemiseksi.

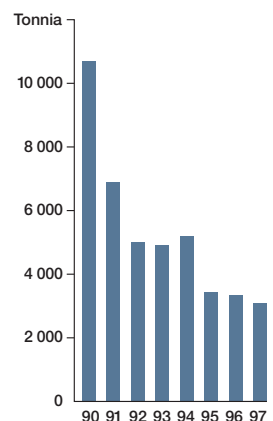
Enonkosken kaivosalueen jälkihoitotyöt saatiin valmiiksi. Viscarian kaivos suljettiin ja jo aikaisempina vuosina aloitettuja maisemointitöitä jatkettiin.

Ympäristönsuojeluinvestointien määrä oli vuonna 1997 noin 100 Mmk. Erityisiä ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan ei ole tiedossa.

Kertomusvuonna toimintansa Australiassa aloittaneelle Silver Swan -kaivokselle asetettiin erittäin tiukat ympäristömääräykset.

Rikkidioksidipäästöt

Diagrammissa on esitetty rikkidioksidipäästöjen kehitys Suomessa toimivilla tuotantolaitoksilla.

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstö maittain

31.12.	1997	1996
Eurooppa		
Suomi	7 291	7 083
Ruotsi	905	1 020
Irlanti	615	666
Hollanti	489	527
Espanja	466	477
Norja	148	157
Itävalta	138	120
Britannia	106	101
Saksa	84	79
Venäjä	54	47
Italia	31	16
Ranska	18	18
Muut Euroopan maat	24	26
	10 369	10 337
Pohjois- ja Etelä-Amerikka		
Yhdysvallat	1 946	1 999
Chile	818	752
Kanada	151	143
Peru	12	10
Meksiko	6	7
	2 933	2 911
Aasia		
Kiina	192	153
Malesia	19	-
Singapore	16	14
Japani	10	10
Muut Aasian maat	4	11
	241	188
Australia		
	178	178
Afrikka		
	13	8
Yhteensä	13 734	13 622

Outokummun liiketoimintastrategioissa osaamisella on keskeinen merkitys. Kannattavaa kasvua haetaan keskittymällä vahvimpiin osaamisalueisiin, joilla menestys kuitenkin edellyttää tietojen ja taitojen jatkuvaa kartuttamista. Siksi konsernissa painotetaan voimakkaasti, että outokumpulaisia on kaikissa organisaatioissa kannustettava kykyjensä hyväksikäyttöön ja jatkuvaan kehittämiseen.

**"Kilpailukyvyyn
varmistamiseksi
meidän
on
on
jatkuvasti
kehitettävä
osaamistamme"**

Outokumpu Personnel Forum 1997 järjestettiin Finspångissa Ruotsissa. Kuvassa kokousohjaajat William Hurler, Patrick J. Finnegan ja Seamus Reynolds keskustelemassa tauolla pääjohtaja Jyrki Juuselan kanssa.

Henkilöstön kehittämis- ja koulutustoiminnassa painottuivat sekä yksilön että organisaatioiden jatkuvan oppimisen tarpeet. Näihin lähtökohtiin perustuvaan Outokumpu Competence Development -kehittämisohjelmaan on vuoden 1997 loppuun mennessä osallistunut lähes 700 outokumpulaista eri liiketoiminta-alueilla. Ylimmän johdon Outokumpu Executive Development Program -ohjelmassa keskitytään johtamistyön ja toimintatapojen jatkuvaan terävöittämiseen tavoitteena varmistaa ydinosaamisten ja synergioiden hyödyntäminen koko konsernissa ja sen integroidussa toimintamallissa.

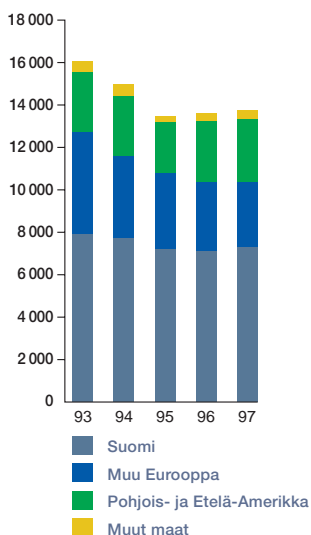
Ohjelmaan on tähän mennessä osallistunut 100 outokumpulaista, jotka edustavat kattavasti konsernin kaikkia eri liiketoimintoja ja funktionaalisia vastuualueita.

Sisäisen liikkuvuuden lisäämisellä on haluttu edistää kaiken konsernissa olevan tiedon ja taidon saamista tehokkaaseen yhteiseen hyötykäyttöön. Yhteisiä periaatteita ulkomaantyösuhteissa määrittävä Outokumpu Expatriate Policy on tehokkaasti tukenut tätä. Tarve edistää liikkuvuutta yli sekä maa- että organisaatorajojen oli vahvasti esillä myös mm. tammikuussa järjestetyssä Outokumpu Management Forumissa, johon osallistui runsaat 100 johtajaa konsernin eri yksiköistä eri puolilta maailmaa.

Toinen vahvasti esillä ollut kehittämisalue on kommunikointi- ja vuorovaikutustaidot, joka oli erityisteema myös vuoden 1997 henkilöstön ja johdon edustajien yhteisessä Outokumpu Personnel Forumissa. Konsernin kattava Outonet-tietoverkko ja yhtenäisemmiksi kehitetyt tietojärjestelmät luovat omalta osaltaan mahdollisuuksia tehokkaaseen yhteistoimintaan. Tähän tähtäävä henkilöstön kehittäminen ja uuden tietotekniikan käyttöönottoa tukeva koulutus saivat vauhtia vuonna 1997.

Jatkuvan kehittämisen alue on myös työturvallisuus. Se on osa toiminnan laatua, johon monin eri ohjelmin on toimipaikoillamme paneuduttu erityisesti vuonna 1997. Työturvallisuuden ohella työkyvyn ylläpito on muodostumassa olennaiseksi osaksi jokapäiväistä toimintaa. Systemaattinen ja kokonaisvaltainen työkyvyn ylläpitoa tukeva toiminta on määrätietoista läheistä yhteistyötä työterveyshuollon, henkilöstöhallinnon ja koko organisaation kesken.

Henkilöstö

Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta

KONSERNIN RAHOITUSTILANNE

Konsernin rahoitusasemaa on selostettu hallituksen toimintakertomuksessa sivuilla 10-11.

Vuoden päättyessä markkamääräisistä pitkäaikaisista lainoista oli vaihtuvakorkoisia 86 % ja kaikista pitkäaikaisista lainoista 69 %. Markkamääräisiin vaihtuvakorkoisiin lainoihin on luettu myös eläkelainat ja peruskorkosidonnaiset lainat. Kaikkien pitkäaikaisten lainojen keskikorko 31.12.1997 oli 5,9 % (31.12.1996: 6,2 %).

Konserni pyrkii säilyttämään hyvän maksuvalmiuden kaikissa olosuhteissa. Likvidien varojen ja sijoitusten määrä 31.12.1997 oli 544 Mmk (31.12.1996: 601 Mmk). Näiden lisäksi konsernilla oli tilinpäätöshetkellä käytettävissään noin 2,2 miljardin markan pitkäaikaiset vahvistetut valmiusluotot. Lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten konsernilla on mm. kotimaisia ja ulkomaisia yritystodistusohjelmia noin 2,4 miljardin markan arvosta.

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin liiketoimintaan liittyy useita rahoitusriskejä, kuten valuutta-, korko-, luotto- ja jälleenrahoitusriskit. Konsernin hallituksen ja rahoitusjohdon vahvistamien riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Outokummun tavoitteena on suojautua kaikilta merkittäviltä rahoitusriskeiltä.

Rahoitusoperaatiot ja riskienhallinta on pääosin keskitetty konsernin johdon alaiseen rahoitustoimintoon.

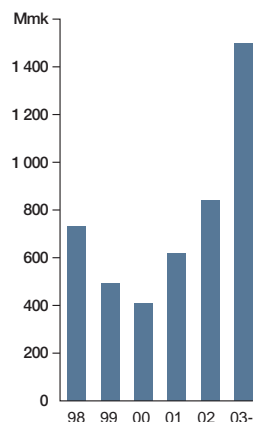
Valuutariskit

Pääosa konsernin kassavirroista, saamisista ja veloista on muina valuuttoina kuin Suomen markkoina. Viennin osuus Suomesta on merkittävä ja liiketoiminnasta noin puolet tapahtuu ulkomaisissa konserniyhtiöissä. Lisäksi suuri osa myytävistä tuotteista hinnoitellaan muussa kuin tuotantomaa valuutassa. Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat tämän vuoksi merkittävästi Outokummun tuloskehitykseen ja kilpailukykyyn. Euroopan talous- ja rahaliiton (EMU) todennäköinen toteutuminen vähentää konsernin valuutta- ja korkoriskejä sekä helpottaa riskien hallintaa valuuttojen vähentyessä.

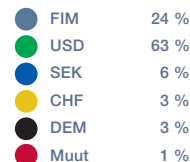
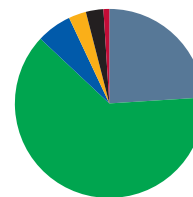
Yhdysvaltain dollari ja Suomen marka ovat liiketoiminnan ja sen rahoituksen kannalta keskeisimmät valuutat. Yhdysvaltain dollarin 10 %:n muutoksella muihin valuuttoihin nähden on karkeasti arvioiden noin 400 Mmk:n vaikutus konsernin vuosittaiseen liikevoittoon. Vastaavasti Suomen markan 10 %:n muutoksella muihin valuuttoihin nähden on karkeasti arvioiden noin 500 Mmk:n vaikutus konsernin vuosittaiseen liikevoittoon. Luvuissa ei ole huomioitu suojaustoimenpiteiden vaikutuksia.

Valuutta-asema koostuu pääasiassa saamisista ja veloista sekä muista sopimuksiin perustuvista kaupallisista eristä (transaktioriski), joihin lisätään liiketoiminnan arvioidut valuuttamääräiset kassavirrat (taloudellinen riski) siten, että valuutta-asema kattaa pääsääntöisesti seuraavien 6-12 kk:n kassavirrat. Vahvistetun valuuttapolitiikan mukaisesti transaktioriski suojataan kokonaisuudessaan ja taloudellinen riski merkittävässä määrin. Taloudellisen riskin suojausaste vaihtelee

Pitkäaikaisten lainojen 31.12.1997 lyhennysohjelma

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma 31.12.1997

Outokumpu on valmistautuessaan Euroopan talous- ja rahaliiton EMU:n tulon asettanut tavoitteekseen ottaa euro käyttöön taloushallinnossa heti siirtymävaiheen alusta ja soveltaa sitä mahdollisimman laajasti myös kaikessa kaupallisessa toiminnassa.

Outokummun rahoitusosaston keskeisiä tehtäviä on suojata yhtiötä kaikilta merkittäviltä rahoitusriskeiltä. Aamupalaverissa dealer-huoneessa Raili Salminen (vasemmalla), Juha Hakala, Robin Backman, Esa Lager sekä selin kuvaruudun ääressä Hannu Kajomaa.

liiketoiminnoittain.

Lisäksi konserni suojaa merkittäviä tarjousaikaisia riskejä sekä ulkomaisten konserni- ja osakkuusyhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia.

Valuutta-asemaa suojataan lähinnä valuuttatermiinien ja -optioiden, valuuttalainojen sekä valuutanvaihtosopimusten avulla. Konsernin keskitetty rahoitustoiminto hallinnoi merkittävää osaa valuuttariskeistä. Spekulatiiviset toimet ovat vastoin vahvistettuja periaatteita.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä johdannaissopimukset muunnetaan Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän kurssilla ja kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja -kuluksen ryhmään. Taseen ulkopuolisten erien suojaamiseksi tehtyjen johdannaissopimusten ja lainojen kurssierot kirjataan kuitenkin tulokseen samanaikaisesti suojatun kassavirran kanssa. Tilinpäätöspäivänä tällaisista johdannaissopimuksista oli tulosvaikutteisesti kirjaamatta kurssivoittoja nettomääräisesti 92 Mmk (1996: kurssivoitto 213 Mmk).

Ulkomaisten konserni- ja osakkuusyhtiöiden valuuttamääräisten omien pääomien yhteismäärä 31.12.1997 oli 4 155 Mmk (31.12.1996: 2 104 Mmk) ja suojausaste 18 % (1996: 41 %). Suojausasteen alentuminen edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut pääosin todennäköisissä EMU-valuutoissa. Suojaamiseen käytettyjen lainojen ja johdannaissopimusten kurssitappiot olivat 113 Mmk (1996: kurssitappio 85 Mmk). Suojaamisesta syntyneet kurssierot kohdistetaan konsernitilinpäätöksessä vapaaseen omaan pääomaan, valuuttamääräisten omien pääomien muuntamisesta syntyvää muuntoeroa vastaan.

Suomen markan ja varsinkin Yhdysvaltain dollarin välisestä korkoerosta aiheutuu merkittäviä suojauskustannuksia. Johdannaissopimuksista aiemmin kirjatut nettokorkotuotot ovat tämän seurauksena muuttuneet vuonna 1997 30 Mmk:n nettokorkokuluksi (1996: nettokorkotuotto 3 Mmk).

Valuuttakurssien kehitys

	Kauden lopun kurssit					Keskipiirikkurssit	
	1993	1994	1995	1996	1997	1996	1997
USD	5,7845	4,7432	4,3586	4,6439	5,4207	4,5905	5,1944
CAD	4,354	3,378	3,196	3,390	3,782	3,367	3,753
GBP	8,554	7,409	6,741	7,869	8,992	7,164	8,506
IEP	8,158	7,325	6,956	7,788	7,759	7,345	7,871
SEK	0,6945	0,6358	0,6546	0,6748	0,6863	0,6847	0,6799
NOK	0,7701	0,7014	0,6899	0,7209	0,7394	0,7111	0,7339
DEM	3,3350	3,0615	3,0435	2,9880	3,0275	3,0530	2,9939
NLG	2,9812	2,7337	2,7185	2,6624	2,6861	2,7247	2,6603
ESP	0,0407	0,0360	0,0359	0,0354	0,0358	0,0363	0,0355
AUD	3,920	3,680	3,247	3,698	3,549	3,593	3,859
ECU	6,459	5,815	5,597	5,770	5,989	5,751	5,864

Suomen pankin noteeraamat kurssit

Korkoriskit

Vahvistetun riskienhallintapolitiikan mukaisesti Outokummun tavoitteena on suojata merkittävimmät korkoriskit. Konsernin korkoasemaa seurataan hintariskinä (arvon muutos koron muuttuessa) sekä korkovirtariskinä (koron muutosten vaikutus rahoituskustannuksiin). Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Lisäksi käytetään aktiivisesti koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiinejä. Korkoriskien hallinnassa keskeisimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari ja Suomen markka. Korollisten rahoituserien keskimääräinen koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden.

Muut rahoitusriskit

Rahoituksen luottoriskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Kyseiset riskit pyritään minimoimaan tekemällä transaktioita ainoastaan hyvän luottokelpoisuuden omaavien rahoituslaitosten kanssa. Sijoituksista suurin osa tehdään lyhyen maturiteetin ja alhaisen riskin omaaviin likvideihin instrumentteihin. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana aiheutunut luottotappioita.

Konsernin myyntisaamiset hajautuvat laajan asiakaskunnan kesken eri maantieteellisille alueille ja toimialoille.

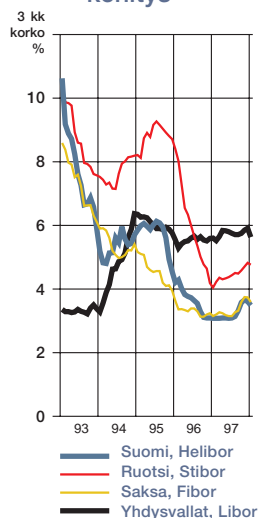
Jälleenrahoitusriskit pyritään minimoimaan lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman, riittävän pitkän laina-ajan sekä riittävän suurten rahoitusreservien avulla.

Johdannaissopimukset

Johdannaisia käytetään riskienhallintapolitiikan asettamissa rajoissa.

Tilinpäätöspäivänä konsernissa avoinna olevat rahoitusriskien suojaamiseen liittyvät johdannaissopimukset sekä niihin liittyvät vasta-arvot, tasearvot ja käyvät arvot on esitetty tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 13.

Markkinakorkojen kehitys

Metallien hintariskien hallinta

Metallien hinnat vaihtelevat suuresti kansainvälisen suhdannekehityksen ja metallien kysynnän ja tarjonnan mukaan, sekä ajoittain myös spekulatioista johtuen. Metallien hintojen muutokset vaikuttavat merkittävästi Outokumpun tulokseen.

Viereisessä taulukossa on esitetty hintamuutosten arvioitu vaikutus konsernin vuosittaiseen liikevoittoon ja osuuteen osakkuusyhtiöiden tuloksista. Vaikutukset ovat suuntaa-antavia ja perustuvat vuoden 1997 keskimääräisiin hintoihin ja valuuttakursseihin, sekä vuoden 1998 suunniteltuihin tuotantomääriin. Luvuissa ei ole huomioitu hintamuutoksista aiheutuvaa varasto-voittoa tai -tappiota eikä myöskään suojaustoimenpiteiden vaikutuksia.

10 %:n pysyvä muutos hinnassa	Tulosvaikutus Mmk
Kuparin hinta	100
Nikkelin hinta	100
Sinkin hinta	140
Ferrokromin hinta	70
Ruostumattoman teräksen muokkauslisä	270
Kuparituotteiden muokkauslisä	310

Kaivostoiminnan kannattavuus on suoraan riippuvainen metallien hinnoista. Kaivostuotannosta saatavan hintatason varmistamiseksi tehdään metallipörssiessä termiini- ja/tai optiomyyntejä (ns. price fixing). Näin pyritään rajoittamaan hintojen laskun negatiivista vaikutusta kaivosten kannattavuuteen. Myös sulattojen ja jalostamoiden saamat jalostuspalkkiot (treatment and refining charges) riippuvat osittain metallien hinnoista (ns. price participation -ehto), johon liittyvän riskin pienentämiseksi voidaan samoin käyttää termiini- ja/tai optiomyyntejä.

Lisäksi metalleja tuottaville laitoksille ja muokkaamoille syntyy metalliraaka-aineen oston ja metallituotteen myynnin eriaikaisesta hinnoittelusta johtuva riski, joka suojataan metallipörssiessä tehtävillä termiini- ja/tai optiomyynteillä (ns. offset hedging). Näiden tehtaiden tuotantoon pysyvästi sitoutuvaa ns. perusvarastoa ei suojata metallien hintavaihteluita vastaan. Tästä ja varastojen FIFO-hinnoittelusta johtuen konsernin tilinpäätös sisältää metallien hintamuutoksista johtuvaa varasto-voittoa tai -tappiota. Vuoden 1998 alusta lukien muutetaan varaston hinnoitteluperiaatteita siten, että ostetut metalliraaka-aineet hinnoitellaan LIFO-periaatetta noudattaen.

Metallien hintasuojauksiin liittyvien johdannaissovimusten tulokset kirjataan samanaikaisesti suojauksen kohteena olevien myyntien ja raaka-ainehankintojen kanssa tuloslaskelman myyntituottojen ja raaka-ainekulujen oikaisuuksi. Tilinpäätöspäivänä tällaisista johdannaissovimuksista oli tulosvaikutteisesti kirjaamatta tappiota 108 Mmk (1996: voittoa 84 Mmk).

Konsernin hallituksen päätöksen mukaisesti voidaan lisäksi tehdä rajoitetussa määrin ns. strategisia johdannaissovimuksia, joiden arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan aina tilikauden tulokseen. Näistä kaupoista kirjattiin voittoa 2 Mmk vuonna 1997 (1996: voittoa 8 Mmk).

Johdannaissovimuksiin liittyvät vastapuoliriskit pyritään minimoimaan tekemällä transaktioita ainoastaan hyvän luottokelpoisuuden omaavien välittäjien kautta.

Outokumpu-konsernissa on vuoden 1998 alusta siirretty noudattamaan ostettujen metalliraaka-aineiden varastojen hinnoittelussa LIFO-periaatetta (last in – first out) aiemman FIFO:n sijasta (first in – first out). Näin tulos kuvaa paremmin konsernin operatiivista tulosta metallihintojen vaihdellussa.

Kaupankäynti metallipörssien kanssa on keskitetty Base Metalsin metallipörs-sikaupan osastolle sekä Copper Productsin Lontoossa toimivaan raaka-aineyhti-öön.

Metallien markkinahintojen kehitys vuosikeskiarvoina

		1993	1994	1995	1996	1997
Kupari	USD/lb	0,87	1,05	1,33	1,04	1,03
	mk/kg	10,95	12,07	12,82	10,51	11,82
Nikkeli	USD/lb	2,40	2,88	3,73	3,40	3,14
	mk/kg	30,20	33,09	35,95	34,41	35,91
Sinkki	USD/lb	0,44	0,45	0,47	0,46	0,60
	mk/kg	5,49	5,21	4,50	4,70	6,84
Ferrokromi (Cr-sisältö)	USD/lb	0,41	0,40	0,64	0,51	0,46
	mk/kg	5,10	4,59	6,14	5,20	5,26
Ruostumaton teräs markkinahinta	DEM/kg	3,03	3,24	4,38	2,90	3,21
	mk/kg	10,48	10,42	13,35	8,85	9,62
Ruostumaton teräs muokkauslisä	DEM/kg	2,04	2,07	2,93	1,59	1,81
	mk/kg	7,05	6,66	8,93	4,84	5,42

Kupari, nikkeli, sinkki: Lontoon Metallipörssin (LME) noteeraukset

Ferrokromi: Metal Bulletin – lumpy Cr charge, basis 52 % Cr, free market

Ruostumaton teräs: CRU – German transaction price and conversion margin (2 mm cold rolled 304 sheet). CRU:n arvioima keskihinta lähikuukausina toimitettaville uusille tilauksille. Ajallisista eroista ja laskentatavasta johtuen CRU:n hinta poikkeaa todellisten toimitusten hintatasosta.

Johdannaissopimukset

Tilinpäätöspäivänä konsernissa oli avoinna seuraavat metallien hintariskien suo-jaamiseen liittyvät johdannaissopimukset sekä niihin liittyvät vasta-arvot, tasear-vot ja käyvät arvot:

Mmk	Maturiteetti kk	Vasta-arvo		Tasearvo		Käypä arvo	
		1997	1996	1997	1996	1997	1996
Kaivostuotannon hintasuojaukset (price fixing)							
Kuparin termiinimyyntit							
6 300 t keskihintaan 0,99 USD/lb (1996: 19 550 t)							
	1-5	80	220	-	-	9	45
Ostettuja kuparin myyntioptioita ei ole avoinna (1996: 20 000 t)							
	-	-	200	-	10	-	18
Metallituotannon ja muokkaamoiden hintasuojaukset (offset hedging)							
	1-24	2 530	1 160	-	-	-120	36
Strategiset johdannaissopimukset							
Ostetut sinkin osto-optiot 15 000 t keskihintaan 0,63 USD/lb (1996: -)							
	1-3	110	-	0	-	0	-

Taulukossa esitetyt johdannaissopimusten vasta-arvot kuvaavat konsernin käyt-tämien suojaustoimenpiteiden laajuutta. Metallitermiinien ja -optioiden käyvät arvot on määritely käyttäen tilinpäätöshetken markkinahintoja.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

Konsernituloslaskelma

Mmk		1997	1996
Liikevaihto	(1)	19 055	16 549
Hankinnan ja valmistuksen kulut	(2)	- 16 090	- 14 399
Bruttokate		2 965	2 150
Myynnin ja markkinoinnin kulut		- 491	- 445
Hallinnon kulut		- 760	- 754
Malmineitsinnän sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		- 320	- 308
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	(4)	- 8	- 89
Konserniliikearvon poisto		- 33	- 2
Liikevoitto	(3-5, 8)	1 353	552
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	(9)	- 67	- 124
Rahoitustuotot ja -kulut	(6)		
Nettokorot ja muut rahoituskulut		- 233	- 163
Kursivoitot ja -tappiot		- 78	- 36
		- 311	- 199
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		975	229
Satunnaiset tuotot ja kulut		-	-
Voitto ennen veroja		975	229
Tuloverot	(7)		
Tilikauden verot		- 119	- 55
Laskennalliset verot		- 150	+ 13
		- 269	- 42
Vähemmistön osuus tuloksesta		- 3	+ 1
Nettotulos		703	188
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	mk	5,65	1,51
Nettotulos/osake	mk	5,65	1,51
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä	kpl	124 529 660	124 529 605

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin sivuilla 49-54.

Konsernitase

Mmk	1997	1996
VASTAAVAA		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(8)	
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	27	15
Liikearvo	5	5
Konserniliikearvo	7	11
Muut pitkävaikutteiset menot	213	135
	252	166
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	203	184
Kaivosten malmivarat	292	294
Rakennukset ja rakennelmat	1 941	1 590
Koneet ja kalusto	6 414	5 452
Keskeneräiset hankinnat	382	592
Ennakkomaksut	76	215
Muut aineelliset hyödykkeet	152	111
	9 460	8 438
Muut pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset		
Osakkuusyhtiösijoitukset	(9) 282	343
Muut osakkeet ja osuudet	152	130
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1 327	993
Laskennallinen verosaaminen	(7) 105	103
Muut pitkäaikaiset saamiset	29	31
	1 895	1 600
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	11 607	10 204
Vaihto- ja rahoitusomaisuus		
Vaihto-omaisuus		
Raaka-aineet	594	723
Tarve- ja polttoaineet	243	229
Keskeneräiset tuotteet	1 159	1 123
Valmisteet ja ostetut tuotteet	934	921
Ennakkomaksut	6	7
	2 936	3 003
Saamiset	(10)	
Myyntisaamiset	2 487	2 159
Lainasaamiset	1	10
Siirtosaamiset	565	520
Laskennallinen verosaaminen	(7) 83	29
Muut saamiset	176	154
	3 312	2 872
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit		
Talletukset ja muut arvopaperit	11	62
Rahat ja pankkisaamiset	533	539
	544	601
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	6 792	6 476
VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 399	16 680

Mmk		1997	1996
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	(11)		
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma		1 245	1 245
Ylikurssirahasto		2 435	2 435
Vararahasto		70	73
		3 750	3 753
Vapaa oma pääoma			
Kertyneet voittovarot		3 261	3 158
Tilikauden nettotulos		703	188
		3 964	3 346
Oma pääoma yhteensä		7 714	7 099
Vähemmistön osuus		36	33
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen	(12)		
Joukkovelkakirjalainat		350	388
Lainat rahoituslaitoksilta		3 049	2 403
Eläkelainat		406	450
Muut pitkäaikaiset lainat		49	65
		3 854	3 306
Koroton			
Ostovelat		3	1
Siirretyt kurssivoitot		90	167
Laskennallinen verovelka	(7)	1 196	972
Muut pitkäaikaiset velat		277	212
		1 566	1 352
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen			
Lainat rahoituslaitoksilta		663	602
Rahoitusvekselit		12	13
Muut lyhytaikaiset lainat		1 036	475
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	(12)	730	826
		2 441	1 916
Koroton			
Saadut ennakkomaksut		165	233
Ostovelat		1 251	1 307
Siirtovelat		1 188	1 172
Siirretyt kurssivoitot		2	46
Laskennallinen verovelka	(7)	19	34
Muut lyhytaikaiset velat		163	182
		2 788	2 974
Vieras pääoma yhteensä		10 649	9 548
VASTATTAVAT YHTEENSÄ		18 399	16 680

Konsernin kassavirtalaskelma

Mmk	1997	1996
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Nettotulos	703	188
Poistot	985	889
Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten arvonalennukset	196	144
Osakkuusyhtiöiden tulos	67	124
Laskennalliset verot	150	13
Muut erät ¹⁾	- 374	- 131
	1 727	1 201
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	66	149
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	- 485	416
Korottomien lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	- 182	225
	- 601	42
Muut oikaisuerät ²⁾	8	56
Liiketoiminnan kassavirta	1 134	1 299
Investoinnit		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	- 2 045	- 1 553
Investoinnit osakkuusyhtiöihin sekä muihin osakkeisiin ja osuuksiin	- 168	- 110
Liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myynnit ³⁾	106	226
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	- 4	208
Käyttöomaisuuteen liittyvän käyttöpääoman lisäys (-), vähennys (+)	34	64
Investointien kassavirta	- 2 077	- 1 293
Kassavirta ennen rahoitusta	- 943	6
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1 684	833
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	- 1 349	- 1 138
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	621	369
Osingonjako	- 125	- 224
Muut rahoituserät	9	27
Rahoituksen kassavirta	840	- 133
Laskelman mukainen likvidien varojen vähennys ⁴⁾	- 103	- 127
Oikaisuerät ⁵⁾	46	36
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys	- 57	- 91

¹⁾ Sisältää liiketoimintojen ja käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, kuluvarauksia, kurssi-voittoja ja -tappioita sekä vähemmistön osuuden tuloksesta.

²⁾ Sisältää mm. korottomien pitkäaikaisten velkojen muutoksen.

³⁾ Liiketoimintojen myyntituloista on vähennetty myytyjen tytäryhtiöiden taseissa myyntihetkellä olleet likvidit varat.

⁴⁾ Likvidit varat sisältävät rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit.

⁵⁾ Sisältää valuuttakurssien muutoksen vaikutuksen konsernin likvideihin varoihin.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kaikissa konserniyhtiöissä on vuoden 1994 alusta noudatettu yhdenmukaisia, Suomen kirjanpitolainsäädäntöön perustuvia laskentaperiaatteita. Konsernitilinpäätöksen laatimista sekä arvostuksia ja jaksotuksia koskevat laskentaperiaatteet vastaavat olennaisilta osiltaan Yhdysvalloissa noudatettavia ”United States Generally Accepted Accounting Principles” (US GAAP) -normeja. Eläkekulut on kuitenkin yhdistelty konsernitilinpäätökseen kunkin tytäryhtiön paikallisen käytännön mukaan laskettuina. Johdon arvion mukaan siirtyminen yhdenmukaisiin eläkevastuiden laskentaperiaatteisiin ei vaikuta merkittävästi konsernin taloudelliseen asemaan.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Outokumpu Oyj ja ne yhtiöt, joissa Outokumpu Oyj suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä, jotka palvelevat henkilöstön asumis- tai virkistyskäyttöä, ei ole otettu mukaan konsernitilinpäätökseen. Pois jätettyjen yhtiöiden vaikutus konsernin tulokseen ja vaapaaseen omaan pääomaan on epäolennainen.

Tilivuoden aikana hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernituloslaskelmaan hankintahetkestä lähtien. Yhtiöt, joiden määräysvallasta on tilikauden aikana luovuttu osakkeita myymällä tai muulla tavoin, sisältyvät konsernituloslaskelmaan määräysvallan lakkaamishetkeen asti.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelmänä. Konserniyhtiöiden erillistilinpäätökset on ennen konsernitilinpäätökseen yhdistelemistä oikaistu konsernin yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden sisäiset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako.

Keskinäisen omistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnin yhteydessä syntyvä tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja tytäryhtiön hankintahetken omien pääomien välinen eliminointiero kohdistetaan ensisijaisesti niille konsernitaseeseen omaisuus- ja velkaerille, joista eliminointiero on aiheutunut. Käyttöomaisuuserille kohdistettu eliminointiero poistetaan kyseisen käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt konsernilikearvo esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan taloudellisenä vaikutusaikanaan, pääsääntöisesti viidessä vuodessa.

Keskinäisen osakkeenomistuksen eliminoinnissa syntyvät valuuttakurssien muutoksista johtuvat muuntoerot on kirjattu vapaisiin omiin pääomiin.

Vähemmistön osuudet sekä tuloksista että omista pääomista on esitetty erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Osuus sellaisten yhtiöiden tuloksista, joiden osakkeista ja äänivallasta Outokumpu omistaa 20-50 % (osakkuusyhtiöt), yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä (ns. equity-menetelmä). Konsernituloslaskelmassa esitetään osuudet osakkuusyhtiöiden tuloksista, joista on vähennetty hankinnan yhteydessä syntyneistä liikearvoista tehdyt poistot. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu. Konsernitaseessa osakkuusyhtiöosakkeiden hankintamenoa ja konsernin vapaata omaa pääomaa on oikaistu konsernin osuudella hankinnan jälkeen kertyneestä osakkuusyhtiön nettovarallisuudesta, josta on vähennetty kertyneet liikearvoista tehdyt poistot. Osakkuusyhtiöiden tulos ja oma pääoma oikaistaan merkittävien erojen osalta konsernin yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

Sellaisten yhteisomistuksessa olevien ei-yhtiömuotoisten kaivosten, joiden johtamisesta Outokumpu vastaa yhdessä muiden omistajien kanssa, tuloslaskelmat ja taseet sekä liitetiedot yhdistellään konsernitilinpäätökseen rivi riviltä Outokummun suhteellisen omistussuuden mukaan.

Ulkomaanrahan määräiset erät ja johdannaispöytäkirjat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssiin. Maksetut ja saadut ennakot ovat taseessa maksupäivän kurssiin.

Saamisten ja velkojen muuntamisesta syntyvät kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu kurssieroiksi tuloslaskelmaan rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään.

Valuutta- ja korkoriskien kattamiseksi tehdyt johdannaispöytäkirjat arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin tai markkinahintaan. Arvonmuutokset kirjataan tulosvaikutteisesti siten, että korkojen osuus jaksotetaan korkotuloiksi tai -kuluiksi, ja valuuttakurssierot kirjataan rahoitustuottojen ja -kuluja ryhmään kurssieroiksi. Taseen ulkopuolisten erien suojaamiseksi määriteltujen lainojen sekä tehtyjen johdannaispöytäkirjien kurssierot kirjataan kuitenkin tulokseen samanaikaisesti suojatun kassavirran kanssa (ns. hedge accounting -periaate). Tulokseen kirjaamattomat arvonmuutokset esitetään siirtyvinä erinä taseessa.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markkoiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Tytäryhtiöiden tilinpäätösten yhdistelyssä käytetyt valuuttakurssit on esitetty sivulla 39.

Tytär- ja osakkuusyhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia on suojattu kurssimuutoksilta pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Tällaisten lainojen ja johdannaispöytäkirjien kurssivoitot ja -tappiot on konsernitilinpäätöksessä kohdistettu tytär- ja osakkuusyhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä muuntoeroa vastaan.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin. Merkittävien investointien hankintameno on sisällytty myös osuus investoinnin rakennusaikaisista koroista.

Rahoitusleasing-sopimuksilla vuokratut hyödykkeet esitetään käyttöomaisuutena ja sopimusten velvoitteet korollisena vieraana pääomana. Käyttöleasing-sopimusten vuokramaksut kirjataan vuokratuloiksi eikä hyödykkeitä esitetä käyttöomaisuutena.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot perustuvat omaisuuden alkuperäiseen hankintamenoon ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan. Poistoaajat vaihtelevat eri tytäryhtiöissä toiminnan laadusta riippuen. Poistot lasketaan tasapoistoina tai jäännösarvopoistoina. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat

– aineettomat oikeudet	5-10 vuotta
– liikearvo ja konsernilikearvo	5 vuotta
– muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta
– rakennukset ja rakennelmat	25-40 vuotta
– koneet ja kalusto	5-20 vuotta
– muut aineelliset hyödykkeet	4-40 vuotta

Kaivosten malmivarat poistetaan substanssipoistoin arvioituna taloudellisenä käyttöaikanaan.

Muina pitkäaikaisina sijoituksina ja saamisina esitetään sijoitukset ja saamiset, joiden aiottu hallussapitoaika on yli vuoden mittainen. Markkinanoteeratut sijoitukset on arvostettu alkuperäiseen

hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteella hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan. Vaihto-omaisuushyödykkeiden hankintamenoon luetaan myös siihen kohdistuva osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista.

Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteiset varat, pankkitilit, alle 3 kuukauden talletukset sekä muut käteiseen rahaan rinnastettavat varat.

Rahoitusomaisuusarvopapereina esitetään osakkeet ja osuudet, yli 3 kuukauden talletukset sekä muut arvopaperit, joiden aiottu hallussapitoaika on alle vuoden. Markkinanoteeratut arvopaperit on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa hyödykkeiden myyntituotoista vähennetään välilliset verot ja myönnettyt alennukset.

Hyödykkeiden myyntitulot kirjataan tuotoiksi luovutushetkellä lukuunottamatta merkittävien pitkän valmistusajan vaativien toimistusten tuloja, jotka kirjataan tuotoiksi valmiusasteen perusteella.

Metallien hintasuojaus

Metallien hintasuojauksiin liittyvien johdannaissopimusten tulokset kirjataan samanaikaisesti suojauksen kohteena olevien myyntien ja raaka-ainehankintojen kanssa tuloslaskelman myyntituottojen ja raaka-ainekulujen oikaisuiksi.

Malminetsintä ja kaivostoiminta

Malminetsintämenot kirjataan vuosikuluksi. Kun malmiesiintymän taloudellisesta hyödynnettävyydestä on saatu taloudellis-teknisten kannattavuuslaskelmien avulla tai muulla perusteella riittävä varmuus, tämän jälkeen syntyvät jatkokutkimuksiin ja esiintymän kehittämiseen liittyvät menot aktivoidaan.

Kaivosten sulkemismenot ja toiminnan lopettamiseen liittyvät ympäristönsuojelumenot varataan osana kaivoksen toimintakuluja kaivoksen elinaikana.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan vuosikuluksi.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät varsinaiseen suoritustuotantoon kuulumattomat liiketapahtumat kuten malmiesiintymien ja kaivososuuksien, käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot, romutukset, pitkäaikaisten osakesijoitusten arvonalennukset ja -palautukset sekä vuokratuotot. Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät lisäksi liiketoimintojen myynnistä ja sopeuttamisesta tai lakkauttamisesta aiheutuvat kertaluonteiset tuotot, kulut ja kuluvaraukset.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät konsernin varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat poikkeukselliset ja merkitykseltään olennaiset liiketapahtumat.

Konserniyhtiöiden erillistilinpäätöksissä satunnaisiin eriin on kirjattu myös konserniavustukset.

Vastaiset menot ja menetykset

Tuotoista vähennetään kuluvarauksina ne vastaiset menot, joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, samoin kuin menetykset, joiden toteutumista pidetään todennäköisenä ja joiden määrä on arvioitavissa riittävällä tarkkuudella. Taseessa kuluvaraukset esitetään niiden luonteen mukaisesti joko pitkä- tai lyhytaikaisena velkana.

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden eläkekulut on yhdistelty konsernitilinpäätökseen kunkin tytäryhtiön paikallisen käytännön mukaan laskettuina.

Konsernin suomalaisen henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevuoktuksin. Lisäeläketurva on eräissä suomalaisissa konserniyhtiöissä järjestetty vuonna 1985 suljettujen Outokumpu Oyj:n eläkesäätiöiden avulla. Säätiöiden omaisuus käyvin arvoon arvostettuna ylittää niiden kokonaiseläkevastuun.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan. Myös ulkomaisten yhtiöiden eläkevastuut on katettu.

Vapaaehtoiset varaukset

Useiden maiden verolainsäädäntö antaa yrityksille mahdollisuuden siirtää ennenaikaisena kuluna osan verottamattomasta tuloksesta erilaisiksi varauksiksi taseeseen.

Konsernitaseessa nämä konserniyhtiöiden vapaaehtoiset varaukset (mukaanlukien kertynyt poistoero) on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilikauden aikana tapahtunut vapaaehtoisten varausten muutos on vastaavasti jaettu tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen.

Osakeyhtiölain mukaan konsernin vapaaseen omaan pääomaan sisältyvät vapaaehtoiset varaukset eivät ole jakokelpoista vapaata omaa pääomaa.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut, samoin kuin laskennalliset verot.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen on laskettu kaikille verotuksen ja tilinpäätöksen välisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruusena.

TULEVAT MUUTOKSET LASKENTAPERIAATTEISSA

Suomen uuden kirjanpitolain säännöksiä sovelletaan Outokumpu-konsernissa vuoden 1998 alusta. Uusi kirjanpitolaki ei aiheuta merkittäviä muutoksia yhtiön laskentaperiaatteisiin.

Vuoden 1998 alusta Outokumpu-konsernissa on muutettu varastojen hinnoitteluperiaatetta siten, että ostetut metalliraaka-aineet hinnoitellaan LIFO-periaatetta noudattaen. Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteen muutoksen vaikutukset konsernin taloudelliseen asemaan esitetään vuoden 1998 ensimmäisessä osavuosisikatsauksessa. Outokummussa on siirrytty neljännesvuosiraportointiin vuoden 1998 alusta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Mmk 1997 1996

1. Liikevaihto

Liikevaihtoon sisältyy Technology -liiketoiminta-alueella valmiusasteen mukaisesti kirjattua tuottoa pitkän valmistusajan vaativista toimituksista 477 Mmk (1996: 197 Mmk).

2. Hankinnan ja valmistuksen kulut

Raaka-aineet ja ostetut tuotteet	- 8 604	- 7 385
Tarve- ja polttoaineet	- 1 436	- 1 377
Palkat	- 2 038	- 1 959
Henkilösivukulut	- 542	- 504
Vuokrat	- 60	- 50
Energiakulut	- 986	- 878
Poistot	- 872	- 817
Muut kulut	- 1 572	- 1 606
Valmistus omaan käyttöön	+ 171	+ 84
Varastojen muutos	- 151	+ 93
	-16 090	- 14 399

Varastojen muutokseen sisältyy varastotappiota 56 Mmk (1996: varastotappio 192 Mmk). Raaka-aineiden hintavaihteluista aiheutuva varastovoitto tai -tappio lasketaan vertaamalla tilinpäätöksessä esitettyä FIFO-periaatteen (first in – first out) mukaista varaston muutosta LIFO-periaatteen (last in – first out) mukaiseen varaston muutokseen.

3. Henkilöstökulut

Hallintoneuvoston, hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot ¹⁾	53	59
Muut palkat ja palkkiot	2 585	2 448
Eläkemaksut	254	250
Muut henkilösivukulut ²⁾	467	412
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	3 359	3 169
Luontoisetujen verotusarvo	14	13

¹⁾ Sisältää osapalkkioita 4,3 Mmk (1996: 7,3 Mmk).

²⁾ Sisältää henkilöstörahasistolakiin perustuvia voittopalkkioita 18 Mmk (1996: 1 Mmk).

Mmk 1997 1996

4. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoimintojen ja osakkeiden myyntivoitot	+ 89	+ 47
Vakuutuskorvaukset ¹⁾	+ 45	+ 6
Eläkesäätiöiden ylikatteen palautus	+ 37	-
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	+ 20	+ 12
Osakkeiden arvonalennusten palautukset	+ 9	+ 16
Malmiesiintymien ja kaivososuuksien myyntivoitot	-	+ 33
Muut tuottoerät	+ 46	+ 43
	+ 246	+ 157

Liiketoiminnan muut kulut

Toiminnan sopeuttamiskulut ja kuluvaraukset ²⁾	- 207	- 65
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja romutus	- 20	- 9
Osakkeiden arvonalennukset	- 2	-
Käyttöomaisuuden arvonalennukset	-	- 144
Liiketoimintojen ja osakkeiden myyntitappiot	-	- 7
Muut kuluerät	- 25	- 21
	- 254	- 246

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut yhteensä

- 8 - 89

¹⁾ Vuoden 1997 vakuutuskorvaukset muodostuvat Harjavallan räjähdysonnettomuuden keskeytysvakuutuksen korvauksesta.

²⁾ Liitinnauhatuotannon uudelleenjärjestelyn sopeuttamiskuluista (yhteensä 177 Mmk) 101 Mmk sekä Hollannin teräsputkituotannon lopettamiskuluista (yhteensä 29 Mmk) 22 Mmk oli käyttöomaisuuden arvonalennuksia.

5. Toiminnan sopeuttamiseen liittyvät kuluvaraukset

Kuluvaraukset 1.1.	67	41
Muuntoerot	+ 7	+ 2
Varauksia vastaan kirjatut sopeuttamiskulut	- 32	- 11
Uudet kuluvaraukset	+ 75	+ 35
Kuluvaraukset 31.12.	117	67

Vuonna 1997 tehdyt uudet kuluvaraukset liittyvät pääosin liitinnauhantuotannon uudelleenjärjestelyyn.

Mmk 1997 1996

6. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot	+	2	+	2
Korkotuotot				
Pitkäaikaisista saamisista	+	81	+	77
Muut korkotuotot	+	88	+	139
Muut rahoitustuotot	+	4	+	6
Korkokulut	-	387	-	366
Muut rahoituskulut	-	21	-	21
Kurssivoitot ja -tappiot	-	78	-	36
	-	311	-	199

Tilikauden aikana on korkomenoja aktivoitu käyttöomaisuuteen 37 Mmk (1996: 52 Mmk). Johdannaissopimuksista jaksotettua korkoa sisältyy muihin korkotuottoihin 35 Mmk (1996: 63 Mmk) sekä korkokuluihin 65 Mmk (1996: 60 Mmk).

Kurssivoitot ja -tappiot johdannaissopimuksista

Toteutuneet	-	228	-	82
Toteutumattomat	+	38	-	27
	-	190	-	109

Muut kurssivoitot ja -tappiot

Toteutuneet	+	35	+	12
Toteutumattomat	+	77	+	61
	+	112	+	73

Kurssivoitot ja -tappiot yhteensä

	-	78	-	36

Tilinpäätöshetkellä oli tulosvaikutteisesti kirjaamatta taseen ulkopuolisten erien suojaamiseksi määriteltyjen lainojen sekä tehtyjen johdannaissopimusten kurssivoittoja nettomääräisesti yhteensä 92 Mmk (31.12.1996: 213 Mmk).

7. Tuloverot

Tilikauden verot

Verot tilikauden tuloksesta				
Suomalaiset konserniyhtiöt	-	39	-	16
Ulkomaiset konserniyhtiöt	-	85	-	38
Verot aikaisemmilta vuosilta				
Ulkomaiset konserniyhtiöt	+	5	-	1
	-	119	-	55

Laskennalliset verot

Suomalaiset konserniyhtiöt	-	150	-	7
Ulkomaiset konserniyhtiöt	-	0	+	20
	-	150	+	13

Tuloverot yhteensä

	-	269	-	42

Mmk 1997 1996

7. Tuloverot (jatkuu)

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat suomalaisen yhtiön verokannan mukaisesta tuloverosta (28 %) seuraavasti:

Suomen verokannan mukainen tulovero	-	273	-	64
Suomen ja ulkomaisten verokantojen ero	+	34	+	25
Vähennyskeltottomat kulut ja verovapaat tuotot	+	1	-	3
Tilikauden tuloveroihin vaikuttamattomat tappiot ulkomailla	-	110	-	158
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	+	10	+	10
Tytäryhtiöosakkeiden arvonalennukset	+	41	+	51
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten muutokset	+	2	+	103
Ennakoidut verokantojen muutokset	+	23	-	2
Muut erät	+	3	-	4
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	-	269	-	42

Konsernitaseen laskennalliset verot koostuvat seuraavista verotuksen ja tilinpäätöksen välisten jaksotuserojen verovaikutuksista:

Laskennalliset verosaamiset				
Vahvistetut tappiot	+	192	+	248
Kuluvaraukset	+	131	+	94
Muut erät	+	115	+	101
	+	438	+	443

Laskennalliset verovelat

Käyttöomaisuuden poistot	-	1 201	-	1 000
Vapaaehtoiset varaukset	-	44	-	116
Vaihto-omaisuuden arvostus	-	41	-	56
Aktivoidut korkomenot	-	36	-	31
Muut erät	-	143	-	114
	-	1 465	-	1 317

Laskennallinen verovelka, netto

	-	1 027	-	874

Laskennalliset verot konsernitaseessa

Pitkäaikaiset saamiset	+	105	+	103
Lyhytaikaiset saamiset	+	83	+	29
Pitkäaikaiset velat	-	1 196	-	972
Lyhytaikaiset velat	-	19	-	34
	-	1 027	-	874

Sekä pitkä- että lyhytaikainen laskennallinen vero on taseessa esitetty nettona niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

8. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Mmk	Hankintameno 1.1.1997	Muunto- erot	Lisäykset	Myyntit ja muut vähen- nykset	Kertyneet poistot	Tasearvo 31.12.1997
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	46	+ 1	+ 15	- 0	- 35	27
Liikearvo	30	+ 1	+ 2	-	- 28	5
Konserniliikearvo	338	+ 8	+ 29	- 26	- 342	7
Muut pitkävaikutteiset menot	403	+ 18	+ 97	- 96	- 209	213
	817	+ 28	+ 143	- 122	- 614	252
Aineelliset hyödykkeet						
Maa-alueet	184	+ 7	+ 15	- 3	-	203
Kaivosten malmivarat	908	+ 106	+ 33	- 1	- 754	292
Rakennukset ja rakennelmat	2 565	+ 66	+ 436	- 78	- 1 048	1 941
Koneet ja kalusto	10 227	+ 355	+ 1 686	- 246	- 5 608	6 414
Keskeneräiset hankinnat	592	+ 16	+ 408	- 634	-	382
Ennakkomaksut	215	+ 0	+ 24	- 163	-	76
Muut aineelliset hyödykkeet	170	+ 2	+ 47	- 3	- 64	152
	14 861	+ 552	+ 2 649	- 1 128	- 7 474	9 460
Muut pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset						
Osakkuusyhtiösijoitukset *)	343	- 10	+ 30	- 81	-	282
Muut osakkeet ja osuudet *)	130	+ 3	+ 31	- 12	-	152
Pitkäaikaiset lainasaamiset	993	+ 117	+ 269	- 52	-	1 327
Laskennallinen verosaaminen	103	+ 1	+ 49	- 48	-	105
Muut pitkäaikaiset saamiset	31	+ 5	+ 5	- 12	-	29
	1 600	+ 116	+ 384	- 205	-	1 895
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä						
	17 278	+ 696	+ 3 176	- 1 455	- 8 088	11 607

*) Lista konsernin omistamista osakkeista ja osuuksista 31.12.1997 on esitetty sivulla 58.

Mmk	1997	1996	Mmk	1997	1996
Poistot					
Tilikauden poistot tase-erittäin					
Aineettomista oikeuksista	3	2			
Liikearvosta	2	2			
Konserniliikearvosta	33	2			
Muista pitkävaikutteisista menoista	32	61			
Kaivosten malmivaroista	67	70			
Rakennuksista ja rakennelmista	110	104			
Koneista ja kalustosta	731	643			
Muista aineellisista hyödykkeistä	7	5			
	985	889			
Tilikauden poistot toimintokohtaisesti					
Hankinnan ja valmistuksen kulut	872	817			
Myyntin ja markkinoinnin kulut	12	9			
Hallinnon kulut	53	44			
Malminetsinnän sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	15	17			
Konserniliikearvon poisto	33	2			
	985	889			
9. Osakkuusyhtiöt					
Osakkuusyhtiösakkeet ja -osuudet					
Hankintameno 1.1.	549	512			
Muuntoerot	+ 2	+ 1			
Lisäykset	+ 30	+ 79			
Myyntit ja muut vähennykset	- 9	- 43			
Hankintameno 31.12.	572	549			
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaosuus-oikaisu					
1.1.	- 206	- 152			
Muuntoerojen muutos	- 12	+ 1			
Vuoden aikana saadut osingot	- 0	- 0			
Tytäryhtiön muuttuminen osakkuusyhtiöksi	-	+ 73			
Myyntit ja muut muutokset	- 5	- 4			
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	- 67	- 124			
31.12.	- 290	- 206			
Osakkuusyhtiösijoitukset konsernitaseessa					
	282	343			
Saamiset ja velat osakkuusyhtiöiltä/-yhtiöille					
Pitkäaikaiset lainasaamiset	1 109	780			
Myyntisaamiset	3	0			
Muut saamiset	18	9			
Lyhytaikaiset velat	0	2			
Konsernin tulokseen sisältyy lainasaamisista kirjattua korkotuottoa yhteensä 78 Mmk (1996: 51 Mmk).					

Mmk 1997 1996

9. Osakkuusyhtiöt (jatkuu)

Merkittävimmät osakkuusyhtiöt

Compañía Minera Zaldívar			
Liikevaihto (100 %)	1 087		752
Liikevoitto (100 %)	213		94
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja (100 %)	- 131	-	206
Outokummun osuus nettotuloksesta (50 %)	- 78	-	103
Suojaustoimenpiteiden vaikutukset	17		13
Esitetty konsernituloslaskelmassa	- 61	-	90
Mining Project Investors Pty. Ltd. (Silver Swan)			
Liikevaihto (100 %)	108		82
Liikevoitto (100 %)	- 27		5
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja (100 %)	- 2		14
Outokummun osuus nettotuloksesta (34 %) ¹⁾	- 1		3
Laminados Oviedo-Córdoba S.A.			
Liikevaihto (100 %)	397		348
Liikevoitto (100 %)	17	-	39
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja (100 %)	0	-	65
Outokummun osuus nettotuloksesta (50 %)	0	-	32
Okmetic Oy			
Liikevaihto (100 %)	180		149
Liikevoitto (100 %)	17		11
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja (100 %)	11		7
Outokummun osuus nettotuloksesta (49 %) ²⁾	0	-	2

¹⁾ Outokummun suoraan omistama osuus (50 %) Silver Swan -nikkelikaivoksesta on yhdistelty konsernitilinpäätökseen rivi riviltä suhteellisen osuuden mukaan.

²⁾ Okmetic Oy oli tytäryhtiö (85 %) 16.8.1996 saakka, mistä lähtien Outokummun osuus yhtiön tuloksesta on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

10. Saamiset

Konserniyhtiöillä ei ole rahalainoja emo- tai tytäryhtiöiden johdolle (1996: -).

Saamisiin sisältyy yli vuoden kuluttua erääntyviä saamisia 0 Mmk vuonna 1997 (1996: 2 Mmk).

Mmk 1997 1996

11. Oma pääoma

Sidottu oma pääoma

Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	1 245,3		1 245,3
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	2 434,9		2 434,9
Vararahasto			
1.1.	73,1		35,9
Siirrot voittovaroista	+ 2,0	+	1,6
Tytäryhtiön suunnattu osakeanti ja muuttuminen osakkuusyhtiöksi	-	+	34,3
Muut muutokset	- 5,7	+	1,3
31.12.	69,4		73,1
Muu sidottu oma pääoma			
1.1.	-		5,9
Siirrot voittovaroihin	-	-	6,1
Muut muutokset	-	+	0,2
31.12.	-		0,0

Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12. 3 749,6 3 753,3

Vapaa oma pääoma

1.1.	3 346,1		3 355,3
Osingonjako	- 124,5	-	224,2
Siirrot sidotusta omasta pääomasta/ sidottuun omaan pääomaan	- 2,0	+	4,5
Muuntoerojen muutos	+ 43,8	+	41,6
Tytäryhtiön suunnattu osakeanti ja muuttuminen osakkuusyhtiöksi	-	-	18,4
Muut muutokset	- 2,4	-	0,6
Tilikauden nettotulos	+ 703,1	+	187,9
31.12.	3 964,1		3 346,1

Oma pääoma yhteensä 31.12. 7 713,7 7 099,4

Jakokelpoiset varat

Vapaa oma pääoma	3 964,1		3 346,1
Vapaaehtoiset varaukset vapaassa omassa pääomassa	-2 513,2	-	2 142,6
Paikallisten säädösten mukaan siirrettävä tytäryhtiöiden sidottuun omaan pääomaan	- 1,9	-	0,6
Jakokelpoiset varat 31.12.	1 449,0		1 202,9

Vapaaehtoiset varaukset 31.12.

Kertynyt poistoero	3 461,4		2 706,0
Siirtymävaraus	-		262,0
Muut vapaaehtoiset varaukset	47,3		30,5
	3 508,7		2 998,5

Laskennallinen verovelka vapaaehtoisista varauksista - 995,5 - 855,9

Vapaaehtoiset varaukset vapaassa omassa pääomassa 31.12.

2 513,2 2 142,6

12. Pitkäaikaiset lainat

Pitkäaikaisten lainojen 31.12.1997 lyhennysohjelma:

Mmk	Lyhennykset						Yhteensä
	1998	1999	2000	2001	2002	2003–	
Joukkovelkakirjalainat	38	125	125	100	–	–	388
Lainat rahoituslaitoksilta	653	322	251	491	818	1 167	3 702
Eläkelainat	27	23	22	20	19	322	433
Muut pitkäaikaiset lainat	12	22	10	7	2	8	61
	730	492	408	618	839	1 497	4 584
Joukkovelkakirjalainat (Mmk)		Korko-%		1997	1996		
Optiolainat							
1994-99	FIM	6,00 ¹⁾	0	0			
Muut joukkovelkakirjalainat							
1991-01	FIM	11,75	100	100			
1993-97	FIM		–	100			
1993-97	DEM		–	105			
1993-98	FIM	²⁾	38	108			
1993-00	FIM	²⁾	250	250			
			388	663			

Kaikki joukkovelkakirjalainat ovat emoyhtiön liikkeelle laskemia. Lainojen koroissa ei ole huomioitu koronvaihtosopimusten vaikutuksia.

¹⁾ Optiolainan ehdot on esitetty sivulla 67.

²⁾ Vaihtuva korko, sidottu Heliboriin.

13. Rahoitusinstrumentit

Alla olevassa taulukossa on esitetty rahoitusinstrumenttien tasearvot sekä niiden käyvät arvot tilinpäätöspäivänä. Taulukossa on lisäksi esitetty johdannaisten vasta-arvot, jotka kuvaavat konsernin käyttämien suojaustoimenpiteiden laajuutta.

Mmk	Maturiteetti	31.12.1997				31.12.1996			
		Vasta-arvo	Tasearvo	Käypä arvo	Vasta-arvo	Tasearvo	Käypä arvo		
Sijoitukset ja saamiset									
Muut osakkeet ja osuudet			152	245		130		143	
Pitkäaikaiset lainasaamiset			1 327	1 299		993		972	
Lyhytaikaiset lainasaamiset			1	1		10		10	
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit			544	544		601		601	
Lainat									
Pitkäaikaiset lainat			4 584	4 609		4 132		4 190	
Lyhytaikaiset lainat			1 711	1 711		1 090		1 090	
Johdannaissopimukset ¹⁾									
Valuuttatermiinit	1-17	8 900	+ 100	+ 103	8 100	+ 176	+ 186		
Valuutanvaihtosopimukset	4-36	810	+ 26	+ 33	560	+ 10	+ 31		
Valuuttaoptiot									
Ostetut	4-9	930	+ 1	+ 1	70	+ 0	+ 0		
Myydyt	5-9	700	– 3	– 3	50	– 0	– 0		
Koronvaihtosopimukset	1-47	720	+ 6	+ 4	930	+ 3	+ 6		
Korkotermiinit	3-12	1 300	–	+ 0	1 620	–	+ 1		

¹⁾ Johdannaissopimusten tasearvojen kohdalla plus (+) tarkoittaa saatavaa ja miinus (–) velkaa.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osuuksien käypä arvo on määritelty niiden markkinahintojen perusteella. Muiden osakkeiden ja osuuksien tasearvot vastaavat niiden arvioitua käypää arvoa. Pitkäaikaisten lainasaamisten käypä arvo on arvioitu niistä saatavien tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttämällä tilinpäätöshetken markkinakorkoja. Lyhytaikaisten lainasaamisten osalta tasearvot vastaavat riittävällä tarkkuudella käypää arvoa, koska ne eräänntyvät suhteellisen lyhyen ajan kuluessa. Rahojen ja pankkisaamisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa. Arvopaperien käypä arvo on määritelty niiden markkinahintojen perusteella.

Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on arvioitu tulevien maksusuoritusten nykyarvon perusteella. Nykyarvon laskennassa on käytetty tilinpäätöshetken markkinakorkoja. Ei-markkinaehtoisten vaihtuvakorkoisten lainojen tasearvot vastaavat niiden käypää arvoa. Lyhytaikaisten lainojen osalta tasearvot vastaavat riittävällä tarkkuudella käypää arvoa, koska ne eräänntyvät suhteellisen lyhyen ajan kuluessa.

Valuuttaoptioiden ja korkotermiinien käyvät arvot on määritelty käyttäen tilinpäätöshetken markkinahintoja. Muiden johdannaissopimusten käyvät arvot on arvioitu sopimusten tulevien kassavirtojen nykyarvojen perusteella käyttäen tilinpäätöshetken markkinakorkoja.

Mmk 1997 1996

14. Vastuusitoumukset

Annetut pantit 31.12.

Kiinnitykset omasta velasta	594	892
Muut pantit osakkuusyhtiöiden velasta	270	231
	864	1 123

Takaukset 31.12.

Osakkuusyhtiöiden puolesta		
rahoituksen vakuudeksi	69	69
Muiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	0	0
Muiden sitoumusten vakuudeksi	48	42
	117	111

Lisäksi konserni on antanut takauksia omien sitoumustensa vakuudeksi. Johdon arvion mukaan sitoumusten vakuudeksi annetuista panteista ja takauksista ei ole odotettavissa merkittäviä vaikutuksia konsernin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

31.12. voimassa olevien vuokra- ja käyttöleasing-sopimusten mukaiset vuokramaksut

Seuraavana vuonna	45	53
Yli vuoden kuluttua	82	112
	127	165

Eräiden suomalaisten konserniyhtiöiden lisäeläkkeitä hoidetaan yhteiseläkesäätiönä toimivissa Outokumpu Oyj:n eläkesäätiöissä. Yhtiön ja säätiöiden välillä tehdyn kannatusmaksusopimuksen mukaan eläkevastuu pidetään riittävän turvaavasti katettuna. Outokumpu Oyj:n eläkesäätiöiden kokonaiseläkevastuu 31.12.1997 oli 561 Mmk (1996: 606 Mmk). Käyvin arvoin arvostetuna eläkesäätiöiden omaisuus ylittää niiden kokonaiseläkevastuun.

15. Riita-asiat ja oikeusprosessit

Outokumpu Oyj:n irlantilainen tytäryhtiö Tara Mines Limited ("Tara Mines") on osallisena oikeudenkäynnissä, joka koskee Tara Minesin kaivoksen viereistä sinkki-lyijymalmiesiintymää.

Irlannin valtion Tara Minesille myöntämä kaivosoikeus kattaa Meathin kreivikunnassa Irlannissa sijaisevan sinkki-lyijymalmiesiintymän Blackwater-joen eteläpuoleisen osan. Selvitystilassa oleva Bula Limited ("Bula") omistaa joen pohjoispuoleisen osan samasta sinkki-lyijymalmiesiintymästä. Marraskuussa 1986 Bula (ilman selvitysmiehen myötävaikutusta) aloitti yhdessä eräiden sen hallituksen jäsenten ja osakkeenomistajien kanssa oikeudenkäynnin Tara Minesia, Outokumpu Oyj:tä, kahtatoista nykyistä tai entistä Tara Minesin hallituksen jäsentä (mukaanlukien kolme Irlannin valtion nimeämää jäsentä), Irlannin energiaministeriä sekä yhtä Irlannin valtion Bulan hallitukseen nimeämää jäsentä vastaan.

Tara Minesia, Outokumpu Oyj:tä sekä näihin liittyviä vastaajia vastaan esitetyt kanneperusteet voidaan jakaa kolmeen pääryhmään:

- 1) Tara Minesin väitettiin tunkeutuneen Bulan malmialueelle Blackwater-joen alitse ja varastaneen Bulalle kuuluvaa malmia;
- 2) Tara Minesin väitettiin loukanneen Irlannin energiaministerin

myöntämän kaivosoikeuden lupaehtoja aiheuttaen siten vahinkoa Bulalle, joka tulkitsee olevansa kaivosoikeuteen nähden ulkopuolinen edunsaaja; sekä

- 3) Tara Minesin, Outokumpu Oyj:n ja Irlannin energiaministerin väitettiin laittomasti yhteistuumin pyrkineen vahingoittamaan Bulaa (civil conspiracy) estääkseen Bulaa rakentamasta omasta malmiesiintymästään itsenäistä kaivosta ja pakottaakseen Bulan myymään malmiesiintymänsä Tara Minesille sen markkina-arvoa alemmalla hinnalla.

Bula vaati vahingonkorvauksena 139-327 miljoonaa Irlannin punttaa (riippuen siitä, miten Bulan malmiesiintymää olisi voitu hyödyntää).

Oikeudenkäynti ensiasteessa (High Court) alkoi joulukuussa 1993. Lokakuussa 1994 kaksi kantajina olleista neljästä yksityishenkilöstä vetäytyi prosessista, minkä perusteella oikeus hylkäsi heidän esittämänsä vaatimukset. Oikeudenkäynti ensiasteessa päättyi 29.11.1996 ja 6.2.1997 annettiin tuomio, jossa kaikki kanteet hylättiin kaikkien vastaajien osalta. Osa alkuperäisistä kantajista on valittanut High Courtin tuomiosta Irlannin Korkeimpaan Oikeuteen (Supreme Court), mikä prosessi on kesken.

Yhdysvaltain liittovaltion ympäristöviranomaisen (the United States Environmental Protection Agency "USEPA") on nimennyt Princeton Gamma-Tech, Inc:n ("PGT"), vuonna 1985 hankitun tytäryhtiön, yhdessä eräiden muiden tahojen kanssa mahdollisesti vastuulliseksi osapuoleksi ("potentially responsible party") liittyen pohjaveden saastumiseen PGT:n tuotantolaitoksen ympäristössä Princetonsissa, New Jerseyssä. USEPA on sittemmin haastanut PGT:n asiasta oikeuteen vaatien PGT:tä korvaamaan alueeseen liittyvät tutkimus- ja puhdistuskustannukset. Väitetty saastuminen liittyy PGT:n hankintaa edeltävään aikaan. PGT neuvottelee USEPA:n kanssa tarvittavasta puhdistustekniikasta. Outokumpu on saanut korvausta yhtiön edellisiltä omistajilta ja PGT on esittänyt korvausvaatimuksia tahoille, joiden uskotaan myötävaikuttaneen saastumiseen.

PGT on niinkään esittänyt asiasta korvausvaatimuksia ja haastanut oikeuteen vakuutusyhtiöt, joiden vakuutukset olivat voimassa sinä aikana, jolloin saastumisen väitetään tapahtuneen. Osa vakuutusyhtiöstä maksoi vaatimusten mukaiset korvaukset ennen oikeudenkäyntiä, joka alkoi lokakuussa 1996.

Tuomioistuini antoi välipäätöksensä 5.6.1997. Päätöksen mukaisesti vakuutusyhtiöillä, yhtä vastaajaa lukuunottamatta, oli velvollisuus puolustaa PGT:tä, PGT:n lukuun USEPA:a vastaan käytävässä oikeudenkäynnissä ja korvata PGT:lle ympäristöntutkimuksesta ja saastumisen korjaamisesta aiheutuvat vahingot. Tuomioistuini toteasi myös, että kolme vakuutusyhtiötä olivat olleet vilpillisessä mielessä kieltäytyessään ryhtymästä toimenpiteisiin vahinkoilmoituksen perusteella. Oikeudenkäynnin lopullinen tuomio on vielä antamatta. Tuomiosta voidaan valittaa New Jersey osavaltion Valitustuomioistuimeen.

Ei ole odotettavissa, että pohjaveden puhdistuksesta PGT:lle maksettavaksi mahdollisesti tulevat kustannukset vaikuttaisivat olennaisesti Outokumpu-konsernin taloudelliseen asemaan.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä riita-asioiden. Johdon arvion mukaan ao. riita-asioiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Tytäryhtiöt liiketoiminta-alueittain 31.12.1997

	Maa	Toiminnan luonne	Konsernin omistus- osuus %	Kirjan- pitoarvo Mmk	Liike- vaihto Mmk	Henkilöstö 31.12.	Konsernin osuus tulok- sesta Mmk	omasta pääomasta Mmk
Base Metals								
Outokumpu Base Metals Oy	Suomi	■	100	1 265	71	32	154	2 357
•Nikkel og Olivin A/S	Norja	▲	70	0	85	54	-2	15
•Norsulfid A/S	Norja	▲	100	6	69	86	6	21
•Outokumpu Mining Oy	Suomi	▲	100	119	454	509	-46	115
•Outokumpu Mining Australia Pty. Ltd.	Australia	▲	100	332	186	126	-72	176
•Tara Mines Limited	Irlanti	▲	100	218	606	615	149	243
•Viscaria AB	Ruotsi	▲	100	10	25	9	5	31
•Outokumpu Harjavalta Metals Oy	Suomi	▲	100	1 031	3 721	1 004	114	1 027
•Outokumpu Zinc Oy	Suomi	▲	100	490	587	779	182	489
•OAO Kivijärvi	1) 2) Venäjä	◆	85	4	0	5		
•OAO Kola-Mining	1) 2) Venäjä	◆	96	1	0	2		
•Outokumpu Copper Resources B.V.	Hollanti	●	100	859	6	3		
••Minera Outokumpu Chile S.A.	Chile	◆	100	6	0	34		
••Minera Santa Catalina S.A.	Chile	◆	100	135	0	-		
•••Minera Relincho S.A.	Chile	◆	100	86	0	-		
••Outokumpu Exploraciones S.A.	Chile	◆	100	31	0	-		
•Outokumpu Minera Española S.A.	Espanja	◆	100	4	3	8		
•Outokumpu Mines Ltd.	Kanada	◆	100	201	0	11		
•Outokumpu Transport Oy	Suomi	▶	100	15	6	-		
•Outokumpu Zinc Australia Pty. Ltd.	Australia	◆	100	47	0	-		
•Outokumpu Zinc Commercial B.V.	Hollanti	●	100	157	1 927	14		
•Tara Prospecting Limited	Irlanti	◆	100	1	0	-		
Stainless Steel								
Outokumpu Steel Oy	Suomi	■	100	1 677	23	6	559	3 341
•Outokumpu Chrome Oy	Suomi	▲	100	271	673	305	60	421
•Outokumpu Polarit Oy	Suomi	▲	100	1 323	4 421	1 575	534	2 835
••Kandelinin Seuraajat Oy	Suomi	▶	100	1	15	17		
••Outokumpu Steel Processing B.V.	Hollanti	▲	100	0	92	95		
•Oy JA-RO Ab	Suomi	▲	100	69	431	339	-13	91
••Finero B.V.	Hollanti	●	100	0	59	6		
•Outokumpu Holding GmbH	Saksa	■	100	19	0	-	-23	2
••Outokumpu Grundstücks GmbH & Co KG	Saksa	▶	100	13	0	-		
••Outokumpu Service Center GmbH	1) Saksa	▲	100	5	194	48		
Copper Products								
Outokumpu Copper Products Oy	Suomi	■	100	400	63	25	-138	1 245
•Outokumpu Poricopper Oy	Suomi	▲	100	150	2 213	1 537	44	348
•Outokumpu Copper AB	Ruotsi	■	100	55	21	17	66	72
••Outokumpu Copper Brass Rod AB	Ruotsi	▲	100	12	212	137		
••Outokumpu Copper Partner AB	Ruotsi	▶	100	9	106	89		
••Outokumpu Copper Strip AB	1) Ruotsi	▲	100	245	896	366		
••Outokumpu Copper Tubes AB	Ruotsi	▲	100	66	356	218		
•Outokumpu Copper B.V.	Hollanti	■	100	87	6	-	69	193
••Neumayer GmbH	Itävalta	▲	50	15	82	138		
•••Neumayer Corporation	3) Yhdysvallat	●	100	0	1	3		
••Outokumpu Copper Strip B.V.	Hollanti	▲	100	96	751	369		

	Maa	Toiminnan luonne	Konsernin omistus-osuus %	Kirjanpitoarvo Mmk	Liikevaihto Mmk	Henkilöstö 31.12.	Konsernin osuustulok-sesta Mmk	omasta pääomasta Mmk
•Outokumpu Copper Limited	Britannia	■	100	32	6	14	4	43
••Outokumpu Rawmet (UK) Limited	Britannia	▮	100	40	2 618	11		
••Thatcher Alloys Limited	Britannia	●	100	2	20	8		
•Outokumpu Rawmet, S.A.	1) Espanja	▮	100	14	2	5	-4	10
•Outokumpu Copper Tubes, S.A.	Espanja	▲	100	74	575	445	-31	-12
•Outokumpu Copper, Inc.	Yhdysvallat	■	100	485	16	5	-170	438
••Outokumpu Drawn Products, Inc.	Yhdysvallat	■	100	65	13	10		
•••Valleycast Inc.	Yhdysvallat	▲	100	54	280	127		
••Outokumpu American Brass, Inc.	Yhdysvallat	▲	100	352	1 590	858		
••Outokumpu Copper Franklin, Inc.	Yhdysvallat	▲	100	27	645	261		
••Outokumpu Copper Kenosha, Inc.	Yhdysvallat	▲	100	243	365	267		
••The Nippert Company	Yhdysvallat	▲	100	23	299	284		
•••Nippert-Dawson Ltd.	Britannia	▲	51	1	18	24		
•Holton Machinery Limited	Britannia	▲	100	11	41	23	3	3
•Outokumpu Centro Servizi S.p.A.	Italia	▮	100	3	73	14	-2	1
•Outokumpu Copper Tube (Malaysia) Sdn. Bhd.	3) Malesia	▲	100	74	0	19	-5	54
•Outokumpu Copper Tube (Zhongshan) Ltd.	Kiina	▲	85	111	13	181	-42	88
•Outokumpu Plating Oy	Suomi	▲	100	2	14	31	1	5
•Outokumpu Superconductors Oy	Suomi	▲	100	12	17	39	-6	12
Technology								
Outokumpu Technology Oy	Suomi	■	100	158	30	35	237	191
•Outokumpu Mintec Oy	Suomi	▲	100	47	248	149	21	65
••ZAO Mineral Processing Engineers	1) Venäjä	▮	60	0	3	20		
••MPE Service Oy	Suomi	▮	100	0	4	2		
••Outokumpu Mexicana, S.A. de C.V.	Meksiko	●	100	1	1	6		
••Outokumpu Mintec Australia Pty. Ltd.	Australia	●	100	0	5	4		
••Outokumpu Mintec South Africa (Pty) Ltd.	Etelä-Afrikka	●	100	1	20	13		
••Outokumpu Mintec U.S.A. Inc.	Yhdysvallat	●	100	30	35	17		
••Outokumpu Técnica-Chile Ltda.	Chile	●	100	0	31	27		
••Outokumpu Técnica Perú S.A.	3) Peru	●	100	0	6	12		
••Supaflo Technologies Pty Ltd.	Australia	▲	51	4	155	48		
•Outokumpu Engineering Contractors Oy	Suomi	▲	100	25	274	92	83	52
••International Project Services Ltd. Oy	Suomi	▮	100	0	0	-		
••Kumpu Engineering, Inc.	Yhdysvallat	▮	100	0	0	-		
••OEC Inversiones S.A.	1) Chile	■	100	13	0	-		
•••Indepro S.A.	Chile	■	100	7	20	18		
••••Indepro Ingeniería Limitada	Chile	▮	100	46	246	737		
•••Outokumpu Ingeniería Limitada	Chile	●	100	0	0	-		
••Outokumpu Processos, Engenharia é Comercio Ltda	Brasilia	●	100	0	0	-		
•Outokumpu Wenmec Oy	Suomi	▲	100	14	186	66	50	10
••Outokumpu Wenmec AB	1) Ruotsi	▲	100	15	52	38		
••Outokumpu Wenmec, Inc.	1) Yhdysvallat	●	100	0	12	6		
•Outokumpu Castform Oy	Suomi	▲	100	23	166	53	83	42
••AISCO Systems Inc.	Kanada	▲	100	4	197	140		
••Outokumpu WTT AB	Ruotsi	▲	100	7	18	11		
•Outokumpu Engineering Services Oy	Suomi	▮	100	2	58	131	4	6
•Outokumpu Turula Oy	Suomi	▲	100	18	74	138	8	24

	Maa	Toiminnan luonne	Konsernin omistus-osuus %	Kirjanpitoarvo Mmk	Liikevaihto Mmk	Henkilöstö 31.12.	Konsernin osuus tuloksesta Mmk	omasta pääomasta Mmk
Muu toiminta								
Konsernipalvelut								
Outokumpu Benelux B.V.	Hollanti	●	100	1	3	6		
Outokumpu China Oy	1) Suomi	●	100	1	15	11		
Outokumpu Copper (Portugal) Ltda.	Portugali	●	100	0	1	2		
Outokumpu Copper (U.S.A.), Inc.	Yhdysvallat	●	100	47	8	12		
Outokumpu Danmark A/S	Tanska	●	100	1	10	9		
Outokumpu Deutschland GmbH	Saksa	●	100	15	58	36		
Outokumpu España, S.A.	1) Espanja	●	100	1	4	8		
Outokumpu France S.A.	Ranska	●	100	1	14	18		
Outokumpu Istanbul Dis Ticaret Limited Sirketi	Turkki	●	98	0	1	2		
Outokumpu Italia S.r.l.	Italia	●	100	2	23	17		
Outokumpu Japan K.K.	Japani	●	100	0	93	10		
Outokumpu Metall GmbH	3) Itävalta	●	100	0	0	-		
Outokumpu Metals (U.S.A.), Inc.	Yhdysvallat	●	100	1	8	11		
Outokumpu Norge A/S	Norja	●	100	1	5	8		
Outokumpu Poland Sp. z o.o.	Puola	●	100	1	3	6		
Outokumpu Rawmet (Switzerland) Ltd.	Sveitsi	●	100	15	1	2		
Outokumpu (S.E.A.) Pte Ltd	Singapore	●	100	4	58	16		
Outokumpu Stål & Metall AB	Ruotsi	●	100	7	95	17		
Outokumpu (U.K.) Limited	Britannia	●	100	4	14	17		
Outokumpu Rossija Oy	Suomi	▶	100	8	922	12		
•ZAO Outokumpu Moskva	Venäjä	▶	100	0	1	10		
•ZAO Outokumpu Skt Peterburg	Venäjä	▶	100	1	2	15		
•Finenco Limited	Britannia	▶	100	0	0	-		
Outokumpu Research Oy	Suomi	◆	100	10	59	180		
Outokumpu Alueverkko Oy	Suomi	▶	100	0	13	-		
Outokumpu Finance B.V.	Hollanti	▶	100	1	0	-		
Outokumpu Financial Services AB	Ruotsi	▶	100	3	0	2		
Outokumpu Metals Treasury	Irlanti	▶	100	35	0	-		
Outokumpu Työterveyspalvelut Oy	Suomi	▶	100	1	3	10		
Pancarelian Ltd.	Bermuda	▶	100	5	12	-		
Granefors Bruk AB	Ruotsi	■	100	127	0	-		
•Kopparlunden AB	Ruotsi	▶	100	34	15	-		
Orijärvi Oy	Suomi	▶	100	0	0	-		
Teolliset omistukset								
Outokumpu Invest (U.K.) Ltd.	Britannia	■	100	60	0	-	3	59
Princeton Gamma-Tech, Inc.	Yhdysvallat	▲	100	13	49	88	-10	-105
•Princeton Gamma-Tech U.K. Ltd.	Britannia	●	99	0	7	7		
SKT-Granit Oy	Suomi	▲	100	11	27	40	0	13

Luettelo ei sisällä kaikkia holding-yhtiöitä eikä ns. lepäviä yhtiöitä. Porrastus kuvaa liiketoiminta-organisaatiota lukuunottamatta Copper Productsin organisaatiota, joka on esitetty maakohtaisen omistuksen mukaisena. Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta.

Konsernin osuus tuloksesta (voitto ennen satunnaiseriä ja veroja) ja omasta pääomasta on esitetty merkittävimmistä tuotantoyhtiöistä tai alakonserneista, jolloin alakonsernin emoyhtiön kohdalla on esitetty osuus alakonsernin tuloksesta ja omasta pääomasta. Liikevaihto ja henkilöstö ovat kaikissa tapauksissa erillisyyhtiöiden lukuja. Taulukon luvut on esitetty Outokumpu-konsernin yhdenmukaisten laskentaperiaatteiden mukaisina.

Toiminnan luonne

- ▲ tuotanto
- markkinointi
- ◆ malminetsintä tai tutkimus
- ▶ palvelu
- management tai holding

Erittelyn viitteet

- 1) nimen muutos
- 2) omistusosuuden muutos
- 3) perustettu

Konsernirakenteen muutokset vuonna 1997

Fuusioidut yhtiöt

COPPER PRODUCTS Neuhold Inc.
Outokumpu Superconductors B.V.

MUU TOIMINTA

Outokumpu Granefors Oy
Ecoboilers Oy

Puretut yhtiöt

COPPER PRODUCTS The Neumayer Company

Osakkuusyhtiöt ja muut osakeomistukset 31.12.1997

Yhtiön tai yhteisön nimi	Sijaintimaa	Osuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden nimellisarvo 1 000 yks.	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1 000 mk	Konsernin osuus yhtiön tuloksesta Mmk	omasta pääomasta Mmk
Osakkuusyhtiöiden osakkeet ja osuudet							
AOZT Arctic Nickel	Venäjä	40	200	RUR 20 000	19	0,0	0,0
Compañía Minera Zaldívar	Chile	50	59 898 901	USD -	291 766	- 61,4	106,2
Constructora Indepro Cosapi Ltda	Chile	50	-	CLP -	110	- 2,7	0,0
DIARC-Technology Oy	*) Suomi	25	700	FIM 70	314	0,0	0,3
Folldal Industrielektro A/S	Norja	40	100	NOK 100	72	0,0	0,3
Laattapörssi Oy	*) Suomi	34	23 200	FIM 2 320	1 586	0,0	0,0
Laminados Oviedo-Córdoba S.A.	Espanja	50	2 000 000	ESP 2 000 000	34 451	0,1	61,7
Mining Project Investors Pty.Ltd.	Australia	34	7 500 000	AUD 7 500	27 735	- 0,9	34,0
MPI Gold (USA) Ltd.	Yhdysvallat	33	15 995	USD 16	7 497	- 2,5	- 0,3
Okmetic Oy	*) Suomi	49	12 027	FIM 12 027	4 304	0,0	74,9
Okphil Inc.	Filippiinit	30	44 399	PHP 444	220	0,0	0,0
Oretec Resources Plc.	Irlanti	34	1 999 999	IEP 40	2 875	0,0	2,2
Outokumpu (Thailand) Co., Ltd.	Thaimaa	49	14 698	THB 1 470	73	- 0,1	0,2
Placer Outokumpu Exploration Ltd.	Britannia	50	50	USD 50	200	0,0	1,3
Tepa-Mestarit Oy	Suomi	50	500	FIM 50	50	0,8	1,2
Myydyt osakkuusyhtiöosuudet					-	- 0,7	-
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet yhteensä					371 272	- 67,4	282,0
Muut osakkeet ja osuudet							
Ekokem Oy	*)	0,9	160	FIM 320	320		
Golfsarfvik Oy	*)	0,3	2	FIM 50	176		
Hambro International Venture Fund '85	*)	20,0	1	USD 196	847		
Helsingin Arvopaperipörssi Oy	*)	0,6	20 000	FIM 20	150		
Innopoli Oy	*)	2,9	20 000	FIM 2 000	2 300		
Merita Oyj	*)	0,2	1 795 833	FIM 17 958	34 753		
Mikkelin Arkistotalo Oy	*)	2,4	1	FIM 100	100		
Neorem Magnets Oy	*)	19,9	432	FIM 2 160	2 393		
Oy Liikkeenjohdon Koulutuskeskus Ab	*)	1,3	2	FIM 100	100		
Oy Nordgolf Ab	*)	0,3	6	FIM 150	117		
Oy Palace Hotel Ab	*)	0,8	101	FIM 10	148		
Sato-Yhtymä Oy	**)	2,7	59 200	FIM 592	18 654		
Sipa Resources International NL		12,8	18 421 230	AUD 4 605	18 066		
Suomen Osakerekisteri Osuuskunta	*)	2,4	15	FIM 1 050	1 050		
Talon Resources NL		4,6	1 146 990	AUD 287	0		
Tornion Golf Oy		1,9	6	FIM 6	150		
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	*)	1,2	703 132	FIM 14 063	50 524		
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt					14 232		
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	*)				5 362		
Muut osakkeet ja osuudet					2 014		
Muut osakkeet ja osuudet	*)				723		
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä					152 179		
Ulkomaiset sivuliikkeet							
Outokumpu China Oy Hong Kong Branch Office, Kiina							
Outokumpu Mining Oy, Sucursal en España, Espanja							
Outokumpu Mining Oy, Sucursal em Portugal, Portugali							
Outokumpu Zinc Commercial B.V. Winterthur Branch, Sveitsi							

*) Emoyhtiön Outokumpu Oyj:n omistamat osakkeet.

**) Emoyhtiön Outokumpu Oyj:n omistuksessa on 14708 osaketta, joiden kirjanpitoarvo on 3 498 tmk.

Taloudellista kehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		1993 ¹⁾	1994	1995	1996	1997
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Mmk	16 566	16 683	16 952	16 549	19 055
– liikevaihdon kasvu	%	4,6	0,7	1,6	–2,4	15,1
– viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	92,2	91,4	89,4	91,3	91,7
Sijoitettu pääoma 31.12.	Mmk	12 319	11 719	12 184	12 354	14 045
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	1 022	1 329	2 131	1 553	2 045
– suhteessa liikevaihtoon	%	6,2	8,0	12,6	9,4	10,7
Poistot	Mmk	968	872	826	889	985
Malminetsintämenot	Mmk	203	193	165	182	135
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot ²⁾	Mmk	154	193	156	155	210
– suhteessa liikevaihtoon	%	0,9	1,2	0,9	0,9	1,1
Henkilöstön määrä 31.12.		16 073	14 959	13 458	13 622	13 734
– keskimäärin vuoden aikana		17 167	15 920	14 253	13 808	14 016
Kannattavuus						
Liikevoitto ³⁾	Mmk	926	1 073	1 589	552	1 353
– suhteessa liikevaihtoon	%	5,6	6,4	9,4	3,3	7,1
Liikevoitto ilman varastovoittoja ja -tappiota	Mmk	1 003	753	1 622	744	1 409
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista ³⁾	Mmk	–74	–22	–41	–124	–67
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	Mmk	228	1 028	1 481	229	975
– suhteessa liikevaihtoon	%	1,4	6,2	8,7	1,4	5,1
Voitto ennen veroja	Mmk	509	1 022	1 431	229	975
– suhteessa liikevaihtoon	%	3,1	6,1	8,4	1,4	5,1
Nettotulos	Mmk	505	831	1 037	188	703
– suhteessa liikevaihtoon	%	3,0	5,0	6,1	1,1	3,7
Oman pääoman tuotto	%	6,0	15,8	16,3	2,6	9,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,3	10,7	15,1	5,3	11,1
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Vieras pääoma	Mmk	12 050	9 195	9 376	9 548	10 649
Korollinen nettovelka	Mmk	5 815	4 352	4 380	4 621	5 751
– suhteessa liikevaihtoon	%	35,1	26,1	25,8	27,9	30,2
Nettorahoituskulut	Mmk	624	23	67	199	311
– suhteessa liikevaihtoon	%	3,8	0,1	0,4	1,2	1,6
Nettokorot	Mmk	593	281	131	150	218
– suhteessa liikevaihtoon	%	3,6	1,7	0,8	0,9	1,1
Korkokate		1,4	4,7	12,3	2,5	5,5
Osakepääoma	Mmk	1 098	1 245	1 245	1 245	1 245
Muu oma pääoma ja vähemmistön osuus	Mmk	3 243	5 026	5 867	5 887	6 505
Omavaraisuusaste	%	26,9	41,1	43,7	43,4	42,5
Velkaantumisaste	%	134,0	69,4	61,6	64,8	74,2
Liiketoiminnan kassavirta	Mmk	1 002	1 246	2 465	1 299	1 134
Maksulliset osakeannit	Mmk	1 344	1 180	0	0	–
Osingot	Mmk	–	124,5	224,2	124,5	249,1 ⁴⁾

1) Vuoden 1993 luvut on oikaistu vuoden 1994 alussa käyttöön otettujen laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

2) Vuosien 1993-95 lukuihin sisältyy myös investointien hankintamenojen aktivoituja kehitysmenoja.

3) Vuoden 1996 alusta lähtien osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista on tuloslaskelmassa esitetty liikevoiton jälkeen. Aikaisemmin osuus näiden yhtiöiden tuloksista esitettiin osana liikevoittoa. Vuosien 1993-95 liikevoittoluvut on oikaistu vastaamaan uutta esitystapaa.

4) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

Osakekohtaiset tunnusluvut ¹⁾

		1993 ²⁾	1994	1995	1996	1997
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	mk	2,45	7,17	8,72	1,51	5,65
Nettotulos/osake	mk	5,55	7,12	8,33	1,51	5,65
Kassavirta/osake	mk	11,01	10,68	19,79	10,43	9,11
Oma pääoma/osake	mk	39,35	50,16	56,83	57,01	61,94
Osinko/osake	mk	–	1,00	1,80	1,00	2,00 ³⁾
Osinko/tulos	%	–	14,9	20,6	66,2	35,4
Efektiivinen osinkotuotto	%	–	1,1	2,6	1,3	3,0
Hinta/voitto-suhde (P/E)		27,9	12,3	7,9	52,0	11,8
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	mk	57,43	88,80	74,47	78,77	89,95
Alin kurssi	mk	39,50	69,00	59,50	62,50	62,00
Ylin kurssi	mk	70,00	108,00	92,70	90,00	108,00
Kurssi kauden lopussa	mk	68,40	88,00	69,00	78,50	66,50
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Mmk	7 512	10 959	8 593	9 776	8 281
Osakkeiden vaihdon kehitys ⁴⁾						
Osakkeiden vaihto	1 000 kpl	17 121	32 832	24 433	22 502	43 942
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta	%	19,5	28,1	19,6	18,1	35,3
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä	kpl	91 052 242	116 710 246	124 529 548	124 529 605	124 529 660 ⁵⁾
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa	kpl	109 829 055	124 529 543	124 529 554	124 529 660	124 529 660
Optiotodistukset ⁶⁾						
Kurssikehitys						
Keskikurssi	mk		4,41	1,52	0,24	
Alin kurssi	mk		2,50	0,17	0,09	
Ylin kurssi	mk		5,50	4,30	0,70	
Kurssi kauden lopussa	mk		4,10	0,17	–	
Vaihto	1 000 kpl		9 055	8 443	16 869	
Lukumäärä kauden lopussa	kpl		20 717 472	20 717 406	–	

¹⁾ Vuosina 1993-97 kaikki liikkeellä olleet osakkeet olivat yhtiön A-sarjan osakkeita.

Vuoden 1993 osakekohtaiset tunnusluvut on oikaistu vertailukelpoisiksi tekemällä osakeantioikaisu vuoden 1993 osakkeenomistajien etuoikeuteen perustuneen uusmerkinnän pohjalta.

²⁾ Vuoden 1993 luvut on oikaistu vuoden 1994 alussa käyttöönottettujen laskentaperiaatteiden mukaisiksi.

³⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

⁴⁾ Helsingin Arvopaperipörssin vaihto.

⁵⁾ Johdon optiolainaan liittyvien optiotodistusten laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuonna 1997 oli 124 869 660 kappaletta. Laimennusvaikutuksella oikaistu Tulos/osake vuonna 1997 oli 5,64 mk ja Nettotulos/osake 5,64 mk.

⁶⁾ Vuoden 1994 osakeannin yhteydessä liikkeelle lasketut optiotodistukset. Kuusi optiotodistusta oikeutti yhden uuden A-osakkeen merkitsemiseen 92,00 markan hintaan 28.6.1996 asti.

Tuloskehitys vuosikolmanneksittain

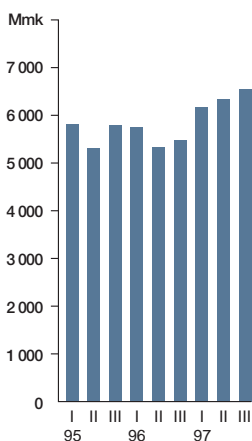
Mmk	I/95	II/95	III/95	I/96	II/96	III/96	I/97	II/97	III/97
Liikevaihto									
Base Metals	1 239	1 145	1 485	1 629	1 528	1 609	1 976	2 013	1 885
Stainless Steel	1 938	1 839	1 878	1 677	1 443	1 366	1 705	1 576	1 666
Copper Products	2 627	2 251	2 413	2 622	2 447	2 426	2 698	2 741	2 829
Technology	333	293	448	251	332	530	397	541	660
Muu toiminta	525	468	527	545	436	494	674	718	714
Sisäinen myynti	-836	-674	-947	-973	-860	-953	-1 273	-1 259	-1 206
Konserni	5 826	5 322	5 804	5 751	5 326	5 472	6 177	6 330	6 548
Liikevoitto									
Base Metals ¹⁾	-58	-94	-290	-37	-267	-82	203	296	43
Stainless Steel	638	614	504	337	156	123	167	180	203
Copper Products ²⁾	161	124	103	133	-40	180	206	90	-210
Technology	14	5	57	2	24	88	28	83	127
Muu toiminta ³⁾	10	-43	-147	23	13	-82	2	3	-55
Sisäiset erät	-1	-13	5	-6	-7	-6	-0	-12	-1
Konserni	764	593	232	452	-121	221	606	640	107
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-2	-6	-33	-42	-55	-27	14	-20	-61
Nettokorot ja muut rahoituskulut	-70	-37	-31	-59	-52	-52	-84	-81	-68
Kurssivoitot ja -tappiot	97	-19	-7	-46	32	-22	-34	-37	-7
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	789	531	161	305	-196	120	502	502	-29
Nettotulos/osake mk	4,22	2,85	1,26	1,54	-1,26	1,23	2,94	2,80	-0,09
Liikevoittoon sisältyvät varastovoitot/-tappiot									
Base Metals	-34	37	-22	5	-66	20	56	7	-91
Stainless Steel	74	-21	-42	26	-41	-15	71	-2	-33
Copper Products	-26	22	-21	-25	-157	61	99	-3	-160
Konserni	14	38	-85	6	-264	66	226	2	-284
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	11 736	12 206	12 184	12 917	12 108	12 354	13 393	14 068	14 045
Korollinen nettovelka kauden lopussa	4 146	4 438	4 380	5 184	4 396	4 621	5 441	5 644	5 751
Omavaraisuusaste kauden lopussa %	41,8	43,2	43,7	41,8	43,2	43,4	42,3	42,6	42,5
Velkaantumisaste kauden lopussa %	63,4	64,1	61,6	72,6	63,3	64,8	73,2	72,4	74,2

1) Sisältää kertaluonteisia käyttöomaisuuden kulukirjauksia 63 Mmk jaksolla II/95, 159 Mmk jaksolla III/95 ja 144 Mmk jaksolla II/96, toimintojen sopeuttamiskuluja 60 Mmk jaksolla II/96 sekä malminetsintään liittyvien oikeuksien myyntivoittoja 64 Mmk jaksolla II/97.

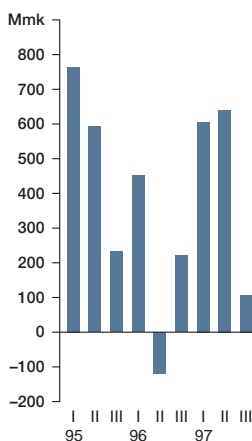
2) Sisältää toimintojen sopeuttamiskuluja 177 Mmk jaksolla III/97.

3) Sisältää osakkeiden myyntivoittoja 62 Mmk jaksolla I/95 sekä osakkeiden arvonalennuksia 59 Mmk jaksolla III/95.

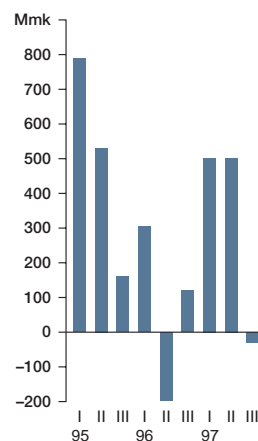
Liikevaihto

Liikevoitto

Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma – korottomat velat	
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	=	Tuloslaskelmaan kirjatut tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut (mukaanlukien saaduilla avustuksilla katetut kulut)	
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja – tuloverot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus (kauden keskiarvo)}}$	× 100
Sijoitetun pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja + korkokulut + muut rahoituskulut +/- kurssitappiot tai -voitot}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	× 100
Korollinen nettovelka	=	Korolliset lainat – rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit	
Korkokate	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja + nettokorot}}{\text{Nettokorot}}$	
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakkomaksut}}$	× 100
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma + vähemmistön osuus}}$	× 100
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja – tuloverot – vähemmistön osuus tuloksesta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Nettotulos/osake	=	$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Kassavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan kassavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja – tuloverot – vähemmistön osuus tuloksesta}}$	× 100
Efektiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}$	× 100
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)}}$	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	=	Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa × viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana	

Emoyhtiön tilinpäätös

Emoyhtiön tuloslaskelma

Mmk	1997	1996
Liikevaihto	615	537
Hankinnan ja valmistuksen kulut	- 641	- 545
Bruttokate	- 26	- 8
Hallinnon kulut	- 108	- 129
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	- 17	-
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut (3)	+ 39	+ 44
Liiketappio	(1, 2) - 112	- 93
Rahoitustuotot ja -kulut (4)	+ 350	+ 246
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	238	153
Satunnaiset tuotot ja kulut (5)	- 81	- 255
Voitto/tappio ennen varauksia ja veroja	157	- 102
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-), vähennys (+)		
Poistoero	- 33	- 3
Muut vapaaehtoiset varaukset	+ 31	-
Tuloverot		
Tilikauden verot	- 29	- 2
Verot aikaisemmilta vuosilta	+ 1	- 0
Tilikauden voitto/tappio	126	- 107

Suomalaisten säännösten mukaan konsernitilinpäätöksen lisäksi tulee esittää myös emoyhtiön erillistilinpäätös. Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tuloslaskelman ja taseen erät ovat suurelta osin konsernin sisäisiä ja eliminoituvat konsernitilinpäätöksessä.

Suluissa olevat numerot viittaavat liitetietoihin sivuilla 65-66.

Emoyhtiön kassavirtalaskelma

Mmk	1997	1996
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Tilikauden voitto/tappio	126	- 107
Poistot	13	5
Poistoeron lisäys (+), vähennys (-)	2	3
	141	- 99
Käyttöpääoman muutos ¹⁾		
Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	291	1 749
Korottomien lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	- 381	- 1 600
	- 90	149
Muut oikaisuerät ²⁾	544	450
Liiketoiminnan kassavirta	595	500
Investoinnit		
Investoinnit käyttöomaisuuteen	- 67	- 24
Investoinnit tytäryhtiöihin sekä muihin osakkeisiin ja osuuksiin	- 132	- 690
Käyttöomaisuuden myynnit	14	27
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	- 1 386	792
Investointien kassavirta	- 1 571	105
Kassavirta ennen rahoitusta	- 976	605
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	954	935
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	- 811	- 870
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	127	- 181
Osingonjako	- 125	- 224
Muut rahoituserät	759	- 328
Rahoituksen kassavirta	904	- 668
Muut oikaisuerät	7	-
Taseen mukainen likvidien varojen vähennys	- 65	- 63

¹⁾ Vuoden 1997 alusta konserniavustussaamisten ja -velkojen muutos sisältyy emoyhtiön kassavirtalaskelmassa käyttöpääoman muutokseen. Vuoden 1996 luvut on oikaistu vastaavasti.

²⁾ Sisältää osakkeiden arvonalennukset ja -palautukset, käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot, fuusiovoitot ja -tappiot, kurssivoittoa ja -tappioita sekä konserniavustuksia.

Emoyhtiön tase

Mmk	1997	1996	Mmk	1997	1996
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(6)		Oma pääoma	(7)	
Aineettomat hyödykkeet	1	2	Sidottu oma pääoma		
Aineelliset hyödykkeet			Osakepääoma	1 245	1 245
Maa-alueet	95	95	Ylikurssirahasto	2 435	2 435
Rakennukset ja rakennelmat	205	180		3 680	3 680
Koneet ja kalusto	28	22	Vapaa oma pääoma		
Muut aineelliset hyödykkeet	15	12	Kertyneet voittovarot	455	687
	343	309	Tilikauden voitto/tappio	126	- 107
Muut pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset				581	580
Tytäryhtiöosakkeet	3 770	3 505	Oma pääoma yhteensä	4 261	4 260
Muut osakkeet ja osuudet	109	102	Vapaaehtoiset varaukset		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	(8, 9) 5 960	4 825	Kertynyt poistoero	37	9
	9 839	8 432	Siirtymävaraus	-	8
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	10 183	8 743		37	17
Rahoitusomaisuus			Pitkäaikainen vieras pääoma	(8)	
Saamiset	(8, 9)		Korollinen		
Myyntisaamiset	49	29	Joukkovelkakirjalainat	350	388
Lainasaamiset	752	1 238	Lainat rahoituslaitoksilta	2 390	1 838
Siirtosaamiset	327	355	Eläkelainat	68	74
Muut saamiset	197	279	Muut pitkäaikaiset lainat	0	-
	1 325	1 901		2 808	2 300
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit			Koroton		
Talletukset ja muut arvopaperit	-	50	Siirretyt kurssivoitot	90	167
Rahat ja pankkisaamiset	232	247	Lyhytaikainen vieras pääoma	(8)	
	232	297	Korollinen		
Rahoitusomaisuus yhteensä	1 557	2 198	Lainat rahoituslaitoksilta	525	516
			Muut lyhytaikaiset lainat	1 774	1 655
			Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	651	756
				2 950	2 927
			Koroton	(8)	
			Ostovelat	74	74
			Siirtovelat	148	195
			Siirretyt kurssivoitot	75	55
			Muut lyhytaikaiset velat	1 297	946
				1 594	1 270
			Vieras pääoma yhteensä	7 442	6 664
VASTAAVAT YHTEENSÄ	11 740	10 941	VASTATTAVAT YHTEENSÄ	11 740	10 941

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Mmk	1997	1996
1. Henkilöstökulut		
Hallintoneuvoston, hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot ¹⁾	3	5
Muut palkat ja palkkiot	39	32
Eläkemaksut	5	6
Muut henkilösivukulut	6	5
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	53	48
Luontoisetujen verotusarvo	3	1
¹⁾ Osapalkkioita ei ole maksettu vuonna 1997 (1996: 0,5 Mmk).		
2. Poistot		
Suunnitelman mukaiset poistot tase-erittäin		
Muista pitkävaikutteisista menoista	1	1
Rakennuksista ja rakennelmista	7	0
Koneista ja kalustosta	5	4
	13	5
Suunnitelman mukaiset poistot toimintokohtaisesti		
Hankinnan ja valmistuksen kulut	0	1
Hallinnon kulut	13	4
	13	5
3. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Eläkesäätiöiden ylikatteen palautus	+ 32	-
Vuokratuotot	+ 21	+ 22
Osakkeiden arvonalennusten palautukset	+ 9	+ 16
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntivoitot	+ 4	+ 6
Muut tuottoerät	+ 13	+ 3
	+ 79	+ 47
Liiketoiminnan muut kulut		
Fuusiotappiot	- 24	- 2
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myyntitappiot	- 16	- 1
Muut kuluerät	- 0	- 0
	- 40	- 3
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut yhteensä	39	44
4. Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotuotot	+ 110	+ 28
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista saamisista	+ 365	+ 366
Muut korkotuotot	+ 164	+ 203
Muut rahoitustuotot	+ 24	+ 21
Korkokulut	- 402	- 427
Muut rahoituskulut	- 11	- 9
Kurssivoitot ja -tappiot	+ 100	+ 64
	350	246
Rahoitustuotot ja -kulut tytäryhtiöille		
Osinkotuotot	+ 108	+ 26
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista saamisista	+ 359	+ 348
Muut korkotuotot	+ 111	+ 129
Muut rahoitustuotot	+ 24	+ 21
Korkokulut	- 60	- 120
Muut rahoituskulut	- 0	- 0

Mmk	1997	1996
5. Satunnaiset tuotot ja kulut		
Konserniavustukset	- 81	- 255
6. ks. sivu 66.		
7. Oma pääoma		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	1 245,3	1 245,3
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	2 434,9	2 434,9
Sidottu oma pääoma yhteensä 31.12.	3 680,2	3 680,2
Vapaa oma pääoma		
1.1.	579,5	910,9
Osingonjako	- 124,5	- 224,2
Tilikauden voitto/tappio	+ 125,9	- 107,2
31.12.	580,9	579,5
Oma pääoma yhteensä 31.12.	4 261,1	4 259,7
8. Saamiset ja velat tytäryhtiöiltä/-yhtiöille		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	5 889	4 744
Lyhytaikaiset lainasaamiset	753	1 238
Myyntisaamiset	41	19
Siirtosaamiset	118	146
Muut saamiset	156	278
Pitkäaikaiset lainat	0	-
Lyhytaikaiset lainat	846	1 314
Ostovelat	21	4
Siirtovelat	33	25
Muut lyhytaikaiset velat	1 273	929
9. Saamiset konsernin osakkuusyhtiöiltä		
Pitkäaikaiset lainasaamiset	23	21
10. Vastuositoumukset		
Annetut pantit 31.12.		
Kiinnitykset omasta velasta	216	310
	216	310
Takaukset 31.12.		
Tytäryhtiöiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	1 007	989
Muiden sitoumusten vakuudeksi	425	490
Osakkuusyhtiön puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	26	27
Muiden puolesta		
Rahoituksen vakuudeksi	0	0
	1 458	1 506
31.12. voimassa olevien vuokrasopimusten mukaiset vuokramaksut (kaikki seuraavana vuonna)		
	0	4
Emoyhtiön osuus Outokumpu Oyj:n eläkesäätiöiden kokonaiseläkevastuusta 31.12.1997 oli 478 Mmk (1996: 521 Mmk). Käyvin arvoin arvostettuna eläkesäätiöiden omaisuus ylittää niiden kokonaiseläkevastuun.		

6. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Mmk	Hankintameno 1.1.1997	Lisäykset	Myyntit ja muut vähen- nykset	Kertyneet poistot	Tasearvo 31.12.1997	Mmk	1997	1996
Aineettomat hyödykkeet	26	+	0	-	0	-	25	1
Aineelliset hyödykkeet								
Maa-alueet	95	+	0	-	0	-		95
Rakennukset ja rakennelmat	199	+	47	-	9	-	32	205
Koneet ja kalusto	40	+	13	-	4	-	21	28
Muut aineelliset hyödykkeet	13	+	4	-		-	2	15
	347	+	64	-	13	-	55	343
Muut pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset								
Tytäryhtiöosakkeet	3 505	+	328	-	63	-		3 770
Muut osakkeet ja osuudet	102	+	14	-	7	-		109
Pitkäaikaiset lainasaamiset	4 826	+	1 148	-	14	-		5 960
	8 433	+	1 490	-	84	-		9 839
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	8 806	+	1 554	-	97	-	80	10 183

Mmk	1997	1996
Kiinteän omaisuuden ja osakkeiden verotusarvot		
Maa-alueet	43	43
Rakennukset ja rakennelmat	89	75
Suomalaisten tytäryhtiöiden osakkeet	3 690	2 086
Muiden suomalaisten yhtei- söjen osakkeet ja osuudet	199	125

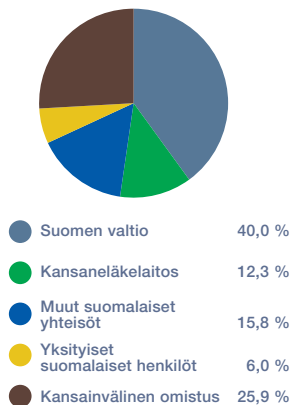
Vahvistetun verotusarvon puuttuessa on arvona käytetty kirjanpitoarvoa.

Tytäryhtiöosakkeet 31.12.1997

Yhtiön tai yhteisön nimi	Osuus kaikista osakkeista %	Osakkeiden lukumäärä	Osakkeiden nimellisarvo 1 000 yks.	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1 000 mk
Granefors Bruk AB	100	1 000 000	SEK 100 000	127 092
Nokian Tuotek Oy	100	15	FIM 15	194
Orijärvi Oy	100	70 500	FIM 71	140
Outokumpu Alueverkko Oy	100	15	FIM 15	15
Outokumpu Base Metals Oy	100	49 000 000	FIM 490 000	1 265 000
Outokumpu Benelux B.V.	100	370	NLG 370	730
Outokumpu China Oy	100	20 000	FIM 200	656
Outokumpu Commercial A/S	100	11 300	DKK 11 300	3 123
Outokumpu Copper Products Oy	100	55 230 000	FIM 552 300	400 000
Outokumpu Danmark A/S	100	300	DKK 300	641
Outokumpu Engineering Enterprises, Inc.	100	1 000	USD 1	0
Outokumpu España S.A.	100	1 000	ESP 10 000	600
Outokumpu Finance B.V.	100	41	NLG 41	722
Outokumpu Financial Services AB	10	99	SEK 99	323
Outokumpu France S.A.	100	4 009	FRF 401	840
Outokumpu Holding GmbH	100	3	DEM 1 000	19 206
Outokumpu Invest (U.K.) Ltd.	100	8 346 564	GBP 8 347	59 500
Outokumpu Istanbul Dis Ticaret Limited Sirketi	98	45	TRL 1 125 000	40
Outokumpu Italia S.r.l.	100	1	ITL 299 000	1 807
Outokumpu Japan K.K.	100	400	JPY 20 000	0
Outokumpu Metall GmbH	100	1	ATS 500	215
Outokumpu Metals Treasury	4	300 003	USD 300	1 238
Outokumpu Norge A/S	100	50	NOK 500	870
Outokumpu Poland Sp. z o.o.	100	3 900	PLZ 390	582
Outokumpu Portugal Ltda.	65	260 000	PTE 260	20
Outokumpu Research Oy	100	401 500	FIM 4 015	10 175
Outokumpu Rossija Oy	100	20 000	FIM 2 000	8 412
Outokumpu (S.E.A.) Pte Ltd	100	800 000	SGD 800	3 568
Outokumpu Semitronic AB	100	4 000	SEK 400	1 000
Outokumpu Smelters B.V.	100	40	NLG 40	106
Outokumpu Steel Oy	100	58 000 000	FIM 580 000	1 677 373
Outokumpu Stål & Metall AB	100	50 000	SEK 5 000	7 086
Outokumpu Technology Oy	100	2 000 000	FIM 20 000	158 000
Outokumpu Työterveyspalvelut Oy	100	6 500	FIM 65	500
Outokumpu (U.K.) Limited	100	427 100	GBP 620	4 119
Pancarelian Ltd.	100	120 000	USD 120	4 866
Roll on Rock Oy	100	300	FIM 300	291
SKT-Granit Oy	100	20 000	FIM 200	11 270
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä				3 770 320

Outokumpu Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeenomistajat
ryhmittäin 31.12.1997

Osakkeet ja osakepääoma

Outokumpu Oyj on laskenut liikkeelle kaikkiaan 124 529 660 A-osaketta. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiö voi laskea liikkeelle myös C-osakkeita. Kaikkien osakkeiden nimellisarvo on 10 markkaa. Yhtiökokouksessa äänestettäessä A-osakkeet tuottavat kukin kymmenen ääntä ja C-osakkeet kukin yhden äänen.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Outokumpu Oyj:n vähimmäispääoma on 750 Mmk ja enimmäispääoma 3 000 Mmk, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.1997 oli 1 245 296 600 markkaa.

Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Valtion omistus

Suomen valtion omistuksessa on 40,0 % yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä. Eduskunnan vuonna 1993 tekemän päätöksen perusteella valtioneuvosto voi vähentää valtion omistusta yhtiössä. Valtiolla tulee kuitenkin olla omistuksessaan enemmän kuin kolmasosa yhtiön kaikista osakkeista ja kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Näiden rajojen alitus edellyttää eduskunnan päätöksen muuttamista.

Lunastusvelvollisuus

Yhtiöjärjestykseen sisältyy lunastusvelvollisuutta koskeva pykälä, jonka mukaan osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää $33 \frac{1}{3}$ tai 50 %, on velvollinen muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta lunastamaan näiden osakkeet yhtiöjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla laskettavasta hinnasta. Määräys ei koske osakkeenomistajaa, jonka osalta lunastusvelvollisuuden aikaansaava omistus- tai äänimäärä oli saavutettu tai ylitetty ennen tämän määräyksen rekisteröintiä kaupparekisteriin 18.5.1994, niin kauan kuin osakkeenomistajan omistus- tai äänimäärä säilyy edellä mainitun rajan yläpuolella.

Hallituksen valtuudet osakepääoman korottamiseen

Outokumpu Oyj:n hallituksella ei ole voimassa olevaa valtuutusta osakepääoman korottamiseen.

Johdon optiolaina

Outokumpu Oyj:n johtokunnan jäsenien ja liiketoiminta-alueiden toimitusjohtajien vuonna 1994 merkitsemän 340 000 markan optiolainan laina-aika on viisi vuotta ja korko 6 %. Lainaan liittyvät optiotodistukset oikeuttavat merkitsemään 1.12.1998-31.1.2001 välisenä aikana yhteensä 340 000 uutta A-osaketta 92 markan hintaan osakkeelta.

Osakkeen noteeraus

Outokumpu Oyj:n A-osake noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä ja sillä käydään kauppaa myös Lontoon arvopaperipörssin yhteydessä toimivassa SEAQ International -kaupankäyntijärjestelmässä.

Osakkeiden kurssikehitys ja vaihto

Outokumpu Oyj:n osakkeen kurssi laski 15 % vuoden 1997 aikana. Samanaikaisesti Helsingin Arvopaperipörssin HEX-yleisindeksi nousi 32 %.

Outokumpu Oyj:n osakkeen noteeraus vuoden viimeisenä päivänä oli 66,50 mk. Ylin kaupantekokurssi vuoden aikana oli 108,00 mk ja alin 62,00 mk. Tehtyjen kauppojen keskihinta, 89,95 mk, oli 14 % korkeampi kuin edellisenä vuonna.

Osakkeiden vaihto lähes kaksinkertaistui vuoden aikana. Osakkeita vaihdettiin Helsingin pörssissä yhteensä 43,9 miljoonaa kappaletta vaihtoarvoltaan 3 953 Mmk.

Koko osakekannan markkina-arvo oli vuoden päättyessä 8 281 Mmk.

Osakkeen hinnan ja vaihdon kehitys sekä osakekohtaiset tunnusluvut viideltä vuodelta on esitetty sivulla 60.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1997

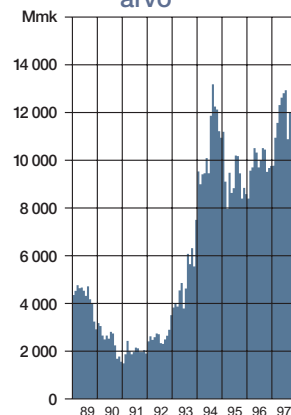
Omistajat	A-osakkeita, kpl	Osuus, %
Suomen valtio	49 774 981	40,0
Kansaneläkelaitos	15 295 455	12,3
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	2 800 000	2,2
Eläke-Varma keskinäinen vakuutusyhtiö	2 331 192	1,9
Kuntien eläkevakuutus	1 378 648	1,1
Outokumpu Oy:n Työntekijäin Eläkesäätiö	1 094 152	0,9
Outokumpu Oy:n Toimihenkilöiden Eläkesäätiö	863 204	0,7
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	630 000	0,5
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	609 000	0,5
United Nations / UN Joint Staff Pension Fund	590 000	0,5
Hallintarekisteröidyt osakkeet	31 532 801	25,3
Muut osakkeenomistajat yhteensä	17 630 227	14,1
Yhteensä	124 529 660	100,0

Johdon osakeomistukset 31.12.1997

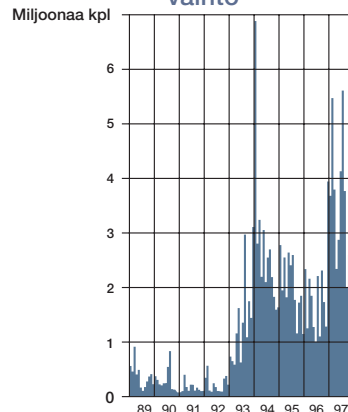
Outokumpu Oyj:n hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistavat yhteensä 1 250 osaketta eli 0,00 % yhtiön osakepääomasta ja äänivallasta. Lisäksi toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa omistavat 160 000 markan arvosta johdon optiolainaa. Lainan velkakirjoihin liittyy oikeus 160 000 uuden A-osakkeen merkintään, mikä vastaa 0,1 %:n osuutta yhtiön äänivallasta.

Johtokunnan jäsenet (pl. toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa) omistavat yhteensä 12 892 osaketta sekä 90 000 markan arvosta johdon optiolainaa, jonka velkakirjoihin liittyy oikeus 90 000 uuden A-osakkeen merkintään.

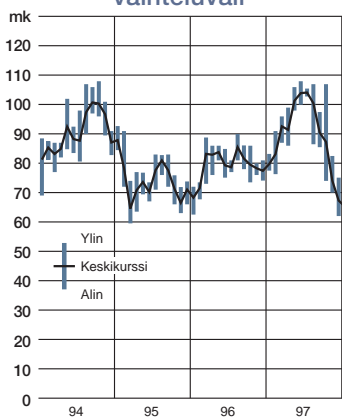
Osakekannan markkina-arvo

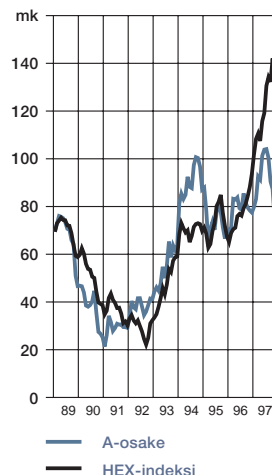
A-osakkeen kuukausivaihto

A-osakkeen kurssi ja vaihteluväli

A-osakkeen kurssi

Kurssi ja vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä. Diagrammien viimeiset tiedot tammikuulta 1998.

Osakkeenomistajat ryhmittäin 31.12.1997

Ryhmät	A-osakkeita, kpl	Osuus, %
Yksityiset yritykset	2 149 420	1,7
Julkiset yritykset	659	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	8 734 789	7,0
Julkisyhteisöt		
Suomen valtio	49 774 981	40,0
Kansaneläkelaitos	15 295 455	12,3
Työeläkelaitokset ym.	7 803 973	6,3
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 034 968	0,8
Kotitaloudet	7 499 236	6,0
Ulkomaiset sijoittajat	32 213 634	25,9
Arvo-osuuksiksi vaihtamattomat osakkeet	22 545	0,0
Yhteensä	124 529 660	100,0

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.1997

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	%-osuus omistajista	Osakemäärä kpl	% osake- kannasta	Keskim. omistus, kpl
1 – 100	1 727	19,8	96 227	0,1	56
101 – 500	3 257	37,3	833 072	0,7	256
501 – 1 000	1 308	15,0	1 044 911	0,8	799
1 001 – 10 000	2 279	26,1	6 313 470	5,1	2 770
10 001 – 100 000	123	1,4	3 817 551	3,1	31 037
100 001 – 1 000 000	28	0,3	8 194 655	6,6	292 666
yli 1 000 000	6	0,1	72 674 428	58,3	12 112 405
	8 728	100,0	92 974 314	74,7	10 652
Hallintarekisteröidyt osakkeet			31 532 801	25,3	
Arvo-osuuksiksi vaihtamattomat osakkeet			22 545	0,0	
Yhteensä			124 529 660	100,0	

Osakepääoman korotukset 1993-1997

	A-osakkeita kpl	Osakepääoma mk
Osakepääoma 1.1.1993	79 857 546	798 575 460
Uusmerkintä 7.6.-9.7.1993	+	15 971 509
Uusmerkintä 15.12. ja 17.12.1993	+	14 000 000
Uusmerkintä 6.7. ja 20.7.1994	+	14 700 000
Optioiden käyttö 13.7.-31.12.1994 (2 928 kpl)	+	488
Optioiden käyttö 1.1.-31.12.1995 (66 kpl)	+	11
Optioiden käyttö 1.1.-28.6.1996 (636 kpl)	+	106
Osakepääoma 31.12.1997	124 529 660	1 245 296 600

Outokumpu Oyj:n hallinto

Sovellettavat suositukset

Helsingin Arvopaperipörssi suosittelee, että suomalaiset pörssiyhtiöt noudattaisivat Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton antamia suosituksia julkisten yhtiöiden hallinnoinnista vuoden 1998 alusta lähtien. Outokumpu Oyj noudattaa tätä suositusta, minkä lisäksi yhtiön hallitus on sitoutunut muutenkin kehittämään yhtiön hallintojärjestelmää osakkeenomistajiensa edun mukaisesti.

Outokumpu-konsernin rakenne

Konsernin juridinen ja operatiivinen rakenne vaikuttaa merkittävästi yhtiön hallintointiin. Konsernin toiminta jakautuu neljään eri liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat Base Metals, Stainless Steel, Copper Products ja Technology. Liiketoiminta-alueet muodostuvat Outokumpu Oyj:n yksinomaisessa määräysvallassa olevista liiketoiminta-alueiden emoyhtiöistä ja niiden alaisista tytäryhtiöistä. Näin konsernin liiketoiminta on jaettu yksiköihin, joiden toiminta on selkeästi suunniteltavissa ja tulokset mitattavissa.

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on Outokumpu Oyj:n toimielimillä. Ennen 3.4.1997 pidettyä varsinaista yhtiökokousta yhtiön toimielimet muodostuivat yhtiökokouksesta, hallintoneuvostosta, hallituksesta ja toimitusjohtajasta (pääjohtaja). Mainitusta yhtiökokouksesta lukien yhtiön toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus, toimitusjohtaja (pääjohtaja) ja johtokunta.

Jokaisella liiketoiminta-alueen emoyhtiöllä on oma hallituksensa, joka koostuu Outokumpu Oyj:n johtokunnan sekä liiketoiminta-alueiden johdon jäsenistä.

Konsernin emoyhtiönä Outokumpu Oyj vastaa konsernin hallinnosta, strategisesta suunnittelusta, taloudesta ja rahoituksesta sekä tarjoaa liiketoiminta-alueille konsernin yhteisiin toimintoihin liittyviä palveluja.

Hallituksen tehtävät ja vastuu

Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät Suomen osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön pohjalta. Yhtiökokous, joka tavallisesti kokoontuu kerran vuodessa, on yhtiön ylin päättävä elin. Osakeyhtiölain mukaan tietyt tärkeät asiat kuten yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja osingon määrästä päättäminen sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valinta kuuluvat yhtiökokouksen yksinomaiseen toimivaltaan.

Hallituksella on yleistoimivalta kaikissa niissä yhtiön asioissa, joita ei lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty toisten elinten päätettäväksi tai suoritettavaksi. Hallituksen yleistehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus toimii kaikissa tilanteissa yhtiön edun mukaisesti.

Hallitus on asettanut tavoitteekseen suunnata yhtiön toiminta siten, että se tuottaa mahdollisimman suuren lisäarvon siihen sijoitetulle pääomalle. Hallituksen päätehtäviä ovat:

- konsernin liiketoimintastrategioiden vahvistaminen;
- toimintasuunnitelmien ja budjettien hyväksyminen sekä niiden toteutumisen valvominen;
- konsernin vuotuisten investointien kokonaismäärän hyväksyminen sekä konsernissa toteutettavista laajoista investoinneista, yritysostoista ja merkittävistä omaisuuden myynneistä päättäminen;
- yhtiön osinkopolitiikan määrittäminen ja ehdotuksen tekeminen yhtiökokoukselle vuosittain maksettavan osingon määrästä;
- konsernin organisaatorakenteen pääpiirteiden vahvistaminen;
- toimitusjohtajan, hänen sijaisensa ja johtokunnan jäsenten nimittäminen sekä

- heidän palkkioidensa määrääminen;
  - riskien hallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät kysymykset; ja
  - yhtiön eettisten arvojen määrittäminen.
- Hallitus arvioi toimintatapojaan vähintään kerran vuodessa.

Hallituksen jäsenten valintamenettely

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tehtävänsä toimikaudeksi, joka päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Siten jokaisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan aina yhtiön koko hallitus. Hallituksen jäsen voidaan lisäksi milloin tahansa vapauttaa tehtävistään enemmistöpäätöksellä yhtiön yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat, ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle, julkistetaan silloin, kun ehdotusta kannattaa vähintään 20 % yhtiön kaikista äänistä ja ehdotettu henkilö on suostunut tehtävään.

Hallituksen nykyinen kokoonpano

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Tällä hetkellä yhtiön hallituksessa on kahdeksan jäsentä, joista yksi on valittu omistukseen perustuen henkilöstön esityksestä. Myös toimitusjohtaja on hallituksen jäsen.

Hallitus tukee käytäntöä, jonka mukaan enemmistö yhtiön hallituksen jäsenistä nimitetään yhtiön ulkopuolelta.

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontuu yleensä kuudesta kymmeneen kertaa vuodessa. Suurin osa hallituksen kokouksista pidetään yhtiön pääkonttorissa Espoossa, mutta osa kokouksista järjestetään konsernin muissa toimipisteissä samassa yhteydessä kun hallituksen jäsenet tutustuvat konsernin eri toimintoihin.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten tehtävät ja vastuu

Toimitusjohtajan tehtävänä on yhtiön liiketoiminnan johtaminen ja valvominen hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja avustaa tässä työssä yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla perustettu johtokunta.

Hallitus hyväksyy johtokunnan työjärjestyksen. Voimassaolevan työjärjestyksen mukaan johtokunta muodostaa enemmistön liiketoiminta-alueiden emoyhtiöiden hallituksissa. Näin johtokunnan jäsenet ovat vastuussa liiketoiminta-alueiden emoyhtiöiden hallinnosta ja niiden toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu lisäksi:

- hallituksen ja toimitusjohtajan avustaminen yhtiön toiminnan johtamisessa;
- hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelu;
- yhtiön toimintastrategian ja toimintasuunnitelman valmistelu hallituksessa hyväksyttäväksi.

Lisäksi jokainen johtokunnan jäsen on hallituksen päätöksellä nimitetty vastaamaan tietyistä konsernin toiminnoista.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten valintamenettely

Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenet. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtaja toimii johtokunnan puheenjohtajana.

Toimitusjohtaja ja nykyiset johtokunnan jäsenet

Yhtiön toimitusjohtajaa avustaa johtokunta, jossa on tällä hetkellä viisi jäsentä.

Johtokunnan kokoukset

Johtokunta kokoontuu yleensä kaksi kertaa kuukaudessa.

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkkiot

Hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan ja tämän sijaisen palkkiot, palkat ja luontoisedut vuodelta 1997 olivat yhteensä 4 045 351 markkaa. Tästä summasta maksettiin nykyiselle, 3.4.1997 valitulle hallitukselle palkkioina 574 000 markkaa.

Hallintoneuvoston jäsenten kokonaispalkkiot ajalta 1.1.-3.4.1997 olivat yhteensä 64 600 markkaa.

Johtokunnan jäsenten palkkiot

Toimitusjohtajalle ja johtokunnan jäsenille suoritetaan palkan ja luontoisetujen lisäksi yhtiön tuloksesta ja vakavaraisuudesta riippuva palkkio. Heille ei makseta erillistä korvausta jäsenyydestä johtokunnassa tai liiketoiminta-alueiden emoyhtiöiden hallituksissa.

Yhtiön tuloksesta ja vakavaraisuudesta riippuvat palkkiot toimitusjohtajalle ja johtokunnan jäsenille vaihtelevat henkilöittäin. Vuodelta 1997 palkkio oli korkeintaan 15-20 % kunkin henkilön vuosipalkasta. Vuonna 1998 palkkion osuus kunkin henkilön vuosipalkasta voi olla korkeintaan 30%.

Osakeomistus ja optiolainat

Hallituksen ja johtokunnan jäsenten omistamien yhtiön osakkeiden määrät on kerrottu sivulla 68. Lisäksi eräät konsernin johtoon kuuluvat henkilöt merkitsivät vuonna 1994 optiolainaa, jonka ehtoja on selvitetty tarkemmin sivulla 67.

Valvontajärjestelmä

Konsernin varainhoidon turvaamiseksi sekä liiketoiminnan valvontaa varten yhtiössä on käytössä tehokkaat taloudellisen raportoinnin järjestelmät ja valvontamekanismit.

Ylin vastuu kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta kuuluu yhtiön hallitukselle. Toimitusjohtajan tehtävänä on kirjanpidon ja valvontamekanismien järjestäminen käytännössä.

Konsernin jakautuminen erillisiin liiketoiminta-alueisiin ja niiden alaisiin operatiivisiin tytäryhtiöihin edesauttaa konsernin eri osien toiminnan ja hallinnon valvontaa. Myös taloudellisen vastuun kanavoituminen konsernin sisällä on selkeä. Kunkin liiketoiminta-alueen tilinpäätöksen täysimittaisesta tarkastuksesta huolehtivat Outokumpu Oyj:n tilintarkastajat. Konsernilla on lisäksi hyvin toimiva taloudellista suunnittelua ja valvontaa palveleva operatiivinen raportointijärjestelmä.

Toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja esikuntajohtajat vastaavat siitä, että konsernin jokapäiväisessä toiminnassa noudatetaan lakia, yhtiön toimintaperiaatteita ja hallituksen päätöksiä.

Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastuksesta vastaavat maailmanlaajuisesti Coopers & Lybrand -yhteisöt. Outokumpu Oyj:n tilintarkastusyhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Pekka Nikula vastaa tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta.

Yhtiön päävastuullinen tilintarkastaja ja Outokumpu Oyj:n johto suunnittelevat yhtiön tilintarkastusohjelman vuosittain. Tilintarkastuksen laajuutta ja sen sisältöä määriteltäessä otetaan huomioon, ettei yhtiöllä ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota.

Yhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat havainnoistaan hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Hallitus

Puheenjohtaja

Gerhard Wendt, s. 1934, filosofian tohtori

Toimitusjohtaja 1989-94, toimialajohtaja 1972-88: Kone Oyj

Hallituksen puheenjohtaja: Instrumentarium Oyj, Oy Algol Ab

Hallituksen jäsen: A. Ahlström Oy, Assa Abloy AB (publ), Imatran Voima Oy, Kone Oyj, Vaisala Oy, Wärtsilä NSD Oy Ab

Gerhard Wendt

Varapuheenjohtaja

Matti Puhakka, s. 1945, työtekniikko

Hallituksen jäsen ja pääjohtajan sijainen 1996- : Kansaneläkelaitos

Kansanedustaja 1995-96 ja 1975-91

Maakuntajohtaja 1993-95: Pohjois-Karjalan Liitto

Projektipäällikkö 1991-93: Enso Oyj

Valtioneuvoston jäsen 1983-91

Hallituksen jäsen: Ilmailulaitos

Matti Puhakka

Jäsenet

Ahti Hirvonen, s. 1931, kauppatieteiden tohtori h.c.

Hallituksen puheenjohtaja 1992-95, pääjohtaja 1991-92: Unitas Oy

Pääjohtaja 1989-91, toimitusjohtaja 1983-88: Suomen Yhdyspankki Oy

Hallituksen jäsen: Nokia Oyj

Hallintoneuvoston jäsen: Vakuutusosakeyhtiö Sampo

Ahti Hirvonen

Jyrki Juusela, ks. Johtokunta

Mauri Kainu, s. 1949, viilaaja-koneistaja

Pääluottamusmies 1990-: Outokumpu Zinc Oy

Outokumpu-konsernin palveluksessa vuodesta 1966

Valtuuston jäsen: Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ry, Metallityöväen liitto ry

Jyrki Juusela

Harri Pynnä, s. 1956, varatuomari

Teollisuusneuvos 1994-: Kauppa- ja teollisuusministeriö

Pankinjohtaja 1985-94: Suomen Yhdyspankki Oy

Hallituksen puheenjohtaja: Suomen Teollisuussijoitus Oy

Hallituksen jäsen: Patria Industries Oy

Hallituksen varajäsen: PV Yhtymä Oyj

Mauri Kainu

Ilkka Suominen, s. 1939, valtiotieteen maisteri

Pääjohtaja 1994-: Alko-yhtiöt

Eduskunnan puhemies 1991-94

Kauppa- ja teollisuusministeri 1987-91

Hallintoneuvoston jäsen: Merita Pankki Oy

Harri Pynnä

Pekka Tuomisto, s. 1940, varatuomari, valtiotieteen maisteri

Pääjohtaja 1993-: Kansaneläkelaitos

Kauppa- ja teollisuusministeri 1992-93

Valtiosihteeri 1991-92: Valtioneuvoston kanslia

Hallintoneuvoston jäsen: Imatran Voima Oy, Merita Pankki Oy

Ilkka Suominen

Pekka Tuomisto

Johtokunta

Jyrki Juusela

Jyrki Juusela, s. 1943, tekniikan tohtori, vuorineuvos

Pääjohtaja, toimitusjohtaja 1992-

Johtokunnan puheenjohtaja 1997-

Hallituksen jäsen 1988-, konsernin palveluksessa vuodesta 1971

Hallituksen jäsen ja Energiapoliittisen valiokunnan puheenjohtaja: Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto

Hallituksen jäsen: Suomen Teräksen ja Metallintuottajien Yhdistys

Hallituksen ja työvaliokunnan jäsen: Metalliteollisuuden Keskusliitto

Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Eläke-Varma, Vakuutusosakeyhtiö Sampo, Merita Pankki Oy

Ossi Virolainen

Ossi Virolainen, s. 1944, ekonomi, oikeustieteen kandidaatti

Varapääjohtaja, toimitusjohtajan sijainen 1992-

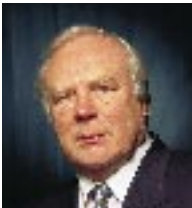
Johtokunnan varapuheenjohtaja 1997-. Vastuualue: talous-, rahoitus- ja energia-asiat

Hallituksen jäsen 1983-97, konsernin palveluksessa vuodesta 1967

Hallintoneuvoston puheenjohtaja: Henkivakuutusyhtiö Nova

Hallituksen varapuheenjohtaja: HEX OY, Helsingin Arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö, Helsingin Puhelin Oyj

Hallituksen jäsen: PV Yhtymä Oyj

Veikko Lehtinen

Veikko Lehtinen, s. 1936, varatuomari

Johtokunnan jäsen 1997-. Vastuualue: laki-, hallinto-, henkilöstö- ja tiedotusasiat

Hallituksen jäsen 1977-97, konsernin palveluksessa vuodesta 1973

Hallintoneuvoston puheenjohtaja: Pohjois-Suomen Teollisuusoppilaitos, Pohto

Vahinkovakuutuksen valiokunnan jäsen: Teollisuusvakuutus Oy

Neuvottelukunnan jäsen: Eläkepalvelu Oy

Risto Virrankoski

Risto Virrankoski, s. 1946, ekonomi

Johtokunnan jäsen 1997-. Vastuualue: liiketoiminnan kehittäminen

Hallituksen jäsen 1986-97, konsernin palveluksessa vuodesta 1969

Johtokunnan jäsen: International Copper Association

Hallituksen jäsen: Partek Oyj Abp

Juho Mäkinen

Juho Mäkinen, s. 1945, tekniikan tohtori

Johtokunnan jäsen 1997-. Vastuualue: Teknologia ja ympäristönsuojelu

Hallituksen jäsen 1996-97, konsernin palveluksessa vuodesta 1975

Varapuheenjohtaja: Vuorimiesyhdistys – Bergsmannaförening r.y.

Hallituksen jäsen: International Council on Metals and Environment

Jäsen ja Materiaalitekniikan ryhmän puheenjohtaja: Teknillis-Tieteelliset Akatemit

Konsernin esikuntajohtajat

Jaakko Ahotupa, hallinto

Jussi Asteljoki, tutkimus ja kehitys

Seppo Isoherranen, kaupalliset asiat

Karri Kaitue, lakiasiat

Matti Koponen, ympäristönsuojelu

Esa Lager, rahoitus

Kari Lassila, talous

Katarina Lybeck, konserniviestintä

Markku Toivanen, konsernistrategian kehitys

Seppo Turunen, henkilöstövoimavarat

Muutokset johtokunnassa 1.4.1998

Johtokunnan jäsen Veikko Lehtinen jää eläkkeelle 31.3.1998. Outokumpu Oyj:n hallitus nimitti 5.12.1997 uudeksi johtokunnan jäseneksi 1.4.1998 alkaen Antti Närhin. Dipl. ins. Antti Närhi, s. 1944, on ollut Outokumpu-konsernin palveluksessa vuodesta 1971. Johtokuntaan hän siirtyy Stainless Steel -liiketoiminta-alueen johtajan ja Outokumpu Steel Oy:n toimitusjohtajan tehtävistä.

Hallitus on vahvistanut johtokunnan jäsenten uudet vastuualueet 1.4.1998 alkaen seuraavasti:

Ossi Virolainen: Talous- ja rahoitusasiat, tietohallinto, taloustutkimus, konserniviestintä ja sijoittajasuhteet, laki- ja liikesopimusasiat. Risto Virrankoski: Liiketoiminnan kehitys, kaupalliset asiat, teolliset sijoitukset, eläkesäätiöt, kiinteistöt. Juho Mäkinen: Teknologia, laatuasiat, ympäristöasiat, turvallisuus- ja suojelusasiat, työterveys, vakuutusasiat. Antti Närhi: Hallinto- ja työsuhteet, henkilöstövoimavarat, energia-asiat.

Liiketoiminta-alueiden johto

Outokumpu
Base Metals Oy

Asko Ojanen,
toimitusjohtaja

Eero Laatio,
toimitusjohtajan sijainen

Jukka Järvinen,
talous- ja hallintojohtaja

Esko Pääkkönen,
liiketoiminnan kehitysjohtaja

Pentti Vanninen,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Mining Oy

Markku Isohanni,
malminetsintäjohtaja,
Outokumpu Mining Oy

Asko Parviainen,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Harjavalta Metals Oy

Ville Sipilä,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Zinc Oy

Outokumpu
Steel Oy

Antti Närhi,
toimitusjohtaja
(31.3.1998 asti)

Matti Rantamäula,
toimitusjohtaja
(1.4.1998 alkaen)

Vesa Hopia,
talousjohtaja

Jorma Kemppainen,
tutkimus- ja kehitysjohtaja

Pekka Erkkilä,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Chrome Oy

Matti Rantamäula,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Polarit Oy (31.3.1998 asti)

Niilo Suutala,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Polarit Oy (1.4.1998 alkaen)

Christer Asp,
toimitusjohtaja,
Oy JA-RO Ab

Outokumpu
Copper Products Oy

Seppo Kreula,
toimitusjohtaja

Ari Ingman,
toimitusjohtajan sijainen

Erkki Ström,
teknologiajohtaja

Esko Pirttijärvi,
markkinoinnin kehitysjohtaja

Jyrki Vesaluoma,
talousjohtaja

Martin Degerth,
johtaja, Putkituotteet

Geoffrey Palmer,
johtaja, Vedetyt tuotteet

Staffan Anger,
johtaja, Nauhatuotteet

Tero Tiitola,
johtaja, Valssatut tuotteet
– Eurooppa

Warren Bartel,
johtaja, Valssatut tuotteet
– Yhdysvallat

Outokumpu
Technology Oy

Kalevi Nikkilä,
toimitusjohtaja

Markku Kytö,
teknologiajohtaja

Outi Lampela,
talous- ja hallintojohtaja

Erkki Ryyänen,
liiketoiminnan kehitysjohtaja

Jukka Sulanto,
markkinointijohtaja

Ilkka Virtanen,
projektirahoitusjohtaja

Pekka Hynynen,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Mintec Oy

Juhani Vahtola,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Engineering Contractors Oy

Heikki Kandolin,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Wenmec Oy

Seppo Rantakari,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Castform Oy

Matti Maukola,
toimitusjohtaja, Outokumpu
Engineering Services Oy

Matti Tanskanen,
toimitusjohtaja,
Outokumpu Turula Oy

Liiketoiminta-alueiden emoyhtiöiden hallitukset koostuvat Outokumpu Oy:n johtokunnan jäsenistä lisättynä yhdestä kahteen liiketoiminta-alueiden johtoon kuuluvalla jäsenellä. Pääjohtaja Jyrki Juusela toimii hallituksen puheenjohtajana kaikkien neljän liiketoiminta-alueen emoyhtiössä. 1.4.1998 voimaan astuvan uuden vastuunjaon mukaan varapuheenjohtajat ovat seuraavat: Outokumpu Base Metals Oy:ssä Risto Virrankoski, Outokumpu Steel Oy:ssä Antti Närhi, Outokumpu Copper Products Oy:ssä Ossi Virolainen ja Outokumpu Technology Oy:ssä Juho Mäkinen.

Yhtiökokous ja osingonmaksu

Yhtiökokous

Outokumpu Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 31.3.1998 klo 14.00 Espoon Kulttuurikeskuksen Tapiola-salissa, osoite Tapiola, Kulttuuri-aukio, Espoo.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 26.3.1998 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttäen, että osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 11.2.1994 tai joka on yhtiölle ilmoittanut ja selvittänyt saantonsa. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai selvitys siitä, missä ne ovat, taikka muu selvitys siitä, ettei omistusoikeutta osakkeisiin vielä ole kirjattu arvo-osuustilille.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan 27.3.1998 mennessä Outokumpu Oyj:n pääkonttoriin, osoite Riihitontuntie 7, Espoo, huone A223, konttoriaikana maanantai-perjantai klo 8.00-11.30 ja 13.00-16.00. Ilmoittautua voi myös puhelimitse numeroon (09) 421 2215 tai kirjeitse osoitteella Outokumpu Oyj, Osakerekisteri, PL 140, 02201 Espoo. Kirjeitse ilmoittauduttaessa kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Mahdollisesta valtakirjasta, jonka nojalla valtuutettu haluaa käyttää osakkeenomistajan äänioikeutta kokouksessa, pyydetään ilmoittamaan ilmoittautumisen yhteydessä ja valtakirja pyydetään jättämään tai toimittamaan samaan paikkaan ilmoittautumisajan kuluessa.

Osingonmaksu

Hallitus on päättänyt esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 1997 maksetaan osinkoa 2,00 markkaa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallituksen päätöksen mukaan osingonjaon täsmäytyspäivä on 3.4.1998. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 8.4.1998.

Vuosikertomus ja osavuositarkastukset

Tämä vuosikertomus on saatavissa myös englanninkielisenä.

Outokumpu-konserni siirtyi vuoden 1998 alusta neljännesvuosiraportointiin ja julkaisee näin ollen kolme osavuositarkastusta vuonna 1998 seuraavasti:

tammi-maaliskuu 8.5.1998

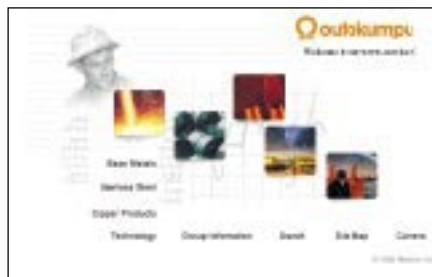
tammi-kesäkuu 31.7.1998

tammi-syyskuu 30.10.1998

Osavuositarkastus julkistetaan painotuotteena suomeksi ja englanniksi.

Painotuotteita voi tilata osoitteesta: Outokumpu Oyj / Konserniviestintä, Riihitontuntie 7 B, PL 140, 02201 Espoo. Puhelin (09) 421 2416, telefax (09) 421 2429 ja sähköposti corporate.comms@outokumpu.com.

Vuosikertomukset, osavuositarkastukset ja merkittävät tiedotteet julkaistaan myös konsernin Internet-kotisivulla <http://www.outokumpu.com>.

Outokumpu Espoo – uusi yhteinen osoitteemme pääkaupunkiseudulla

Outokumpu on yritys, jota voi monestakin syystä luonnehtia sanalla "maanläheinen". Samoin voisi kuvailla myös meitä outokumpulaisia. Kun luonnehdintaan vielä lisätään se, miten tärkeää meille on aina ollut jatkuva tutkimus- ja kehitystyö, on oikeastaan luonnollista, että uusi yhteinen toimipaikkamme pääkaupunkiseudulla muistuttaa yhdessätekemistä korostavaa yliopisto-kampusta.

Joulukuun alussa Outokummun konserninjohto ja rahoitus muuttivat vuokratiloista Tapiolasta yhtiön omalle Outokumpu Espoo -alueelle Niittykumpuun, jossa useat Outokummun yksiköt ovat toimineet jo pitkään. Osana kampusmaisen alueen laajaa perusrannusta suoritettiin pääkonttoria varten täydellinen peruskorjaus vanhimpaan, vuonna 1966 valmistuneeseen, alunperin fysiikan tutkimuslaboratoriona toimineeseen B-taloon.

Kun kaikki pääkaupunkiseudun outokumpulaiset – yhteensä noin 800 henkilöä – toimivat nyt samalla alueella, voimme entistä paremmin yhdistää voimavaramme. Outokumpu Espoon alue tarjoaa hyvät puitteet tiivistää yksikköjemme välistä yhteistyötä ja tehokkaasti hyödyntää tästä kumpuavia vahvuksiamme – osaamista ja synergioita. Uskomme, että tästä hyötyvät niin yhteistyökumppanimme kuin me outokumpulaiset itsekkin.

Konsernin yhteystiedot

KONSERNINJOHTO

Outokumpu Oyj

PL 140
Riihitontuntie 7 B
02201 ESPOO
puh.(09) 4211
fax (09) 421 3888

BASE METALS

Outokumpu Base Metals Oy

Liiketoiminta-alueen johto
PL 143
Riihitontuntie 7 A
02201 ESPOO
puh. (09) 4211
fax (09) 421 2205

STAINLESS STEEL

Outokumpu Steel Oy

Liiketoiminta-alueen johto
PL 82
95401 TORNIO
puh.(016) 4521
fax (016) 453 190

COPPER PRODUCTS

Outokumpu Copper Products Oy

Liiketoiminta-alueen johto
PL 144
Riihitontuntie 7 A
02201 ESPOO
puh.(09) 4211
fax (09) 452 2140

TECHNOLOGY

Outokumpu Technology Oy

Liiketoiminta-alueen johto
PL 86
Riihitontuntie 7 E
02201 ESPOO
puh. (09) 4211
fax (09) 421 3891

MUUT OSOITTEET

Konsernin kaikkien toimipaikkojen yhteystiedot pidetään ajan tasalla Outokummun Internet-kotisivulla (<http://www.outokumpu.com>). Yhteystietoja voi myös tiedustella puhelimitse numerosta (09) 4211, fakitse numerosta (09) 421 2429 ja sähköpostilla osoitteesta corporate.comms@outokumpu.com.

OUTOKUMPU OYJ

Konserninjohto

Riihitontuntie 7 B, PL 140, 02201 ESPOO

Puh. (09) 4211, fax (09) 421 3888

E-mail: corporate.comms@outokumpu.com

<http://www.outokumpu.com>

Kotipaikka: Espoo

Kaupparekisterinumero: 70.759